

**T.C.
İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
İŞLETME ANA BİLİM DALI
MUHASEBE DENETİMİ PROGRAMI**

ALI HUSSEIN HAMAD HAMAD

**IRAK'TAKİ BANKACILIK SEKTÖR ÇALIŞANLARININ
ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI
HAKKINDA FARKINDALIK ANALİZİ**

**DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi İlker CALAYOĞLU**

İSTANBUL, OCAK 2023

**T.C.
İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
İŞLETME ANA BİLİM DALI
MUHASEBE DENETİMİ PROGRAMI**

**ALI HUSSEIN HAMAD HAMAD
(202008008)**

**IRAK'TAKİ BANKACILIK SEKTÖR ÇALIŞANLARININ
ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI
HAKKINDA FARKINDALIK ANALİZİ**

**DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi İlker CALAYOĞLU**

İSTANBUL, OCAK 2023

**T.C.
İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
İŞLETME ANA BİLİM DALI
MUHASEBE DENETİMİ PROGRAMI**

ALI HUSSEIN HAMAD HAMAD

(202008008)

**IRAK'TAKİ BANKACILIK SEKTÖR ÇALIŞANLARININ
ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI
HAKKINDA FARKINDALIK ANALİZİ**

Tezin Enstitüye Teslim Edildiği Tarih :15/02/2023

Tezin Savunulduğu Tarih :31/01/2023

Tez Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi İlker CALAYOĞLU
(İstanbul Okan Üniversitesi)

Diğer Jüri Üyeleri : Doç. Dr. Hüseyin MERT
(İstanbul Okan Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Lütfi SAKA
(İstanbul Okan Üniversitesi)

İSTANBUL, OCAK 2023

ÖNSÖZ

Yüksek lisans tez çalışmam süresince bana yol gösteren, bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım ve yardımlarını benden esirgemeyen tez danışmanım saygıdeğer hocam Dr. Öğr. Üyesi İlker CALAYOĞLU'na sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Öneri ve deneyimlerini paylaşarak yol gösteren değerli hocam Sayın Doç. Dr. Üyesi Hüseyin MERT ve Sayın Dr. Öğr. Üyesi Lütfi SAKA'ya sevgi ve saygılarımı sunarım.

Hayatımın her anında bana destek olan, ilgisini esirgemeyen ve beni bu günlere getiren aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Hayatımın her aşamasında bana yardımcı olmaya çalışan amcam Halil İbrahim ÜNAL'a teşekkürlerimi sunarım.

Alı HAMAD

İÇİNDEKİLER

SAYFA NO

ÖNSÖZ	iv
İÇİNDEKİLER	v
ÖZET	viii
ABSTRACT	ix
ŞEKİL LİSTESİ	x
TABLO LİSTESİ	xi
KISALTMALAR	xii
BÖLÜM 1. GİRİŞ	1
BÖLÜM 2. FİNANSAL RAPORLAR VE ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI	2
2.1. FİNANSAL RAPORLAR.....	2
2.1.1. Bilanço	2
2.1.2. Gelir Tablosu	3
2.1.3. Finansal Raporlamanın Faydaları.....	4
2.1.3.1. İletişim Aracı.....	4
2.1.3.2. Performans Değerlendirme Aracı	4
2.1.3.3. Karar Verme Aracı.....	5
2.2. FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI.....	5
2.1.4. Finansal Raporlama Standardı Üreten Kurumlar.....	7
2.1.4.1.Amerikan Genel Kabul Görmüş Muhasebe Standartları - US-GAAP.....	7
2.1.4.2. Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu - IFAC	8
2.1.5. Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarında Yakınsama	17
2.2. ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI	19
2.2.1. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Kavramı	19
2.2.2. UFRS'in Önemi	20
2.2.3. UFRS'nin Amacı.....	22

2.2.4.	UFRS'nin Avantaj ve Dezavantajları.....	23
2.2.4.1.	UFRS'nin Avantajları	23
2.2.4.2.	UFRS'nin Dezavantajları	29
2.3.5.	Güçlü Finansal Raporlamanın Gerekliliği.....	31
2.3.6.	Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Aralıkları.....	35
2.3.7.	Uluslararası Finansal Raporlamanın Etkileri	36
2.3.8.	UFRS Hazırlık Prosedürleri.....	38
2.3.9.	UFRS'nin Yaygınlaştırılmasına Yardımcı Olan ve Destekleyen Faktörler	39
2.5.	ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARININ MADDELERİ.....	41
BÖLÜM 3.	ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARININ BANKACILIK SEKTÖRÜNDE UYGULANMA DERECEİ: IRAK ÖRNEĞİ	46
3.1.	IRAK'IN BANKACILIK SEKTÖRÜ.....	46
3.2.	IRAK BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN YAPISI	47
3.3.	LİTERATÜR TARAMASI	50
3.4.	ARAŞTIRMA PROBLEMİNİN TANIMI.....	54
3.5.	ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	54
3.6.	ARAŞTIRMANIN AMACI.....	55
3.7.	ARAŞTIRMA HİPOTEZLERİ.....	55
3.8.	ARAŞTIRMANIN KISITLARI	55
3.9.	ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ	56
3.10.	ÖRNEKLEMİN BİLEŞENİ	56
3.11.	GÜVENİLİRLİK ANALİZİ YORUMLAMA	57
3.12.	ARAŞTIRMANIN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ	58
3.13.	İFADELERİN FREKANS ANALİZİ	63
3.14.	HİPOTEZ TESTLERİ	72
3.14.1.	Hipotez 1'in Testi.....	72
3.14.2.	Hipotez 2'in Testi.....	73
3.14.3.	Hipotez 3'ün Testi	74
3.14.4.	Hipotez 4'ün Testi	75
BÖLÜM 4.	SONUÇ VE ÖNERİLER.....	77
4.1.	Sonuçları	77

4.2. Öneriler	78
KAYNAKLAR	79

ÖZET

IRAK'TAKİ BANKACILIK SEKTÖR ÇALIŞANLARININ ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI HAKKINDA FARKINDALIK ANALİZİ

Çalışmanın amacı, Irak bankacılık sektöründe UFRS'nin benimsenme durumunu araştırmaktır. Bu araştırma için dört hipotez oluşturulmuştur.

Toplam 379 kişiye anket formu kullanılmış ve veri toplama yöntemi olarak üçlü Likert ölçeği kullanılarak hazırlanan altmış dört farklı Irak bankasından çalışan örnekleme dağıtılmıştır. Araştırmanın yöntemi, istatistiki analiz yöntemleriyle açıklayıcı yaklaşımdır. Bu kapsamda demografik değişkenlerin ve soru ifadelerinin frekansı, oran ve yüzde değerleri hesaplanmış ve analiz yapılmıştır.

Bulgulara göre Irak bankalarının uluslararası finansal raporlama standartlarını kullanmak istedikleri, çünkü Irak bankacılık personeli ve çalışanlarının bunu yapabilecek bilimsel ve pratik niteliklere sahip oldukları ve bu standartların kullanılmasının bu standartlara uygun olarak hazırlanan finansal raporları ayırt ettiği sonucuna varmıştır. Ayrıca, bu standartların uygulanmasının önündeki en büyük engelin ülkenin doğasında var olan istikrarsızlık olduğuna ve engellerden birinin de bu gereklilikleri takip etmemek olduğuna karar vermiş ve çalışma, bu standartları uygulayan devletlerin deneyimlerini ve bankacılık sektöründe standartların deneysel olarak uygulanmasını, bunların uygulanmasını engellemekten kaçınmanın en etkili yolu olarak gözden geçirmiştir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS), Bankacılık Sektörü.

ABSTRACT

AWARENESS ANALYSIS OF BANKING SECTOR EMPLOYEES IN IRAQ ON INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS

The aim of the study is to investigate the adoption of IFRS in the Iraqi banking sector. Four hypotheses have been formed for this research.

A questionnaire was used in a total of 379 people and distributed to a sample of employees from sixty-four different Iraqi banks prepared using the triple Likert scale as a data collection method. The method of restraining is an explanatory approach with statistical analysis methods. In this context, frequencies, ratio and percentage values of demographic variables and question expressions were calculated and analyzed.

The findings concluded that Iraqi banks wanted to use international financial reporting standards because Iraqi banking personnel and employees were scientifically and practically qualified to do so, and that the use of these standards distinguished financial reports prepared in accordance with these standards. It also concluded that the greatest obstacle to the implementation of these standards is the instability inherent in the country, and one of the obstacles is not following these requirements, and the study reviewed the experience of states that have implemented these standards and the experimental application of standards in the banking sector as the most effective way to avoid hindering their implementation.

Keywords: International Financial Reporting Standards (IFRS), Banking Sector.

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 3.1. Cinsiyet Dağılımı	59
Şekil 3.2. Eğitim Seviyesi Dağılımı	60
Şekil 3.3. Uzmanlık Alanı Dağılımı.....	61
Şekil 3.4. Tecrübe Dağılımı	62
Şekil 3.5. UFRS Takip Durumu	63
Şekil 3.6. İfade 1'in Cevap Dağılımı.....	63
Şekil 3.7. İfade 2'ün Cevap Dağılımı.....	64
Şekil 3.8. İfade 3'ün Cevap Dağılımı.....	64
Şekil 3.9. İfade 4'ün Cevap Dağılımı.....	65
Şekil 3.10. İfade 5'in Cevap Dağılımı.....	65
Şekil 3.11. İfade 6'nın Cevap Dağılımı	66
Şekil 3.12. İfade 7'nin Cevap Dağılımı	66
Şekil 3.13. İfade 8'in Cevap Dağılımı.....	67
Şekil 3.14. İfade 9'un Cevap Dağılımı.....	67
Şekil 3.15. İfade 10'un Cevap Dağılımı.....	68
Şekil 3.16. İfade 11'in Cevap Dağılımı	68
Şekil 3.17. İfade 12'nin Cevap Dağılımı.....	69
Şekil 3.18. İfade 13'ün Cevap Dağılımı.....	69
Şekil 3.19. İfade 14'ün Cevap Dağılımı.....	70
Şekil 3.20. İfade 15'in Cevap Dağılımı	70
Şekil 3.21. İfade 16'nın Cevap Dağılımı.....	71
Şekil 3.22. İfade 17'nin Cevap Dağılımı.....	71

TABLO LİSTESİ

Tablo 2. 1. Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının Maddeleri.....	41
Tablo 3. 1 .Irak'ta Faaliyet Gösteren Bankalar Ve Kuruluş Tarihleri	48
Tablo 3. 2. Çalışılan Kurumlara Göre Katılımcıların DağılımıTablo	56
Tablo 3. 3. Güvenirlilik Analizi	57
Tablo 3. 4 Güvenirlilik Analizi Değerlendirme Tablosu	57
Tablo 3. 5. Likert Ölçeği Sayısal Değerleri	58
Tablo 3. 6. Aritmetik Ortalamaya Göre Onay Düzeyleri.....	58
Tablo 3. 7. Cinsiyet Dağılımı.....	58
Tablo 3. 8. Eğitim Seviyesi Dağılımı.....	59
Tablo 3. 9. Uzmanlık Alanı Dağılımı.....	60
Tablo 3. 10. Tecrübe Dağılımı	61
Tablo 3. 11. Katılımcıların UFRS Takip Durumu	62
Tablo 3. 12. Birinci Hipotez Test Tablosu.....	72
Tablo 3. 13. İkinci Hipotez Test Tablosu.....	73
Tablo 3. 14. Üçüncü Hipotez Test Tablosu.....	74
Tablo 3. 15. Dördüncü Hipotez Test Tablosu	75
Tablo 3. 16. Hipotez Test Sonuçları.....	76

KISALTMALAR

UFRS : Uluslararası Finansal Raporlama Standartları
(International Financial Reporting Standards)

GAAP : Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkeleri
(Generally Accepted Accounting Principles)

IASC : Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi
(International Accounting Standards Committee)

IASB : Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu
(International Accounting Standards Board)

UMS : Uluslararası Muhasebe Standartları
(International Accounting Standards)

BÖLÜM 1. GİRİŞ

Bankacılık sektörü, çeşitli finansal, ekonomik ve sosyal faaliyetlerde tasarrufların harekete geçirilmesinde, finansman ve yatırım hizmetlerinin sağlanmasında oynadığı rol nedeniyle hem gelişmekte olan hem de gelişmiş ülkelerde önde gelen sektörlerden biri olmanın yanı sıra önemli ve etkin bir ekonomik faaliyet merkezidir.

Muhasebe mesleği, çıktıları finansal raporlarla temsil edildiğinden, ekonomik sistem içerisinde önemli bir role sahiptir. Bu raporlar, işletmelerin finansal bilgilerini dünyanın dört bir yanındaki kuruluşların iç ve dış kullanıcılarına iletmenin önemli bir yolu niteliği taşımaktadırlar. Günümüzün muhasebe mesleği, küresel ticaret, ekonomik kaynakların kıtlığı, yatırım özgürlüğü, yerli ve yabancı ticari kuruluşlar arasındaki yoğun rekabet gibi birçok zorlukla karşı karşıyadır. Küreselleşmenin ortaya çıkışı, iş ortamındaki değişiklikler ve önemli teknolojik gelişmeler, ülkeler arasında muhasebe koordinasyonunun farklılaşması ve çeşitliliğine bağlı olarak muhasebe politikalarının ve işlemlerinin gözden geçirilmesine yol açmıştır. Uluslararası bankacılık faaliyetlerinin bir sonucu olarak, tüm taraflarca anlaşılabilir ve kabul edilebilir standardize edilmiş muhasebe standartlarının oluşturulmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Küreselleşmenin yaygınlaşması ve hızlanması ve dünyada birçok ülkenin “Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu” tarafından yayınlanan uluslararası finansal raporlama standartlarını benimsemeye başlamasıyla birlikte, uluslararası finansal raporlama standartlarının yayınlanması da bu ihtiyaçları karşılama amaçlı olarak ortaya çıkmıştır. Birçok uluslararası kurum ve kuruluş, çok uluslu şirketler aracılığıyla yabancı yatırımların uluslararası düzeyde daha fazla şeffaflık için uluslararası kabul görmüş uluslararası finans ve muhasebe standartlarına uyumu geliştirmek için çaba göstermektedirler. Çünkü bu standartlar, muhasebe sisteminin etkinliğini artırmak ve kullanıcıya zamanında, ihtiyaç olan finansal bilgileri sağlamak için kullanılan bir yönetim aracı haline gelmiştir.

Bu çalışmanın amacı Irak’taki bankacılık sektör çalışanlarının UFRS uygulaması hakkında çeşitli faktörler açısından görüşlerini tespit etmek ve araştırmaktır..

BÖLÜM 2. FİNANSAL RAPORLAR VE ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI

2.1. FİNANSAL RAPORLAR

Finansal raporlar, rasyonel ekonomik karar verme için hızlı bir şekilde güvenilir ve işletmelerle ilgili finansal bilgiler sağlayan muhasebe uygulamalarının nihai çıktısıdır (Saoud, 2011, 379).

Muhasebe sistemi, finansal tablolarda yer alan bilgilerin kurumun finansal durumunu yansıtacak şekilde açıklanması ve kurumun belirli bir süre içinde neler başardığının anlatılmasıyla oluşturduğu finansal bilgiler yatırımcılara ve işletmelere büyük fayda sağlar. İşletme hakkında bilgi sahibi olmak isteyen üçüncü kişi hükmünde olan yatırımcılar, işletmenin finansal gücü hakkında fikir edinmek için muhasebe departmanının ürettiği finansal tablolar ve dipnotlardan faydalanmaktadırlar (Oksay ve Acar, 2005: 5-6). Finansal tablo kullanıcılarından biri olan yönetici, finansal tabloları analiz ederek, kuruluşun likiditesinin yeterli olup olmadığını, kuruluşun kârlı faaliyet gösterip göstermediğini ve borçlarını zamanında ödenip ödenmediğini değerlendirebilecektir.

Finansal raporlar kapsamında genel olarak şu temel raporlar üretilmektedir:

- a) Bilanço
- b) Gelir Tablosu

2.1.1. Bilanço

Genellikle finansal durum tablosu olarak adlandırılan bilanço, bir bireyin, bir işletmenin, bir devlet kurumunun veya kullanılan diğer herhangi bir yasal veya vergiden muaf kuruluşun varlıklarının, yükümlülüklerinin ve net değerinin bir özetidir. Belirli bir tarih itibarıyla, örneğin mali yılın kapanışı gibi, şirketin aktifleri, pasifleri ve özkaynakları kayıtlara alınır. Genellikle bilançoyu özetlemek için “*bir şirketin mali durumunun anlık görüntüsü*” ifadesi kullanılmaktadır. Bilanço, bir şirketin takvim yılındaki tek bir ana odaklanan dört temel mali tablonun birleştiği tek tablo niteliği taşımaktadır (Carcello vd., 2008: 30-32).

Bilançonun varlıklar bölümü solda, finansman bölümü sağdadır ve finansman bölümü ayrıca iki bölüme ayrılmıştır: Yükümlülükler ve öz sermaye. Tipik bir varlık tahsis tablosunda, likit varlık türleri önce gelir. Sonra varlıklar ve sonrasında da borçlar yer alır. Muhasebe denklemiyle hesaplanan net değer, varlıklar ile borçlar arasındaki farka eşittir. Genellikle bir şirketin net varlıkları veya net değeri olarak bilinen öz sermaye, bir şirketin varlıkları ile yükümlülükleri arasındaki fark olarak ifade edilmektedir.

Bilanço denkleminin geleneksel yorumu, toplam varlıkların yükümlülükler ile öz sermayeye toplamı şeklindedir. Ödünç alınan fonlarla (yükümlülük) veya sahibinin kendi fonlarıyla (sahip veya hissedarların öz sermayesi) finanse edilen bu denklem, varlığın nasıl elde edildiğini gösterir. Tipik olarak, bir bilanço bir şirketin varlıklarını bir sütunda ve borçlarını ve net değerini diğerinde gösterir ve iki toplam dengelenir (Koo 2013: 58).

Bir şirket yalnızca nakit işlem yapıyorsa, ay sonunda toplam banka bakiyesinin yanı sıra kasadaki nakit ortaya konularak kar belirlenebilir. Ancak birçok şirketin yeni envanter veya demirbaşlar gibi faaliyet ve üretim araçlarına yatırım yapmadan önce alacağı ödemeyi beklemesi gerekir. Yani şirketlerin nakdi olmayan varlıkları vardır ve isteseler bile her hesap dönemi sonunda hepsini nakde çeviremezler. Dolayısıyla nakit ihtiyacının ne zaman oluşabileceği ve karşılayacak kaynakların durumu gibi hususların belirlenmesinde bilanço kayıtları önemli bir kaynak niteliği sergilemektedir (Robinson, 2020: 8).

2.1.2. Gelir Tablosu

Bir şirketin mali tablolarından biri, şirketin belirli bir zaman dilimindeki kazanç ve giderlerini detaylandıran gelir tablosu veya kar zarar cetvelidir. Brüt geliri net kara dönüştürmek için atılan adımlar gelir tablosu ile detaylandırılmaktadır. Gelir tablosu, yönetime ve hissedarlara, firmanın raporlama döneminde kar veya zarar üretilip üretilmediğini açıklamak için kullanılır. Periyodik muhasebe, bir gelir tablosu ile temsil edilir (nakit akış tablosunda olduğu gibi). Gelir tablosu, zamana bağlı olarak bir andaki varlıkları gösteren bilançonun tersi olarak da ifade edilmektedir (Helfert, 2001: 40).

Bir hayır kurumunun geliri, kanunen zorunlu olmadıkça yıllık mali tablolarına dahil edilmez. Bunun yerine, paranın program maliyetlerine, idari maliyetlere ve diğer operasyonel yükümlülüklerle oranını detaylandıran karşılaştırılabilir bir beyan oluştururlar. “Faaliyet beyanı” terimi, bu belgeye atıfta bulunmak için yaygın olarak kullanılmaktadır. Bağışçıların gelir ve gider sınırlamaları, faaliyet beyanında ek bir kategori olarak kaydedilir (Helfert, 2001: 40).

Gelir tablosu oluşturmanın iki yolu vardır. Bunlardan birisi olan net gelir, tek adımlı gelir tablosundaki tüm gelirlerin toplanması ve tüm maliyetlerin toplamdan düşülmesiyle hesaplanır. Brüt karla başlayıp ardından operasyonel harcamaları düşerek, “Çok Adımlı” gelir tablosu oluşturulmuş olur ve nihai net gelire ulaşılır. Faaliyet giderlerinin brüt kardan çıkarılması net gelire ulaştırır. Diğer gelirler ile diğer maliyetler arasındaki fark faaliyet gelirlerine eklenir. Bu, işletme geliri ile birlikte vergi öncesi “kârı” oluşturan bütünü ifade etmektedir. Vergi yükümlülükleri elde edilen bu vergi öncesi kardan düşüldüğünde ise ilgili dönem için net gelir elde edilir (Gibson ve Boyer, 2013: 78).

2.1.3. Finansal Raporlamanın Faydaları

Finansal tabloların faydaları aşağıdaki başlıklarda özetlenebilir (Badawi, 2010: 6):

2.1.3.1. İletişim Aracı

İşletmenin finansal bilgilerine ilişkin ürettiği finansal raprolar ile üçüncü taraflarla tek taraflı ve periyodik bir iletişim sağlanmış olur. Üçüncü taraflardan kasıt devlet, yatırımcılar, kredi verenler, tedarikçiler ve araştırmacılarıdır.

2.1.3.2. Performans Değerlendirme Aracı

Finansal tablolar, çeşitli mali tablo analizi yöntemleriyle yönetim ve işletme performansının değerlendirilmesine imkân verir. Böylece işletmenin dönemsel performansı geçmiş dönemler ile karşılaştırılabilir veya ilgili dönem içindeki mevcut durum analiz edilebilir.

2.1.3.3. Karar Verme Aracı

İşletme ve ilgili tarafların, gelecekte kaynakların nasıl tahsis edileceği gibi geleceğe yönelik kararları almalarına yardımcı olan, tedarikçiler, müşteriler ve bankalar gibi kuruluşlarla doğrudan ilişki içerisinde bulunan diğer tarafların gelecekteye yönelik olarak ilişkilerinin mahiyetini şekillendiren ve rehberlik eden bir karar verme aracıdır. Performans değerlendirme neticesinde elde edilen bulgularla işletmenin paydaşları her türlü iktisadi kararı alma imkânı bulurlar. Finansal tablolar üzerinden alınan kararların bazılarını aşağıdaki örnekler sunulabilmektedir:

- ✓ Yatırım kararları,
- ✓ Kredi/yabancı kaynak kullanma kararları,
- ✓ Nakit akış durumunun değerlendirilmesi,
- ✓ Varlık ve kaynaklardaki değişikliklerin analizi
- ✓ Kar dağıtımı

2.2. FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI

Finansal raporlama standartları, değişen uluslararası ekonomik sistemin bir getirisi olarak ortaya çıkmış ve sermayenin sınırlar ötesinde dolaşımının güvenliğinin sağlanması amacına hizmet edecek bir ortak dil olarak ortaya konulmuştur. Bu ortak dil, finansal anlamda işletmelerin aynı parametreler ve aynı usule bağlı olarak kendilerini ortaya koyabilmeleri ve iç ve dış sermaye hareketlerinin bu parametrelere bağlı olarak anlaşılabilirliğe mahal vermeksizin gerçekleşebilmesini temin etmek amacıyla oluşturulmuştur. Bu doğrultuda ortaya çıkan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nın (UFRS) amacı, dünya çapında halka açık şirketlerin finansal tablolarında tekdüzelik, şeffaflık ve karşılaştırılabilirlik oluşturmak suretiyle yatırımcıların yatırımlarına sağlıklı yönevrebilmelerini sağlamak olarak ifade edilebilmektedir. Avrupa Birliği, UFRS'nin kapsamlı bir profil sağladığı 167 yargı alanından biridir. ABD'de ise UFRS yerine (GAAP) Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkeleri standardı kullanılmaktadır. UFRS'nin yayınlanması ve geliştirilmesi Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) adıyla oluşturulmuş olan kurul sorumluluğunda olup yayınlanan standartların ortak bir dili meydana getirmesi konusunda kurul tarafından dönem dönem revizyonlar yayınlanmaktadır. Böylelikle

zaman içerisinde standartlardan kaynaklı hataların düzeltilmesi ve yanlış anlaşımaların önüne geçilmesi hedeflenmektedir (Perera & Baydoun, 2007: 201).

UFRS, işletmeler için kayıt tutma ve finansal raporlama gerekliliklerini tanımlar. Tüm dünyadaki yatırımcıların, denetçilerin, hükümet düzenleyicilerinin ve diğer paydaşların aynı muhasebe dilini konuşabilmesi için oluşturulmuştur (Tyrrall vd., 2007: 82-110).

Firmalara ve yatırımcılara bilinçli finansal değerlendirmeler ve seçimler yapmalarında yardımcı olmak için standartlar, muhasebe terminolojisini, süreçlerini ve raporlamasını standartlaştırmayı amacı doğrultusunda şekillendirilmektedir. Londra merkezli UFRS Vakfı'nın bir alt kurulu olan IASB, UFRS'nin oluşturulmasından sorumludur. Vakıf, kendi misyon beyanına göre “dünya çapındaki finansal piyasalara açıklık, hesap verebilirlik ve verimlilik getirmekten” sorumlu olduğunu ifade etmektedir.

Basitçe ifade etmek gerekirse, finansal raporlama standartları, yıllık raporların ve finansal tabloların finansal verileri nasıl göstermesi gerektiğini belirleyen bir dizi kural ve düzenlemeler bütünüdür. Bu yönergelerin amacı, mali raporlara dayalı olarak karar alıcıların bilinçli ve güvenilir adımlar atabilmelerini temin etmektir (Albu & Albu, 2012:341-352).

Finansal raporlama standartları, finansal raporlama için tutarlı bir kelime dağarcığı ve çerçeve sağlayarak tüketicilerin farklı kuruluşlardan ve sektörlerden finansal bilgileri karşılaştırmasına ve anlamasına yardımcı olur. Finansal bilgilerin tanımlanmış ilke ve normlara uygun olarak derlendiğini garanti eden finansal raporlama standartları, finansal raporlama sürecine olan güveni artırmaya da hizmet eder.

Finansal raporlama standartları, finansal raporlara bağlı olarak karar oluşturanlar yararına finansal verilerin raporlanması için tek tip ve net bir çerçeve oluşturur. Finansal bilgilerin tanımlanmış ilke ve normlara uygun olarak derlendiğini garanti eden finansal raporlama standartları, finansal raporlama sürecine olan güveni artırmaya da hizmet eder (Van Greuning, 2009:344).

2.1.4. Finansal Raporlama Standardı Üreten Kurumlar

Uluslararası sistemde finansal raporların üretimi Amerika ve Avrupa olarak iki başlıklı olarak kendini göstermektedir. Bu bağlamda, Amerika menşeli standart olan GAAP için sorumlu kurum US-GAAP iken Avrupa menşeli standart üreticisi konumundaki kuruluş olarak da IFAC'ın varlığı görülmektedir.

2.1.4.1. Amerikan Genel Kabul Görmüş Muhasebe Standartları - US-GAAP

Amerika Birleşik Devletleri'nde muhasebe standartlarına ilişkin ana düzenleme, 1929 mali krizinden sonra krize yanıt olarak çıkarılan “1933 Menkul Kıymetler Yasası” ve “1934 Menkul Kıymetler Borsası Yasası”nda yer almaktadır. her iki yasada da belirtilen finansal raporlama düzenlemelerini belirleme yetkisi veren 1933 Yasası'nı uygulamak için ABD Menkul Kıymetler Borsa Komisyonu (SEC- Securities and Exchange Comission) kuruldu. Genel olarak, SEC, muhasebe standartlarının belirlenmesindeki rolünü denetim ve gözetim işleviyle sınırlandırmış ve muhasebe ve bağımsız denetim kurallarının belirlenmesinde özel sektör düzenleyici kurumlarının etkin olması gerektiğine karar vermiştir. Bu kuruluşlardan en önemlisi Amerikan Yeminli Mali Müşavirler Enstitüsü'dür (AICPA). Amerika Birleşik Devletleri'nde muhasebe standartlarının geliştirilmesi yönündeki faaliyetler ve düzenlemeler de düzenleyici kurumlar açısından sınıflandırılabilir. Bunlar (Üstündağ, 2010: 37-38);

- a. Derneğin etkin olduğu 1939-1959 dönemi için Derneğin Muhasebe İşlemleri Komitesi,
- b. 1959-1973 Muhasebe İlkeleri Kurulu,
- c. 1973 yılında kurulan ve bugün Amerika Birleşik Devletleri'nde muhasebe standartlarının geliştirilmesi olarak hizmet veren FASB dönemiydi.

ABD Finansal Muhasebe Standartları Kurulu (FASB), APB (Muhasebe İlkeleri Kurulu) tarafından tespit edilen eksiklikleri gidermek için 1973 yılında kurulmuştur. FASB, Finansal muhasebe standartları (SFAS) olarak kabul edilen muhasebe standartlarını ve bunların geliştirilmesinde kullanılan genel kavramları kapsayan “kavram tabloları” ile oluşturulan standartların açıklanması ve detaylandırılması ile ilgili detayları içeren “açıklamalar” yayınlanmakta, muhasebe firmaları tarafından

yürütülen faaliyetler ve diğer kurum ve bireylerin finansal faaliyetleri bu açıklamalara bağlı olarak düzenlenmektedir (Başpınar, 2004: 43.)

2.1.4.2. Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu - IFAC

Finansal raporlamanın temel kavramlarını açıklayan metin, ulusal ve küresel standart belirleyiciler, finansal tablo düzenleyicileri ve denetçiler tarafından rehber olarak kullanılmaktadır. Ancak başlangıçta Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu'nun (IFAC) bir birimi olarak görev yapan ve icra yetkisi bulunmayan Kurumlararası Daimi Komite'nin yapısal bir değişikliğe ihtiyaç duyduğu anlaşıldığından, 2000 yılında Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu'nun katılımıyla yapılan Genel Kurul toplantısında alınan kararla IFAC bağımsız bir organizasyon haline getirilmiştir. Yeni yapının standart belirleyici kuruluşu olarak, Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumu (IASCF) kapsamında Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) kurulmuştur. Böylece, 2001 yılından itibaren Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu, UFRS yorum komitelerini geliştirme, yayınlama ve onaylama görevlerini üstlenerek Kurumlar Arası Daimi Komite'nin yerini almıştır (Oksay Oksay ve Acar, 2005: 5-6).

- IAASB (INTERNATIONAL AUDITING AND ASSURANCE STANDARDS BOARD)

Uluslararası Denetim ve Güvence Standartları Kurulu, küresel anlamda muhasebe uygulamalarına olan güveni güçlendiren denetim, güvence sistemleri ve kalite yönetimi için yüksek kaliteli uluslararası standartlar belirler. Uluslararası Denetim ve Güvence Standartları Kurulu, mali tabloların uluslararası denetimini desteklemek için Uluslararası Denetim Standartları, kalite kontrol kılavuzları ve diğer hizmetler gibi standartlar yayınlayan bağımsız bir organ konumundadır.

- IAESB (INTERNATIONAL ACCOUNTING EDUCATION STANDARDS BOARD)

Uluslararası Muhasebe Eğitimi Standartları Kurulu, muhasebe mesleği eğitimi için teknik yeterliliği ve mesleki becerileri, değerleri, etik kuralları ve tutumları belirleyen standartlar oluşturmuştur. Uluslararası Muhasebe Eğitimi Standartları Kurulu, Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu bünyesinde yer alan bağımsız bir

kuruluştur. Kurul, muhasebe eğitim standartlarını iyileştirmek için rehberlik hizmetleri sunmaktadır.

- IESBA (INTERNATIONAL ETHICS STANDARDS BOARD FOR ACCOUNTANTS)

Uluslararası Muhasebeciler için Etik Standartları Kurulu, denetçi bağımsızlığı gereklilikleri de dahil olmak üzere, muhasebe meslek mensupları için yüksek kaliteli, uluslararası düzeyde uygun etik standartları belirler. Uluslararası Muhasebeciler için Etik Standartları Kurulu, muhasebe meslek mensupları için Uluslararası Etik Kurallarını geliştirir ve teşvik eder. IESBA ayrıca muhasebe etiği ve denetçi bağımsızlığı ile ilgili konulardaki tartışmalara da çözüm getirmektedir.

- IPSASB (INTERNATIONAL PUBLIC SECTOR ACCOUNTING STANDARDS)

Uluslararası Kamu Sektörü Muhasebe Standartları Kurulu, genel amaçlı mali tabloların hazırlanması için dünya çapındaki kamu sektörü kuruluşları tarafından kullanılmak üzere standartlar, kılavuzlar ve kaynaklar geliştirir. Uluslararası Kamu Sektörü Muhasebe Standartları (IPSAS), IPSAS Kurulu tarafından dünya çapındaki kamu sektörü kuruluşlarının mali tabloların hazırlanmasında kullanılması için yayınlanan bir dizi muhasebe standardıdır. Bu standartlar, IASB tarafından yayınlanan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na dayanmaktadır.

Avustralya, Kanada, Fransa, Almanya, Japonya, Meksika, Hollanda, Birleşik Krallık ve İrlanda ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki muhasebe kuruluşları, Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi'ni (IASC) oluşturmak için 29 Haziran 1973'te anlaşmaya varmışlardır. 1982 yılında Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (IASC) kurulduğunda ise, Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu üyesi olan tüm muhasebe meslek kuruluşları otomatik olarak sponsor üye statüsü kazanmıştır (IFAC).

Bu oluşumun amacı, daha iyi finansal raporlama için dünya çapında kabul görmüş muhasebe standartları oluşturmaktır. Uluslararası Denetim ve Güvence Standartları Komitesi'nin (IASC) temel amacı, diğer bir ifadeyle kamuya açıklama yoluyla

denetlenen hesapların ve finansal raporların kabulünü artırmaktır (Adegbie & Fofah, 2016:50-63).

Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (IASC) 1973 ve 2001 yılları arasında toplam 41 uluslararası standart yayınlamıştır. 2001'den önce, IAS'ler, IASC Yönetim Kurulu'nda hizmet veren dünyanın dört bir yanından çeşitli gönüllüler tarafından kurulmuştur. Bununla birlikte, çeşitli yetki alanları için ayrı finansal hesap setleri hazırlamak, ülkeler arasında karşılaştırmalarda bazı sorunlar ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle, sermaye piyasalarının düzenleyicisi olarak Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Teşkilatı (IOSCO), IAS'lerin ihtiyaç duyduğu birçok alternatifin ortadan kaldırılmasını ve Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu'na (IASB) standartların güçlendirilmesini önermiştir. Bu sebeple de G4 ülkeleri ve IASC, mevcut muhasebe standartlarını geliştirmek ve yenilerini oluşturmak için yeni bir yönetim kurulu oluşturmak için birlikte çalışmaya başlamışlardır. IASC, 1997 ve 1999 yılları arasında bir kurumsal değişim döneminden geçmiştir. Strateji Çalışma Grubu (IASB) tarafından 1997 yılında yapılan bir analizden sonra, Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu, IASC'nin fonksiyonlarını üstlenmek üzere önerilmiştir. Ayrıca, yasal süreçlere erişimin iyileştirilmesi, daha fazla fon tahsis edilmesi, tam özerkliğin sağlanması gibi yapısal düzenlemelerin gerçekleştirilmesi de öneriler arasındadır. 2001'in Nisan ayında, Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC) Konseyi'nin sponsor organı olan Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi'nin (IASC) desteğiyle yeni bir organizasyon yapısı kurulmuştur (Perera & Baydoun, 2007:201-224).

IASC Kurulu, Aralık 2000 tarihli toplantısında yeni IASB'ye iletmek üzere bir beyana izin vermiştir. Açıklama, devam eden çalışmalar hakkında yorum sağlamak ve devam etmekte olan gündem maddeleri ve diğer görüşmelerle ilgili çalışmalarının bir sonucu olarak IASC Kurulunun bazı düşüncelerini temsil etmek için yapılmıştır. İşletme birleşmeleri (a), piyasa değeri (b), finansal performansın raporlanması (c), sigorta (d), madencilik sektörleri (e) ve finansal araçlar (f), IASC Kurulu'nun halefinin düzenleme önceliği atadığı alanlar olarak öne çıkmışlardır.

Aşağıda sayılan diğer girişim ve projeler de IASC Kurulu tarafından önerilen konular arasında yer almaktadır (Tyrrall vd., 2007: 82-110):

Paya dayalı ödeme, Maddi Olmayan Duran Varlıklar, Notların Dışında Anlatı Raporlama, IAS Çerçevesinde Güncelleme ve Önsöz, Küçük İşletmeler için IAS'ler, Enflasyon Muhasebesi için IAS'ler, Ulusal ve Uluslararası Standartların Yakınlaştırılması Projesi.

Önceki IASC organizasyonu a) IASC Kurulu ve b) Danışma Grubu olmak üzere iki ana bölümden oluşmaktaydı. Yönlendirme Komiteleri, belirli gündem projeleri için görev güçlerinde görev yapan konu uzmanlarından oluşurken, Daimi Yorumlama Komitesi (SIC), IASC Kurulunun nihai onayına tabi olmak üzere, IASC Standartlarının yorumlarına ilişkin kamuoyu görüşünü geliştirmek ve çekmekle görevlendirilmiştir. Diğer organlar arasında, yeni IASC Vakfı'nın Mütevelli Heyeti'ne benzer bir gözetim organı olarak görev yapan Danışma Konseyi yer almıştır. Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB), yeni organizasyonun ana organıdır ve finansal tablolar (UFRS'ler) için küresel muhasebe ve raporlama kılavuzları geliştirmekle görevlidir. IASC Vakfı Mütevelli Heyeti'nin yanı sıra, Uluslararası Finansal Raporlama Yorumlama Komitesi (IFRIC) ve Standartlar Danışma Konseyi (SAC) bu organizasyonu tamamlamaktadır. Uluslararası Muhasebe Standartları (UMS), Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu'nun 2001 yılında Londra'daki ilk toplantısında Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) haline gelmiştir. IASC tarafından yayınlanan Standartlar ve Yorumlar, IASB tarafından iptal edilene veya revize edilene kadar yürürlükte kalmaktadır. Ayrıca, IASB tarafından oluşturulan yeni kurallar Uluslararası Finansal Raporlama Standartları olarak anılmaktadır (Albu & Albu, 2012:341-352).

Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (IASC) Vakfı, kamu yararına hizmet eden birleşik, kapsamlı ve kolay anlaşılır bir uluslararası muhasebe standartları seti oluşturmak ve savunmak için kurulmuş olup IASB, bu vakfa bağlı bir biçimde standart belirleme organı olarak hizmet edecektir. Küresel sermaye piyasalarındaki katılımcılara ve diğer kullanıcılara yardımcı olmak için standartlar, mali tablolarda ve diğer mali raporlarda yüksek kaliteli, şeffaf ve karşılaştırılabilir bilgileri zorunlu kılmalıdır. Ulusal muhasebe standartlarının IAS'ler ve UFRS'lerle yüksek kaliteli çözümlere yakınlaştırılması IASC Vakfı'nın bir diğer amacıdır. Vakıf ayrıca orta ölçekli işletmelerin ve gelişmekte olan ekonomilerin kendilerine özgür gereksinimlerini dikkate almak suretiyle standartlar geliştirmeyi amaçlamıştır. 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren, IASC Vakfı'nın yönetim belgesinde yapılan

değişikliklerle hükümet yetkililerinden oluşan yeni bir “İzleme Kurulu” oluşturulmuştur. İzleme Kurulu, standart belirleme sürecinin özerkliğinden ödün vermeden IASC Vakfı’nın kamuya hesap verme sorumluluğunu artıracaktır. İzleme Kurulu’nun birincil işlevi, sermaye piyasası düzenleyicileri ile IASCF arasında resmi bilgi alışverişi için bir forum oluşturmaktır. Bu durum, yetki alanları UFRS’lerin kullanımına izin veren veya bunları zorunlu kılan düzenleyicilere yatırımcının korunmasına ilişkin sorumluluklarını yerine getirirken yardımcı olmaktır artırmaya da hizmet eder (Van Greuning, 2009:344).

IASC Vakfı’nın İzleme Kurulu’nun iki temel işlevi bulunmaktadır: (a) Mütevelli Heyeti seçme sürecine katılmak ve (b) Mütevelli Heyetlerinin atanmasını onaylamak. Mütevelli Heyetlerinin performansı IASC Vakfı tarafından belirtilen gereksinimler ışığında değerlendirilir ve gerektiğinde rehberlik sağlanır. Avrupa Komisyonu, Japon Finansal Hizmet Kurumu, Amerika Birleşik Devletleri Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu, Uluslararası Menkul Kıymet Komisyonları Örgütü (IOSCO) ve IOSCO’nun Gelişen Piyasalar Komitesi ve Teknik Komitesi, İzleme Kurulu’nun kurucu üyeleridir artırmaya da hizmet eder (Van Greuning, 2009:344).

Mütevelli Heyeti, IASC Vakfı’nın yönetiminden sorumludur. Mütevelliler, bu Anayasa hükümlerinin uygulanması için her türlü çabayı göstereceklerdir. İlk 22 mütevelli heyeti üyelerinden altısı Kuzey Amerika’dan, altısı Avrupa’dan, altısı Asya ve Okyanusya’dan ve dördü genel coğrafi denge korunduğu sürece dünyanın herhangi bir yerinden olabilir. Denetçiler, hazırlayıcılar, akademisyenler ve kamu görevlileri gibi çok çeşitli profesyonel alanlardan gelmiş üyeler bulunmaktadır.

Bu nedenle, Mütevelli Heyeti, Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu’nun (IASB) kural koyma sürecinin dışında kalmaktadır. Aşağıdaki hususlar Mütevelli Heyetinin görev alanı dahilindedir (Madawaki, 2012:152):

- a. Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu’na üye atamak;
- b. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Komitesine ve Daimi Danışma Komitesine üye atamak;
- c. IASC’nin stratejisini ve etkinliğini yıllık olarak gözden geçirmek;
- d. IASC’nin yıllık bütçesini ve etkinliğini onaylamak;

- e. IASC'yi ve çalışmalarını tanıtmak, muhasebe standartlarını etkileyen stratejik konuları gözden geçirmek ve UFRS'nin titiz bir şekilde uygulanmasını teşvik etmek ve
- f. IASB için çalışma prosedürlerini değiştirmek ve oluşturmak.

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB), UFRS'leri oluşturmak için danışılması gereken kuruluştur. 2009 yılında, yönetim kurulu üyesi sayısı en fazla 3 yarı zamanlı üye olmak üzere 14 üyeden 16'ya yükseltilmiştir. Mütevelli Heyetinin ideolojik ve konum açısından herhangi bir önyargısı bulunmamalıdır ve bunun sağlanması Mütevelli Heyetinin sorumluluğundadır. Mütevelli Heyeti, denetçiler, hazırlayıcılar, kullanıcılar ve yakın zamanda pratik deneyime sahip akademisyenler arasında bir görüş ve uzmanlık dengesi sunacak kişileri IASB'ye atamalıdır. Yönetim Kurulu üye sayısı 14'ten 16'ya çıkarıldığında, Yönetim Kurulu üyelerinin yaşadıkları bölgelerin çeşitliliğine ilişkin ilave açık standartlar oluşturulabilirler (Hellmann vd., 2010: 108-116).

IASB, tanımlanmış prosedürü doğrultusunda UFRS'lerin oluşturulmasından ve yayınlanmasından ve ayrıca IFRIC'in bu standartlara ilişkin yorumlarının gözden geçirilmesinden ve nihai onayının verilmesinden birinci derecede sorumludur. Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları olarak bilinen bir dizi kılavuz sağlamaktadır. Yukarıda belirtildiği gibi, IASB, selefi IASC Yönetim Kurulu tarafından oluşturulan Uluslararası Muhasebe Standartları'nın bütününe kabul etmiştir. Bu anlamda, IFRIC veya onun öncülü olan eski Daimi Yorumlama Komitesi (SIC) tarafından geliştirilen UFRS'ler, IAS'ler ve Yorumların tümü, UFRS çatısı altında yer almaktadır.

Mesleki yeterlilik, pratik ve teknik deneyim, IASB üyeliği için en önemli gereksinimlerden ikisidir. Mütevelli heyeti, geniş bir geçmiş ve bakış açısına sahip yönetim kurulu üyelerini seçerek uluslararası muhasebe standartlarının geleceğini şekillendirmeye yardımcı olurlar. Nihai bir Standardı yayınlamadan önce, Kurulun kamu yorumu için bir "Maruz Kalma Taslağı" yayınlaması gerekmektedir. Ayrıca, önemli girişimler uygulanmadan önce halk tarafından gözden geçirilmek üzere halka açık bir tartışma belgesi de dağıtılmaktadır (Jermakowicz, 2004: 51-70).

Standartlar Danışma Konseyi üyeleri, Mütevelli Heyeti tarafından atanır ve aşağıdaki amaçlarla uluslararası finansal raporlamaya ilgi duyan ve farklı coğrafi ve işlevsel geçmişlere sahip olan kuruluşlar ve bireylerin katılımı için bir forum oluştururlar (Atoyebi & Simon, 2018: 34):

- a. IASB'nin çalışmalarında gündem kararları ve öncelikleri konusunda IASB'ye tavsiyelerde bulunmak,
- b. Temel standart belirleme süreci hakkında Konsey'deki kurum ve kişilerin görüşlerini IASB'ye bildirmek ve
- c. IASB'ye ve Mütevelli Heyetlerine başka tavsiyelerde bulunmak.

Danışma Kurulu otuz veya daha fazla üyeden oluşmaktadır ve 2019 yılı için üye sayısı kırk kişiye ulaşmıştır. 2002'den önce, IASC farklı bir organizasyon yapısına sahipti ve IFRIC'e Daimi Yorumlama Komitesi (SIC) adı verilmişti. Mütevelli Heyeti, Kasım 2007'de 12 üyeden 14 üyeye yükseltilmiştir. Mütevelli Heyeti, IFRIC üyelerini üç yıllık bir süre için yeniden atayabilmektedir. IFRIC'de hiç kimseye maaş ödenmez, ancak masrafları karşılanır.

Uluslararası Finansal Raporlama Yorumlama Komitesi'nin (IFRIC) görevleri aşağıdaki başlıklarla ifade edilmektedir (Edogbanya & Kamardin, 2014:72-75):

- a) UFRS'lerin uygulanmasını yorumlamak ve IASB Çerçevesi bağlamında IAS'lerde ve UFRS'lerde özel olarak ele alınmayan finansal raporlama konularında zamanında rehberlik sağlamak ve IASB'nin talebi üzerine diğer görevleri üstlenmek;
- b) Sonlandırma ve Yorumlamadan önce yorum için Taslak Yorumları yayınlamak ve
- c) Kurula rapor vermek ve nihai Yorumlar için Kurul onayını almak.

Avrupa Komisyonu, Uluslararası Menkul Kıymet Komisyonları Organizasyonu (IOSCO), Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC), Amerika Birleşik Devletleri Finansal Muhasebe Standartları Kurulu (FASB), Amerika Birleşik Devletleri Kamu Şirketleri Muhasebe Gözetim Kurulu (PCAOB) ve Amerika Birleşik Devletleri Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu, standartların oluşturulmasında ve uygulanmasında ve Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu'nun (IASB) (SEC) çalışmasında önemli roller oynamaktadırlar.

Yeni bir UFRS seti üzerinde çalışmaya başlamadan önce, IASB, konunun önceliklendirilmesi gerekip gerekmediğini belirlemek için öncelikle SAC ile görüşülmelidir. IASB personeli, bu konularla ilgili endişelere ve bu konuların IASB'nin misyon ve stratejisine ne derece uygun olduğuna göre öncelik sırasına koymak için tüm konuları belirlemeye ve incelemeye çalışırlar. Böyle bir girişimde bulunmaya karar verildikten sonra, büyük girişimlere rehberlik etmek için bir Yönlendirme Komitesi veya danışma komitesi oluşturulabilir. Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB), özellikle önemli girişimler üzerinde derinlemesine müzakere için bir “İlkeler Beyanı Taslağı” veya tamamlayıcı bir belge yayınlayabilir. Bu belge hakkında görüş bildirmek için standart süre sınırı 90 gündür. IASB, kendi çalışmalarının, araştırmalarının ve tavsiyelerinin bir sentezinden sonra bir Maruz Kalma Taslağı oluşturur ve yayınlar; SAC'ın ve kamuoyunun görüşleri bu şekilde öğrenilir. Çoğu durumda, bu taslağın yayınlandığı tarihten itibaren, bununla ilgili geri bildirim sağlamak için 90 gün süre bulunur. Önerilen standardın tartışmalı kısımları da bu Maruz Kalma Taslağına dahil edilmektedir (Nnadi & Soobaroyen, 2015:228-238).

IASB, taslak standardın finansal tablolar üzerindeki etkisini ve taslak standardın etkinliğini belirlemek için taslak standardın gerekliliklerini bir vakaya uygulayarak bir saha testi yapabilmektedir. IASB, standart taslağın yaygın bir desteği olduğu konusunda tatmin olduğunda, standardın nihai onayını yayınlar. Maruz Kalma Taslağı, UFRS veya IFRIC'nin nihai yorumunun yayınlanması için IASB'nin en az %60'ının lehte oy kullanması gerekmektedir.

IASB'nin standart belirleme süreci boyunca aldığı görüşler ve karşı savlara ilişkin müzakerelerini detaylandıran bir “sonuç temeli”, standardın yayınlanmış nihai versiyonuna dahil edilmelidir. Tipik olarak, kesinleşmiş ve yayınlanmış standardın uygulanması, geçiş tarihinden altı ila on sekiz ay sonra gerçekleşmektedir. Bu yeni UFRS standardı, UFRS'lerin uygulanmasından sorumlu olanlar tarafından ya geriye dönük (yeni standarda uymak için tarihi finansal tabloları revize ederek) ya da ileriye dönük (standartın uygulama tarihinden itibaren yeni finansal tablolar hazırlayarak) uygulanmalıdır (Chao vd., 2015:62-81).

1973-2001 yılları arasında Kurumlararası Daimi Komite tarafından yayınlanan standartlar Uluslararası Muhasebe Standartları (IAS) olarak tanımlanmış ve ilgili

koordinasyon ve modernizasyon çalışmaları başlamıştır. Yeni yürürlüğe giren standartlar numaralandırılarak UFRS adı altında yayınlanmıştır. Tüm standartlar (IAS ve UFRS) grup olarak UFRS standartları olarak tanımlanmaktadır (Şavlı, 2014: 26)

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu, UFRS'ye uyumun ve uzmanlaşmanın artırılması amacıyla yeni UFRS'nin 2009 yılına kadar yürürlüğe girmemesine karar vermiştir. Uygulamanın amacı, kullanılan mevcut standartları yaygınlaştırmak ve bunları ülkedeki uygulamalarıyla uyumlu hale getirme çabalarını sürdürmektir (Bozkurt, 2012: 33). Genel olarak UFRS; muhasebenin temel kavramlarını düzenler, muhasebe politikalarını açıklar ve finansal tabloları düzenler ve sunar (Kaval, 2008: 54). Bu yönetmelikte izlenen temel hedefler (Örten ve ark. 2013: 48);

- ✓ Şirketlerin sonuçlarını ve faaliyetlerini sağlıklı ve güvenilir bir şekilde hesaplamak
- ✓ Finansal tablolar yardımıyla ilgili kişi ve kurumlara sağlanan bilgiler, tutarlılık ve karşılaştırılabilirlik avantajları ile gerçeği yansıtmaktadır.
- ✓ Şirketlerde denetimin kolaylaştırılmasıdır.

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu tarafından geliştirilen standartlar ağırlıklı olarak birçok eyalette görülmektedir. Örneğin İtalya'da Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu tarafından hazırlanan standartlar doğrudan kabul edilmektedir. Çok uluslu şirketler ve birçok kurum, finansal tablolarını Uluslararası Muhasebe Standartlarına uygun olarak oluşturmaktadır. Borsalar ve sermaye piyasaları ile ilgili bazı düzenleyici otoriteler, IAS'ye uygun olarak finansal tabloların oluşturulmasını kabul etmişlerdir. Avrupa Komisyonu Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu tarafından belirlenen standartlara (Özerhan ve Yanık, 2012: 57) uyulacağı bildirilmektedir.

UFRS, standartları IASB tarafından yayınlanan ilkelere, yorumlara ve kavramsal çerçeveye dayanarak tanımlar. Avrupa Birliği, dünyanın yerleşik uluslararası muhasebe standartlarına yakınsama ve yönelim eğilimi doğrultusunda yapılan düzenlemeleri incelemektedir. UFRS'nin küresel bir standartlar kümesi haline gelmesine yönelik gelişmeler Bu göz önüne alındığında, Avrupa Birliği'nin yasal

düzenleme çerçevesinin koordinasyon aşamaları hem Avrupa Birliği ülkeleri hem de üyelik aşamasında olan ülkemiz için çok önemlidir (Oksay ve Acar, 2005: 190).

Dünyada UFRS'ye geçiş, AB'nin ekonomik entegrasyona yönelik çeşitli adımlar atması ve bu entegrasyonun bir ayağı olarak AB ülkeleri içindeki finansal raporlama uygulamalarını birleştirmeye çalışmasıyla başlamıştır. Avrupa Birliği'nde yürürlükte olan düzenlemeler diğer ülkeleri de etkilemiş ve bugün dünya çapında yaklaşık 120 ülke tarafından uyarlanan ve ABD'nin 2015 yılında uygulamayı planladığı UFRS'nin uygulanması küresel bir finansal raporlama sistemi haline gelmiştir.

Belirli bir ülkede kullanılan belirli mali raporlama standartları, yasal ve düzenleyici ortam, kuruluşun türü ve mali rapor kullanıcılarının ihtiyaçları dahil olmak üzere bir dizi faktöre bağlıdır.

Irak'ta kullanılan finansal raporlama standartları, bir dizi ilke bazlı standart, yorum ve Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) tarafından yayınlanan çerçeve olan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na (IFRS) dayanmaktadır. IFRS, dünya çapında 140'tan fazla ülkede kullanılmaktadır ve finansal raporlama için küresel ölçüt olarak kabul edilmektedir.

Diğer ülkeler, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkeleri (GAAP) veya kamu sektörü kuruluşları için Uluslararası Kamu Sektörü Muhasebe Standartları (IPSAS) gibi farklı mali raporlama standartları kullanabilir. Finansal rapor kullanıcılarına doğru ve şeffaf finansal bilgiler sağlamak için şirketlerin ve kuruluşların kendi ülkelerinde geçerli olan finansal raporlama standartlarını takip etmeleri önemlidir.

2.1.5. Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarında Yakınsama

Finansal raporlama için ortak bir dilin kullanılması, uluslararası sermaye piyasalarının verimliliğini artırmaya yönelik önemli bir adımdır. UFRS hem ticaret hem de sermaye akışlarının önündeki engelleri kaldıracaktır. Finansal Muhasebe Standartları Kurulu ve Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu, Amerika Birleşik Devletleri GAAP ve UFRS arasındaki farklılıkları ortadan kaldırmak için çalışmaktadır. İki standardın yakınsaması, dünyanın diğer ülkelerindeki şirketlere,

dünyanın en verimli piyasaları olarak kabul edilen ABD sermaye piyasalarına erişim sağlayacaktır (Elitaş, 2010: 36).

Enron'un 2001'deki iflasına kadar, Amerika Birleşik Devletleri'nde, GAAP, Amerika Birleşik Devletleri'nde kendi kendine yeterli bir varlık olarak tasarlandı. Ancak; Enron, Worldcom gibi kurumsal muhasebe ve denetim skandallarının ardından, bu fikre olan güven ciddi şekilde sarsılmış ve Amerika Birleşik Devletleri genel kabul görmüş muhasebe ilkelerini UFRS ile uyumlu hale getirme ihtiyacı hissetmiştir. Bu gelişme, Amerika Birleşik Devletleri'nin kurallara dayalı Amerika Birleşik Devletleri GAAP'den ilkelere dayalı UFRS'ye dönüşümünde ve UFRS'nin küresel bir muhasebe standartları kümesine dönüşmesinde önemli bir rol oynamıştır.

Yakınsama, yatırımcılar için doğru kararı vermeye katkıda bulunur. Finansal raporlamada karşılaştırılabilirlik, yatırımcılar için bir avantaj sağladığı için tanımlamayı kolaylaştırıyor mu? Bir yatırımın potansiyel değeri, uluslararası bir çeşitlendirmede çeşitli riskleri azaltır. Yakınsamanın amacı, aynı bireysel raporlara erişmek değil, aynı bilgiler doğrultusunda farklı sonuçların gerçekleşmesini önleyecek uyumlaştırılmış finansal raporlara erişmektir.

Her kullanıcı grubunun iş hakkında ihtiyaç duyduğu bilgiler farklı olduğu için finansal raporlarla her grubun ihtiyaçlarını tam ve eşit olarak karşılamak oldukça zordur. Öte yandan, yatırımcıların ve borç verenlerin bilgi ihtiyaçlarının karşılanması, finansal verilerin diğer önemli kullanıcılarına yararlı bilgiler sağlanması anlamına gelir, bu nedenle yatırımcıların ve borç verenlerin ihraççıların bilgi ihtiyaçlarından memnuniyeti finansal raporlamanın temel amacı olarak kabul edilir (Fırat, 2008: 8).

Finansal iletişim, kurumsal olmayan kullanıcıların yerleşik ve gelişmekte olan finansal tablolarının ekleneceği koşulları ve kuralları belirtir. Finansal raporlamanın amacı (<http://www.kgk.gov.tr>);

- a. Yeni standartların teşvik edilmesinde ve mevcut standartların değerlendirilmesinde Konseye yardımcı olmak,
- b. Alternatif muhasebe standartları sistemlerinin azaltılması için bir ortam yaratmak amacıyla finansal tabloların sunulmasına ilişkin muhasebe kural,

standart ve yürütme yöntemlerinin uyumlaştırılmasında Kurula yardımcı olmak,

- c. Kurumun muhasebe uygulamalarını ve kurallarını düzenleyen bölümlerine görevleri çerçevesinde yardımcı olmak,
- d. Finansal tabloları standartların uygulama standartlarına uygun olarak hazırlanan kişi ve kurumlara yardımcı olmak ve herhangi bir standardın içeriğinde yer almayan konularda yardımcı olmak,
- e. Bağımsız denetçilerin finansal tabloların standartlara uygunluğu konusundaki görüşlerini doğrulamalarına yardımcı olmak,
- f. Finansal tabloların kullanıcılarına, kurallara uygun olarak hazırlanan finansal tablolarda yer alan bilgilerin analizinde yardımcı olmak,
- g. Konseyin çalışmalarıyla ilgilenenler için standart belirleme yaklaşımı hakkında bilgi üretmek”.

2.2. ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI

2.2.1. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Kavramı

19 Haziran 2003’te Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu, SIC-8 Uluslararası Muhasebe Standartlarının ilk uygulamasının yerini alan ilk Uluslararası Finansal Raporlama Standardı olan UFRS 1’i yayınlamıştır. Geriye dönük kullanılması ve aynı standartların sonraki sürümlerinin uygulanması, yeni standardın çözüm getirdiği birçok zorlu alandan sadece ikisidir. Kullanıcılar, bu standartları kullanarak finansal tablolarını yerel veya geçmiş dönemli GAAP’den Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına (UFRS) dönüştürmek için rehberlik alabilmektedir. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları’na (UFRS) göre hazırlanan finansal tablolar, UFRS 1’de belirtilen geçiş şartlarına uygun olmalıdır (Alali & Foote, 2012:85-108).

Bir şirket, UFRS’ye göre hangi finansal tabloların hazırlanacağını belirlemek, UFRS’ye geçiş tarihi itibarıyla bir açılış UFRS finansal durum tablosu hazırlamak, muhasebe politikalarını seçmek ve bunları ilk kez sunulan tüm dönemlere geriye dönük olarak uygulamak suretiyle UFRS 1’e uymak zorundadır. UFRS finansal tablolar, geriye dönük uygulamaya ilişkin dört zorunlu istisna dışında ve isteğe bağlı on beş istisnadan herhangi birinin geriye dönük uygulamaya uygulanıp uygulanmayacağını belirlenmesi ile ilgilidir. Kılavuzlara göre, ilk UFRS finansal

tablo seti, firmanın UFRS'yi uyguladığı ve UFRS'lere koşulsuz ve net bir uygunluk beyanı yaptığı ilk yıllık finansal tablolar setidir.

Önceki UFRS sürümlerine veya geçiş hükümlerine bakılmaksızın, UFRS 1 ilk uygulayıcının finansal tablolarını raporlama tarihinde geçerli olan standartlar ve yorumlara göre hazırlamasını gerektirir. SIC-8'e göre, ilkeleri ilk kez benimseyen bir kuruluş, finansal tablolarını, geçiş hükümleri saklı kalmak kaydıyla, ilk uygulama döneminde geçerli olan standart ve yorumlara göre hazırlanmış şekilde sunmak zorundadır. Ek olarak, UFRS 1'in amacı, belirli bir tarihte birkaç şirket arasında veya tek bir şirket içinde zaman içinde karşılaştırılabilirlik sağlamaktır. Buna karşılık SIC-8, kriterlerini mevcut kullanıcıların kriterleriyle de karşılaştırılabilir (Papadamou & Tzivinikos, 2013:43-54).

Hem önceki dönem hem de cari dönem için, ilk kez uygulayan kişi, finansal tablolarını UFRS'ye uyacak şekilde revize etmelidir. Bu nedenle, bir firma yalnızca yıldan yıla karşılaştırmalar yapıyorsa ve 31 Aralık 2009'da sona eren yıl için UFRS'yi uyguluyorsa, o tarihte yürürlükte olan UFRS'yi 2009 ve 2008 raporlama dönemlerine ve 1 Ocak 2008'deki başlangıç finansal durumuna geriye dönük olarak uygulamalıdır. Karşılaştırma olarak bir yıllık veya iki yıllık zaman dilimlerini kullanmak mümkündür. UFRS 1'de geriye dönük uygulamadan dört zorunlu istisna vardır ve seçenekler olarak on beş muafiyet daha mevcuttur. UFRS'leri başarılı bir şekilde uygulamak için bu temel kavramları anlamak çok önemlidir (Sykianakis vd., 2012: 59-74).

2.2.2. UFRS'in Önemi

Bir kurum ilk kez UFRS'lere bağlı kalacağına dair açık ve net bir taahhütte bulunduğunda, bu standartlar şirketin finansal raporlamasının uyumu için zorunlu hale gelmektedir. Açılış UFRS finansal durum tablosunda, bir şirketin aşağıdakileri yapması beklenmektedir (Ikpefan & Akande, 2012:299-307):

- a. UFRS'lerin gerektirdiği tüm varlık ve yükümlülükleri muhasebeleştirmek;
- b. UFRS'ler izin vermiyorsa kalemleri varlık ve yükümlülük olarak muhasebeleştirmemek;

- c. Bilançonun herhangi bir bölümünde önceki GAAP kapsamında muhasebeleştirdiği ancak UFRS'lere göre farklı türde bir finansal durum tablosu kalemi olan kalemleri yeniden sınıflandırmak ve
- d. Tüm muhasebeleştirilmiş ekleri ve borçları ölçerken UFRS'leri uygulamak.

Bir şirket, 1 Ocak 2004 tarihinde veya sonrasında başlayan bir dönem için UFRS'yi benimserse, bu standartları ileriye dönük olarak kullanmalıdır. UFRS'yi benimseyen AB üyesi olmayan ülkelere bazı avantajlar tahakkuk edebilir. IASB'nin oluşturulması bu süreç için çok önemli olduğundan, AB ülkelerinde UFRS'nin benimsenmesi sorun olmayacaktır.

Ülkeler UFRS'leri benimsedikleri zaman politik ve ekonomik alanlarda avantaj elde ederler. Bir ülkenin UFRS'yi benimsemesinden elde edeceği değer iki başlık halinde; yerel yönetim kurumlarının kalitesinin artması ve UFRS'ye kaydolmaktan elde ettiği değer (Arnold, 2009:803-809) olarak ifade edilebilmektedir. Daha fazla uluslararası yatırım ve para çekmek isteyen ülkeler, ortak bir muhasebe ilkeleri dizisi benimsemeyi tercih etmektedirler.

Bir ülkenin UFRS'yi uygulamayı seçip seçmemesinde önemli bir faktör, yerel yönetim kurumlarının bu konudaki perspektifleridir. Yerel kurumlar uluslararası standartlarla uyumlu değilse, UFRS'yi benimsemek pahalı olabilmektedir. Öte yandan, iyi gelişmiş yönetim kurumları ve piyasa katılımcıları arasında yeniden eğitim ihtiyacı nedeniyle mevcut kurumların kalitesi nispeten yüksekse, UFRS'yi benimsemek daha az çekici olabilmektedir. Bununla birlikte, ülkeler yeni pazarlar açabilen ve değiştirme maliyetlerini azaltabilen UFRS'yi benimsemeyi seçerse, yetersizlik endişeleri hafifletilebilir veya hatta ortadan kaldırılabilir.

UFRS'nin net politik değerinin iki kaynağı vardır (Simga-Mugan & Hosal-Akman, 2005) bu kaynaklar, "Yurtdışı Güç Politikaları" ve "Yurtdışı Kültür Politikaları" olarak ifade edilmektedirler. En etkili uluslar, standartların çerçevesi üzerinde daha fazla söz sahibidir ve yeni normlar yaratma sürecinde çok önemli bir rol oynayabilmektedirler. Şu anda, Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu'nun en güçlü ülkesinin sponsoru olan AB'ye karşı koymak pahalı olabilmektedir. Buna karşılık, daha zayıf ülkeler aynı güç baskısı maliyetlerinin yükü altında değildir. Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) fiziksel olarak AB'de

bulunduğundan ve AB, standartların oluşturulması sırasında IASB'yi önemli ölçüde etkileyebileceğinden, AB ile daha yakın kültürel bağları olan ülkelerin UFRS'yi benimseme olasılıklarının daha yüksek olması mantıklıdır.

UFRS kullanılarak hazırlanan mali tablolar 1 Ocak 2004 tarihinde veya sonrasında hazırlanmalıdır, ancak erken uygulama önerilmektedir. UFRS 1'in Kasım 2008'de yayınlanan en son versiyonunun uygulama tarihi 1 Temmuz 2009'dur. Daha önceki yeni ve değiştirilmiş UFRS'lerin bir sonucu olarak yapılan düzeltmelerin yürürlük tarihleri daha ileridedir, örneğin 1 Temmuz 2009; yine de, özellikle tipik olarak erken yürürlüğü kolaylaştırdıkları düşünüldüğünde, şu anda çok az ilgili duyulduğu söylenebilir.

2.2.3. UFRS'nin Amacı

Standartta da belirtildiği gibi UFRS'nin amacı, bir şirketin ilk UFRS finansal tablolarının ve ayrıca bu finansal tabloların kapsadığı dönemin bir kısmına ilişkin ara dönem finansal raporlarının aşağıdaki özelliklere sahip yüksek kaliteli bilgiler içerdiğini garanti etmektir (Yahaya vd., 2015:107-122):

- a) Kullanıcılar için şeffaftır ve sunulan tüm dönemlerde karşılaştırılabilir;
- b) Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS'ler) kapsamında muhasebe için uygun bir başlangıç noktası sağlar; ve
- c) Gereksiz bir maliyetle üretilebilir

İlk set UFRS finansal tabloların kapsadığı dönemin bir kısmı için bir firmanın UMS 34 Ara Dönem Finansal Raporlama kapsamında yayımladığı ilk set finansal tablolar ve varsa herhangi bir ara dönem finansal rapor UFRS 1'de belirtildiği gibi UFRS 1'e uygun olarak hazırlanmalıdır. UFRS'leri benimsemek için bir firma, finansal tablolarının ilk set yıllık finansal tablolarda UFRS'lere uygun olduğuna dair açık ve koşulsuz bir beyanda bulunmalıdır. Bir kuruluş, aşağıdaki kriterleri karşılaması durumunda ilk kez finansal tablolarını UFRS'lere uygun olarak sunmuş sayılır (Nnadi & Soobaroyen, 2015:228-238):

- i. UFRS'lere tam uyumlu olmayan yerel düzenlemelere uygun olarak

ii. Finansal tablolarda bu yönde bir açıklama olmaması dışında, tüm önemli yönleriyle UFRS'lerle uyumlu olması halinde,

iii. Hepsi olmasa da bazı UFRS'lerle uyumlu raporların düzenlenmesi halinde,

iv. Ulusal gerekliliklerin mevcut olmadığı kalemleri muhasebeleştirmek için bazı bireysel UFRS'leri kullanarak, UFRS'lerle tutarsız ulusal gerekliliklerle uyumluluğun sağlanması halinde,

v. Bir miktar mutabakat ile ulusal gerekliliklerle uyumlu olunması halinde.

Bir şirket ilk olarak UFRS'yi benimsediğinde, bu standart onlar için geçerlidir. Eğer bir şirket (Nnadi & Soobaroyen, 2015:228-238):

a) Geçmişte bu tür tabloları UFRS'lere açık ve koşulsuz bir uygunluk beyanı içeren başka bir mali tablo seti ile birlikte sunduktan sonra ulusal hükümler uyarınca mali tabloları sunmayı bıraktığında;

b) önceki yılda ulusal hükümler uyarınca sunulan mali tablolar ve bu mali tablolar UFRS'lere açık ve koşulsuz bir uyum beyanı içeriyorsa,

c) cari yılda ulusal gerekliliklere göre sunulan mali tablolar ve bu mali tablolar açık ve koşulsuz bilgiler içeriyorsa.

Kuruluşun şu anda UFRS kullanıyorsa, bu standart yapılan herhangi bir politika değişikliğini etkilemeyecektir. Diğer UFRS'lerdeki özel geçiş hükümleri ve ayrıca UMS 8 Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar'daki muhasebe politikalarındaki değişikliklere ilişkin hükümler bu tür değişiklikler için geçerlidir.

2.2.4. UFRS'nin Avantaj ve Dezavantajları

2.2.4.1. UFRS'nin Avantajları

UFRS'nin kullanılmasıyla işletmeler, karşılaştırmaları kolaylaştıracak şekilde eksiksiz finansal verilerini sağlayabilirler. UFRS web sitesine göre, yerel ve uluslararası işletmelerin finansal hesaplarını karşılaştırmak daha kolay hale gelecektir. UFRS uyumlu şirketler, diğer ülkelerdeki yatırımcılardan fon arama

konusunda da başarılı olabilirler. UFRS web sitesinde ayrıca, UFRS'yi kullanan ülkelerdeki yan kuruluşları olan işletmelerin, standardı şirket genelinde benimseyebilecekleri ve bunun da finansal tablo üretimini daha ucuz hale getirme avantajına sahip olabileceği belirtmektedir. Daha ileri giderken, bir ulusun veya işletmenin UFRS'yi benimsemesi durumunda tahakkuk edebilecek çeşitli potansiyel faydaları söz konusu olabilmektedir (Adegbe & Fofah, 2016:50-63).

Daha iyi finansal raporlama, kanıtlanmış bir dizi avantajla ilişkilendirilmiştir. Daha kaliteli finansal açıklamalar, piyasa likiditesini artırabilir ve sermaye piyasası katılımcılarının olumsuz seçimini azaltabilir. UFRS yürürlükteyken, yatırımcılar finansal tabloları eşit şartlar altında inceleyebilir ve objektif karşılaştırmalar yapabilir. Yatırımcılar ticarete daha fazla güvence ve verimlilikle başlar ve bunun sonucunda piyasadaki mal ve hizmet akışı iyileşir. Biddle, Hilary ve Verdi (2009) tarafından daha iyi finansal raporlama kalitesi ile bilgi boşluklarının sınırlandırılmasının yatırımcıların bilgi eksikliği ve ahlaki tehlike nedeniyle kötü seçimler yapma riskini azalttığı gösterilmiştir. UFRS'yi benimseyenler, ortalama olarak çevredeki bilgi iklimini geliştirmiştir.

Kolayca karşılaştırılabilen finansal tablolar, sermaye piyasası katılımcılarına daha yararlı bilgiler sağlar ve şirketleri karşılaştırmayı kolaylaştırır. Hail ve diğerleri (2010) tarafından belirtildiği gibi, raporlama kalitesinin tutarlı olması koşuluyla, sermaye piyasası yatırımcıları firmaların mali tablolarını karşılaştırarak zamandan ve paradan tasarruf edebilirler. Yatırımcılar, veriler karşılaştırılabilir olduğunda daha düşük tahmin risklerinden ve daha az bilgi boşluğundan yararlanırlar. UFRS için karşılaştırılabilirlikten daha temel bir fikir bulunmamaktadır. Finansal tabloların karşılaştırılması kolay olduğunda yatırımcıların inancı güçlenir. Finansalları karşılaştırmadan bilinçli bir yatırım seçimi yapmak imkansızdır. Daha yakın zamanlarda, Caban-Garcia ve He (2013) UFRS'yi benimseyen İskandinav ülkelerinin çok daha fazla karşılaştırılabilirliğe sahip olduğunu ifade etmektedirler.

Kolayca karşılaştırılabilen finansal tablolar, analiz ve tahminlerinde analistlere yardımcı olmaktadır. Franco, Kothari ve Verdi (2011) tarafından önerildiği gibi, analistler tarafından daha sık analizler yapılması, artan mali tablo karşılaştırılabilirliğinden kaynaklanabilmektedir. Ayrıca bu durumda bilgi toplamayla ilgili masraflar azalır ve tahmin doğruluğu artar. Byard, Li ve Yu (2011)

tarafından yapılan araştırmaya göre, UFRS kullanımı analist tahmin hatalarında düşüşe ve tahmin dağılımının daralmasına yol açmaktadır. Bushman ve Landsman'a (2010) göre, birkaç finansal standart kullanılıyorsa, karşılaştırılabilirliğin avantajlarını kaybetme ihtimali de söz konusu olabilmektedir. İç ve dış etkilerin yanı sıra, finansal raporlama standartlarındaki farklılıklar, finansal tablo raporlamasının karşılaştırılabilirliğini etkileyebilmektedir. Sermaye piyasalarında daha fazla karşılaştırılabilirlik sayesinde yatırım kararı alma kolaylaşır ve sonuç olarak firmaların riske maruz kalmaları azaltılır.

Belirli bir finansal raporlama standardının kullanımının çeşitli muhasebe ölçütleri üzerinde doğrudan ve dolaylı etkileri bulunmaktadır. UFRS'nin Aharony, Barniv ve Falk (2010) tarafından Ar-Ge, şerefiye ve varlık yeniden değerlendirme muhasebe ölçümleriyle pozitif korelasyon gösterdiği bildirilmiştir. Liu, Yao, Hu ve Liu (2011) kendi çalışmalarında buna benzer sonuçlar bulmuşlardır. Chen, Young ve Zhuang'a (2013) göre, UFRS'nin uygulanması, belirtilen değerle ilgili finansal açıklamaların önemini artırmıştır. Artan değerle ilgisi ve daha iyi kar yönetimi bağlamlarında ise Elias (2012) tarafından Avustralya'nın UFRS'yi benimsemesinden kaynaklanan iki sonuç olarak ifade edilmektedir. Cameran, Campa ve Pettinicchio (2014) tarafından, özel İtalyan işletmelerinin kazanç yönetimi kullanımının arttığı, zarar seviyelerinin düştüğü sonucuna ulaşılmıştır. Yönetimin mali değişimlere tepkisindeki gecikme, daha gelişmiş bir mali raporlama standardının benimsenmesine kadar uzanmaktadır.

Kazanç yönetimi, zarar muhasebesi ve gelir yumuşatma, UFRS'nin benimsenmesinden yararlanan diğer muhasebe yöntemleridir. Chen, Young ve Zhuang'a (2013) göre, bir şirketin UFRS'nin uygulanmasından sonra eksik/fazla yatırımı, yabancı yan kuruluşlarının varlık getirisinden (ROA) büyük ölçüde etkilenmektedir. UFRS'nin devreye alınmasından sonra, karşılaştırılabilir firmaların ROA'sının yatırım kararlarında daha kullanışlı hale geldiği gözlemlenmiştir. Bu, UFRS'yi benimsedikten sonra yatırım verimliliğinin arttığını gösterir. Ayrıca, değer alaka düzeyinde bir artış ve kazanç yönetimi dalgalanmalarında bir azalma görülmektedir. Chua, Cheong ve Gould'un (2012), daha iyi muhasebe uygulamalarının, zararın zamanında tespit edilmesini kolaylaştırdığını öne sürmektedirler. UFRS'nin benimsenmesi, kârları daha iyi yönetmenin, zararları zamanında tespit etmenin ve varlık değerlerinin reel seviyelerde olduğunda emin olmanın bir yolu olarak tasvir edilmiştir.

UFRS'nin benimsenmesi, sermaye piyasası istikrarının korunmasında önemli bir rol oynayan kurumsal yatırımcılar için çok faydalı olacaktır. UFRS'nin tanıtılmasının ardından kurumsal yatırımcılar, işletme hisselerinin sahipliğini artırmışlardır. Bu firmaların finansal raporlama gereksinimlerinin kurumsal yatırımcılar için daha önemli olduğunu belirten çok sayıda araştırma yapılmıştır. UFRS'yi benimseyen firmalardaki mali tabloların kalitesinin, UFRS'yi benimsemeyen kuruluşlardan daha yüksek olduğu kanıtlanmıştır. Ayrıca, özel yatırımcılar, UFRS'yi uygulayan firmalarla iş yaparken yatırım seçeneklerine daha fazla güven sergilemektedirler (Albu & Albu, 2012:341-352).

Yeni bir finansal raporlama standardının uygulanmasının bir sonucu olarak bir işletmenin maruz kaldığı masraflar önemli olabilmektedir. Mali muhasebeci hazırlayıcılar arasında Morris, Gray, Pickering ve Aisbitt (2014), geçiş zorlukları ve algılanan avantajların eksikliği nedeniyle karamsarlık bulmuşlardır. Mali piyasalardaki kazanımların da giderlerden ağır bastığı görülmektedir. Geçiş yılı boyunca, denetim giderleri ortalama %23 artmıştır ve en yüksek artışlar en küçük işletmelerde görülmüştür. Leuz'a (2010) göre, bu şişirilmiş fiyatlar, siyasi uygulamalardan kaynaklanmaktadır. Cameran, Campa ve Pettinicchio (2014) tarafından yürütülen araştırmaya göre, UFRS'yi benimseyen özel İtalyan firmaları finansal raporlamalarında hiçbir gelişme görülmediğini ve bazı durumlarda düşüş yaşandığını ifade etmişlerdir.

Daha iyi finansal tablo açıklamalarının, yanlış seçim riskini azaltmak ve piyasa likiditesini artırmak dahil olmak üzere sermaye piyasaları üzerinde birkaç faydalı etkisi bulunmaktadır. Hail, Leuz ve Wysocki (2010) tarafından belirtildiği gibi kaliteli finansal açıklamalar, olumsuz seçimlerin etkisini azaltmaya ve piyasa likiditesini artırmaya yardımcı olabilmektedir. Bu görüşe göre, sermaye piyasasındaki yatırımcıların, UFRS'nin daha şeffaf ve karşılaştırılabilir finansal raporlama standardı nedeniyle kendilerini diğer yatırımcılarla eşit bir oyun alanında görecekleri için aceleci seçimler yapma olasılıkları daha düşüktür.

Sonuç olarak, yatırımcılar daha verimli ticaret yapabilir ve yatırım ürününün arz ve talebi daha serbest bir şekilde akarak piyasa likiditesini artırır. Bu fikir, Arrow'un genel denge analizi ve sosyal seçim teorisinden kaynaklanmaktadır. Ahlaki tehlikeleri ve irrasyonel yatırım seçimlerini azaltmak için önceki araştırmalarda daha

iyi finansal raporlama kalitesi gösterilmiştir. Bu kavramın arkasındaki fikir, daha iyi muhasebe uygulamalarının sermayenin daha etkin kullanımına dönüşmesidir. Araştırmaları, finansal raporlamada yüksek düzeyde şeffaflık sağlanarak yatırımlardaki bilgi asimetrisinin azaltılabileceğini göstermektedir. Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarını (UFRS) benimseyenlerin yatırım dengesizliklerinin daha düşük düzeylerde olduğu gösterilmiştir.

Daha kaliteli verilere yönelik bu eğilime paralel olarak, UFRS'yi benimseyenler standarda olan ilginin arttığını görmektedir. Buna karşılık, hem bağdaştırıcı olmayanlar hem de gönüllü bağdaştırıcılar bu iddiada bulunamazlar. Ayrıca, yazarlar yatırım tahminlerinin kesinliğinde bir artış olduğunu belirtmektedirler. UFRS'yi benimseyenler, bir bütün olarak bilgi ortamının kalitesinde bir iyileşme olduğunu görebilmektedirler (Atoyebi & Simon, 2018:100).

Kuruluşlar arasında finansal raporlama uygulamalarındaki değişikliklerin finansal tablo raporlamasının karşılaştırılabilirliği üzerinde hem iç hem de dış etkileri bulunmaktadır. Kolluk kuvvetlerinin etkinliği ile emsal ve endüstri normları, bu değişimlerin sonuçlarını etkilemiştir. Bazı araştırmacılar, rakiplerine göre firmanın ROA'sında bir değişiklik önerdiler ve ROA'nın yükseldiğini ve yatırım verimliliğine dair kanıt sağladığını buldular. Ayrıca, UFRS'nin benimsenmesinden sonra finansal açıklamalar yatırımcılar için daha değerli hale gelmiştir.

Finansal tabloların karşılaştırılması kolay olduğunda yatırımcıların güveni artar. Objektif karşılaştırmalar yapma kapasitesi olmadan, çeşitli yatırım seçenekleri arasında sağlıklı bir seçim yapmak mümkün değildir. İşletmelerin artık birbirine daha çok benzediği sonucuna varılmıştır. Mali tablolar daha karşılaştırılabilir olsaydı, daha fazla analistin bunları kullanacağını teorileştirilmiştir. Daha fazla karşılaştırılabilirlik ayrıca tahmin doğruluğunu artırır ve veri toplama maliyetini azaltır. Daha fazla ve daha yüksek kaliteli verilere erişim, analistlerin işletmeleri değerlendirme becerisini geliştirir. Franco, Kothari ve Verdi'nin sonuçlarını destekleyen Byard, Li ve Yu (2011) tarafından belirtildiği gibi, UFRS'yi benimseyen şirketler daha az tahmin hatasına sahiptirler. Bu bulgular, iyileştirilmiş finansal raporlamada netliğin ve karşılaştırılabilirliğin arttığını, tahmin hatalarını ve analistler arasındaki yaklaşım farklılıklarından kaynaklı sağmaları azalttığını göstermektedir. Sermaye piyasası

yatırımcıları, yatırım analistleri, devlet kurumları ve işletmelerin tümü, tek tip, zorunlu bir finansal raporlama sisteminin uygulanmasından fayda sağlayacaklardır.

Daha tutarlı finansal raporlama, güncel araştırmalara göre UFRS'yi benimseyen şirketler arasında tipik bir eğilim olarak görülmektedir. Daha yakın zamanlarda, araştırmacılar Caban-Garcia ve He (2013), UFRS'yi benimseyen İskandinav ülkelerinin çok daha fazla karşılaştırılabilirliğe sahip olduğunu bulmuşlardır. Yazarlar ayrıca UFRS'nin uygulanmasından sonraki dönemde (2005-2008) kazanç/fiyat oranının daha düşük olduğunu bulmuşlardır. UFRS kullanan işletmeler için bu, daha güvenli bir yatırım ortamı olduğunu gösterir.

Raporlarda yer alan değerlerin önemi; Muhasebe ölçütleri, UFRS'nin tanıtılmasıyla büyük ölçüde değişmiştir. Yukarıda sıralanan tüm avantajlar, bahsedilen muhasebe uygulamalarında yapılan değişikliklerden etkilenmektedir. Aharoni, Barniv ve Falk (2010) tarafından yürütülen araştırmaya göre, UFRS'nin şerefiye, varlık yeniden değerlendirme ve Ar-Ge'nin değer uygunluğu üzerinde olumlu bir etkisi var gibi görünmektedir. Üç muhasebe ölçüsünün değer uygunluğunun diğer ülkelerde UFRS benzeri standartların kullanılmasıyla artırıldığı sonucuna varılmıştır. Bu nedenle, sonuçları önceki araştırmaların sonuçlarıyla tutarlıdır. Bu, bir yatırımcının firmaları karşılaştırma yeteneğini geliştirir ve UFRS ile karşılaştırılabilir muhasebe prosedürlerinin bu ölçümler üzerindeki faydalı etkisinin göstergesi olabilir.

Kar kontrolü, erken zarar raporlaması ve değerlerin önemi Chao vd., (2015) tarafından; çok farklı kurumsal, ekonomik ve politik iklimlere sahip ülkelerde UFRS ile olumlu sonuçlar olduğu yönünde değerlendirilmiştir. Çin, 2007'de UFRS'yi benimsediğinden beri, yabancı yatırımcılar ülkenin düzenlenmiş pazarlarında yatırım yaparken kendilerini daha güvende hissetmeye başlamışlardır. Araştırmacılar, muhasebe ölçütlerinin değer uygunluğunda bir artış olduğu ve muhasebe kalitesinde genel bir iyileşme olduğu sonucuna varmışlardır. Daha iyi ekonomik koşullara itibar etmek yerine, bu kazançlar muhasebe normlarındaki değişikliklere indirilmiştir. UFRS'nin uygulanmasından önce ve sonra kazanç yönetiminin nasıl değiştiğine veya muhasebe önlemlerinin nasıl dalgalandığına bakılmış ve kazanç yönetiminin daha istikrarlı hale geldiği bulunmuştur. Avustralya'da Chua, Cheong ve Gould (2012) tarafından benzer bulgulara sahip bir araştırma yapılmıştır. Bir kaybın derhal kabul edilmesi, araştırılan ve faydalı olduğu ortaya çıkan başka bir faktördür. UFRS'nin

diğer ülkelerdeki kullanışlılığının daha ayrıntılı analizleri bu çalışmalar sayesinde mümkün olmaktadır.

Potansiyel Kurumsal Yatırımcılar açısından değerlendirildiğinde ise; finansal kurumlar, finansal piyasalarda istikrarın sağlanmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bunlar borsalardaki normal işlem hacminin önemli bir bölümünü oluştururlar. Florou ve Pope'un (2012), şirketlerin UFRS'yi uygulamaya koymasının ardından, kurumsal yatırımcıların bu şirketlerin hisselerinden daha fazlasını satın aldığını ortaya çıkarmıştır. Aktif, değer ve büyüme çeşitleri dahil olmak üzere her türden kurumsal yatırımcı kategorize edilmiştir. Yatırımcılar, daha güvenilir finansal tablolara sahip olduğunu düşündükleri şirketlere para yatırma konusunda daha emindiler.

UFRS'nin dünya çapında kabulü, “az ve gerekli bilgi” iklimi ve UFRS'nin benimsenmesine ilişkin yatırımcı beklentileri olmak üzere bir dizi faktöre bağlıdır. Armstrong, Barth, Jagolinzer ve Riedl (2010) tarafından yapılan araştırmaya göre, UFRS'yi benimsemeden önce düşük veya yüksek kaliteli mali bilgileri olan şirketler, UFRS'yi benimsemenin ardından olumlu bir gelişme göstermişlerdir. Bu kavramın etkisi finansal kurumlar tarafından daha güçlü hissedilmiştir. Yatırımcıların beklentileri de karşılandı, çünkü UFRS'nin benimsenmesinden sonra mevcut verilerin kalibresinde bir artışa güvenilmiştir. Buna karşılık, Avrupa'nın düzenlemelerin daha ağır olduğu ülkelerinde faaliyet gösteren işletmeler daha olumsuz tepkilerle karşılaşmıştır.

2.2.4.2. UFRS'nin Dezavantajları

Firmaların finansal raporlama için dünya çapında birleşik bir standart benimsemeleri gerekip gerekmediği sorusu uzun süredir tartışılmaktadır. Bazı insanlar, konu muhasebe olduğunda ABD'nin genel kabul görmüş muhasebe ilkelerinin (GAAP) en iyisi olduğunu ve herhangi bir değişikliğin gerekçelendirilemeyecek kadar pahalı olacağını düşünmektedirler.

Bazı akademisyenler, UFRS'nin pratikte garanti edilemeyebileceğini öne süren potansiyel dezavantajlarına dikkat çekmektedir. Atina Menkul Kıymetler Borsası, Maggina ve Tsaklanganos (2011) tarafından belirtildiği gibi, dünya genelinde UFRS'nin benimsenmesinin iyi sonuçlarını görmezden gelmektedir. Atina Menkul Kıymetler Borsasında, ne pozitif hisse senedi fiyat değerlemeleri ne de getiriler elde

edilmiş ve değerle ilgili muhasebe bilgileri geliştirilmemiştir. Mevcut finansal raporlama standartları halihazırda değerle ilgili muhasebe bilgileri sağladığından, UFRS'nin uygulanmasının sermaye piyasalarına önemli ölçüde fayda sağlamadığı sonucuna varılmıştır. Finansal muhasebe bilgileri, sermaye piyasalarındaki düzenleyicilere ve politika yapıcılara yardımcı olan UFRS tarafından sağlanmıştır.

UFRS'yi benimsemeye bağlı masrafların olacağı literatürde genel Kabul görür niteliktedir. Eklenen giderler, yeni bir muhasebe raporlama sistemi kullanmanın avantajlarından daha ağır basıp basmadığının ortaya konması gerekir. 305 Avustralyalı işletmeyle yapılan bir ankete dayanarak, Morris, Gray, Pickering ve Aisbitt (2014), mali muhasebeci hazırlayıcılar arasında çok karamsar bir tutum gözlemlemişlerdir. Cevaplar, birçok insanın UFRS'nin benimsenmesi ve şimdiye kadar gördükleri avantajların eksikliği konusunda endişeli olduğunu göstermektedir. Özellikle, bazı muhasebe zorlukları, UFRS standartlarını korumanın sürekli mali yükü ve sermaye piyasaları üzerinde gördükleri sınırlı etkiler konusunda endişeler dile getirilmiştir. Anketlere dayalı araştırmalar, muhasebe alanına özgü konularda önceden bilinenden daha fazla nüanslı veri ortaya çıkarmıştır.

Şirketin muhasebe faaliyetlerini ve prosedürlerini UFRS gerekliliklerine uyacak şekilde yeniden düzenlemenin maliyeti, UFRS'ye geçişin önemli bir dezavantajıdır. Avustralya işletmeleri, George, Ferguson ve Spear (2013) tarafından UFRS'de değişiklik sürecinde şirketlerin UFRS'ye uyum sağlamak için çok para harcadıkları sonucuna varılmıştır. Değişikliğin ilk yılında denetim giderleri %23 artmıştır. UFRS'yi uygulayan daha küçük ölçekli şirketler de orantısız olarak daha büyük harcamalara sahiptirler. Leuz'a (2010) göre, finansal raporlamaya kısıtlamalar getirilmesinden kaynaklanabilecek bir takım olumlu sonuçlar vardır; yine de, bunu yapmanın maliyetleri hızla artabilir ve mali açıklamayı düzenlemenin getirdiği başka zorluklar da öne çıkar. Politik prosedürler, giderlerin büyük bir kısmından sorumludur ve çeşitli kusurları olduğu iyi bilinmektedir. Leuz'a (2010) göre, piyasa başarısızlığı yeni finansal raporlama kurallarını garanti etmek için yeterli olmayabilir.

UFRS'nin temel amacı, mevcut finansal raporlama standartlarını iyileştirmektir. UFRS'nin uygulanmasından sonra, Cameran, Campa ve Pettinicchio (2014), 2005-2008 yılları arasında faaliyet gösteren İtalyan özel işletmelerinden oluşan bir

örneklemden elde edilen verileri analiz etmişlerdir. Raporlama kalitesinde bir artış olmadığını ve aslında mali tabloların kalitesinde bir düşüş olduğunu keşfetmişlerdir. Kazanç yönetiminde bir artış yaşanırken, kayıpların hızlı raporlanmasında bir düşüş görülmüştür. Daha karmaşık UFRS finansal raporlama standardı, yönetimin şirketin finansmanındaki değişiklikleri fark etme hızını yavaşlattığı için bunun sorumlusuydu. Sonuç olarak, birçok insan, tek bir yüksek kaliteli finansal muhasebe standartlarına yaklaşmanın kamu yararına olduğunu ve bunun için yapılacak harcamaların buna değdiğini düşünmektedir.

2.3.5. Güçlü Finansal Raporlamanın Gerekliliği

Güçlü bir kültürel kimlik duygusuna duyulan ihtiyaç, finansal tabloların hazırlanma şekliyle ilgili sorunlara dikkat çeken son olaylarla desteklenmiştir. Son kurumsal skandallar, dünyadaki tüm işletmeler için bir ölçüt olarak kullanılacak tek bir evrensel finansal raporlama standardının gerekliliğini göstermektedir. Ek olarak, daha sıkı finansal raporlama ve kurumsal yönetim gerekliliği, ekonominin küreselleşmesiyle desteklenmiştir. UFRS'yi uygulama ve buna uyma çabası, şirketlerin küreselleşmesinin tek tip bir standarda bağlı kalma çabalarını nasıl harekete geçirdiğinin başlıca örneğidir (Papadamou & Tzivinikos, 2013:43-54).

Şirketler genellikle bir ülkede mağaza açar, ardından faaliyetlerini başka bir ülkede yeni inşa edilmiş tesislere taşır. Uluslararası iş uygulamalarının artan kullanımı, kurumsal skandalların takibini karıştırmaktadır. Birçok ülke, bu endişeyle mücadele etmenin bir yolu olarak daha katı bir finansal raporlama standardı aramıştır. Bu şekilde, şirketin birçok yerinde aynı yüksek kalitenin korunmasını sağlamak amaçlanır. Son zamanlardaki yüksek profilli kurumsal muhasebe skandalları nedeniyle, bazı hükümetler kamu şirketlerine yönelik izlemeleri artırmış ve finansal raporlama süreçlerini desteklemek için yasaları çıkarmış veya değiştirmiştir.

Önceki skandallar ve iş dünyasının artan uluslararasılaşması önemli hususlar olsa da, UFRS'nin benimsenmesini sağlayan en acil faktör mali krizlerdir. Daha güçlü bir finansal raporlama sistemi, 2007-2009'daki son mali krizin açıkça ortaya koyduğu gibi, daha büyük bir düzenleyici çerçevenin sadece bir parçasıdır. Küresel finansal piyasaları yeniden inşa etmek için politika yapıcılara karmaşık siyasi prosedürler yoluyla finansal muhasebe kurallarını iyileştirme görevi verilmiştir. Araştırmacılar

tarafından belirtildiği gibi, ülkeler arasındaki çok çeşitli farklılıklar nedeniyle “herkese uyan tek bir finansal raporlama sistemi” olmayabilir. Ekonomi için düzenleyici çerçeveler, kurumsal gelişmeler, kültürel normlar ve siyasi sistemler birbirinden büyük ölçüde farklılık gösterir. Finansal raporlamayı tek tip bir sisteme uyumlu hale getirmenin mümkün olacağı hipotezi bu şekilde ortaya koyulmuştur (Ikpefan & Akande, 2012:299-307).

2000’li yılların başındaki son skandallar ve 2008’deki mali kriz, denetim uzmanları arasında özyönetim kaybına neden olmuştur. Bu bulgular önemli bir ilkeye işaret etmektedir; UFRS’nin benimsenmesini hızlandırma ihtiyacı. Hükümetler UFRS’nin küresel olarak benimsenmesini zorunlu kılarlarsa, finansal kaynaklar her zamankinden daha etkin ve verimli bir şekilde tahsis edilecektir. Ancak hükümetler çok az izleme ve uygulama ile UFRS’yi benimserse, mali kaynakların tahsisi verimsiz olacaktır. UFRS’nin etkili olabilmesi için çok çeşitli milliyetleri, ekonomik sektörleri, dini eğilimleri ve siyasi ideolojileri temsil eden kuruluşlarla işbirliği yapılması gerekmektedir. Bu konuda birlikte çalışan çok sayıda insanın yanı sıra çok fazla zaman ve para yatırılmış olması gerekir. Araştırmacılar, zayıf otoriter rejimlerin, kültürel etikteki farklılıkların ve ekonomik güçlerin hepsinin UFRS’yi uygulamanın hafif olumsuz sonuçlarını artırdığını görmüşlerdir (Yahaya vd., 2015:107-122).

Mali tablolar, düzenleyici gerekliliklere uygun olarak bir firmanın üç aylık ve yıllık mali sağlığını raporlamak için kullanılmaktadır. Şirketin mali tabloları, çeşitli bölümlerin etkinliğini değerlendirmek ve çeşitli girişimlerin değerini değerlendirmek için iç kontrolün bir ölçüsü olarak kullanılır. Bir şirketin finansal sağlığı ve stratejisine ilişkin alacaklı ve yatırımcı değerlendirmeleri, harici kullanım kategorisine girer. Mali tablolar, aynı sektördeki rakip şirketler tarafından performansı karşılaştırmak ve gelecek için plan yapmak için de kullanılmaktadır. Satın alma adayları veya hedefleri ararken, mali tablolar çok önemlidir.

Otuz yıl önce, finansal raporlama şimdi olduğundan oldukça farklı bir mahiyetteydi. Tekrarlanan muhasebe skandalları, finansal krizler, piyasa balonları ve finansal raporlamayı standartlaştırma ihtiyacı gibi nedenlerle yasalar sıkılaştırıldı ve gerçeğe uygun değerlerin kullanımı geçmiş yaklaşımlar üzerinden genişletildi. Hail vd. (2010) mali tabloların daha alakalı hale gelip gelmediğini belirlemek için geçmiş 30 yıllık verileri üzerinden hareketle gelir tablosunun özellikle büyük çokuluslu

şirketler için, son yıllarda önemini kısmen yitirdiğini fakat istikrarlı bankacılık sistemlerine sahip ülkelerde daha yaygın olarak kullanıldığını ortaya koymuşlardır. Ayrıca bilançonun öneminin değişmediği de araştırma sonuçları içerisinde yer almıştır. Bilançonun önemi örneklem boyunca sabit kalmış, ancak ikinci yarıda tekrar yükselmeden önce ilk azalan bir önemin varlığı tespit edilmiştir. Ekonomideki değişiklikler, işletmelerin işleyiş şekli ve kurumsal ortamın tümü, işletmelerin dış paydaşlar tarafından değerlemesi üzerinde etkiye sahiptir. Bu yaklaşıma paralel olarak bir firmaya ve ülkeye özgü diğer unsurların şirket değerleri üzerinde finansal raporlama standartlarındaki değişikliklerden daha büyük bir etkiye sahip olduğunu savunulmaktadır (Edogbanya & Kamardin, 2014:72-75).

Son yıllarda küresel ekonominin öneminde bir artış görülmüş ve sermaye piyasalarının etkinliği artık büyük ölçüde sermaye sahiplerinin aldığı yatırım kararlarına bağlı hale gelmiştir. Bir şirketin mali tablolarını incelemek, yatırım kararları vermede ve potansiyel yatırımlar arasında karşılaştırma yapmada çok önemli bir adımdır. Finansal tabloların sunumu finansal oranların sonuçlarını etkilemektedir. Bazı araştırmacılar firmaların kullanılan sermaye getirisi ve finansal istikrar analizine dayanarak, UFRS'nin Çek normlarına kıyasla önemli bir gelişme kaydettiğini bulmuşlardır. Varlık devir hızı ve borç oranları, UFRS'nin uygulanmasıyla önemli bir gelişme göstermemiştir.

Araştırmalar, düzenleyiciler ve yatırımcılar, kuruluşların mali tablolarını karşılaştırma kapasitesinin çok önemli bir ölçüt olduğunu vurgulamaktadırlar. Franco, Kothari ve Verdi'nin (2011) araştırmasına göre, kullanıcı dostu finansal tablo karşılaştırılabilirliğinin avantajları, bir karşılaştırılabilirlik yapısı rutin olarak tanımlanmış olmasına rağmen çoğunlukla desteklenmemektedir. Bu metriğin karşılaştırmayı kolaylaştırma kapasitesi, kurumsal trendleri takip eden analistler ve tahminlerde bulunma kesinliği üzerinde faydalı bir etkiye sahiptir.

Byard, Li ve Yu (2011), UFRS'nin benimsenmesinin ardından analistlerin mutlak tahmin hatalarında ve tahmin dağılımında bir düşüşün keşfedildiğini de bildirmektedir. Bu, özellikle UFRS uygulamasına güçlü bir bağlılık gösteren ve önemli ölçüde farklı UFRS öncesi muhasebe kurallarına sahip ülkelerde belirgindir. Ancak sanılanın aksine, Franco ve ark. (2011), analistlerin gerçekten de kar tahminleri üzerinde olumsuz bir etki fark ettiklerini bulmuşlardır. Finansal tabloların

karşılaştırılabilirliğinin bir sonucu olarak, analistler ve sermaye piyasası yatırımcıları, daha fazla ve daha iyi bilgiyi daha düşük bir maliyetle elde edebildiler.

Bir ulusun kurumsal/politik iklimi, iş ortamı ve ekonomik ortamı, şirketlerin aldığı raporlama ve düzenleyici kararlarda rol oynamaktadır. Ayrıca, yeni finansal raporlama kurallarını desteklemeyen bu ülkelerde, düzenleyici kurum ve uygulama yetkileri çok önemli bir etkiye sahiptir. Düzenleyici raporlamanın belirli yönlerine ne kadar vurgu yapılacağına karar verirken dikkate alınması gereken maliyetler ve faydalar vardır. Tüm bu faktörler, UFRS gibi tek bir birleşik raporlama standardının uyumunu etkilemekte ve uygun şekilde ele alınmadığı takdirde başarılmasını zorlaştırmaktadır.

Leuz'un (2010) finansal raporlama yasalarına ve şirket finansal raporlama açıklamalarına duyulan ihtiyacı savunmak için dört temel noktaya değinmişlerdir. Bunlar "Finansal bilgi dışsallıkları" olarak bilinen ve finansal şeffaflığın bir sonucu olarak ortaya çıkan anormallikler veya beklenmeyen etkilerdir.

Sermaye piyasası yatırımcıları, düzenleyiciler ve bu gelişmelerden fayda sağlayacak diğerlerinin, bu tür dışsallıkların gerçekleşip gerçekleşmediğini ve ne zaman gerçekleştiğini dikkate almaları akıllıca olacaktır. Bununla birlikte, istenmeyen olumsuz sonuçların olasılığı, yetkililer için en uygun finansal açıklama düzeyini seçme görevini karmaşıktırmaktadır. Finansal raporlama kurallarının bir diğer gerekçesi, doğru kuralların hem işletmeler hem de tüketiciler için maliyetleri azaltabilmesidir. Doğru kurallar, kuruluşların finansal hesaplarını karşılaştırmayı kolaylaştıracak ve verilerin işlenmesini hızlandıracaktır. Daha sonra, zorunlu kılınırsa, finansal raporlama şeffaflığı, güvenilirlik gerekliliklerini kabul etmeyen işletmeler için ekonomik bir yük haline gelebilir. Mali cezalar, işletmeler tarafından herkes için iyi olan dürüst raporlamayı teşvik edecektir. Mali raporları düzenlemek için son savunma hattı, ilkiyle bağlantılı olup bu da açıklık ihtiyacıdır. Düzenlemelerin oluşturulması ve uygulanması, içeriden güçlü kişilerin konumlarını kişisel kazanç için kullanmalarını engelleyecek ve potansiyel iş beklentilerinin kaybının bir sonucu olarak rakip işletmeler için giriş çıtasını düşürecektir (Bonsón vd., 2009:46-60).

Güvenilir mali tablo raporlaması olmadan ekonomik büyüme olamaz. Benzer şekilde, yüksek kaliteli bir finansal raporlama standardı, muhtemelen bir ülkenin ekonomik büyümesini destekleyecek olan sermaye piyasası katılımcıları arasındaki güveni artıracaktır. Dholakia'ya göre, tek tip bir finansal raporlama standardı halka fayda sağlarken aynı zamanda servetin sorunsuz sınır ötesi hareketini kolaylaştırmaktadır. Birleşik bir raporlama yapısının benimsenmesinin önündeki engeller önemli olsa da, potansiyel faydalar çabaya değer olabilir.

Yatırımcılar için şeffaflık, karşılaştırılabilirlik ve maliyet tasarrufları, birleştirilmiş bir dizi finansal raporlama standardından elde edilebilecek faydalardan sadece birkaçıdır. Son skandallara yanıt olarak kurumsal yönetim için daha sıkı yasalar, daha kesin denetimler ve denetim gözetim komitelerinin kurulması uygulamaya konulmuştur. Araştırmacılar, ülke içi denetim teftişlerinin denetim kalitesini artırdığına dair hiçbir kanıt sunmamışlardır. Ayrıca bulguları, denetimlerin eskisinden daha sıkı olmadığını göstermektedir. İç denetimler, profesyonel muhakeme ve kurumsal etik alanlarında şirketin raporlama ekiplerine yeterince zorluk çıkarmamıştır. Yazarlar, denetim hatalarını izlemek ve değerlendirmek için yeni bir ölçü önermektedirler (Albu & Albu, 2012:341-352).

2.3.6. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Aralıkları

Uluslararası finansal raporlama standartlarının finansal araçları, finansal sözleşmeleri, vergileri, iş gruplarını ve çalışanlara sağlanan fayda planlarını aşağıdaki gibi etkilemesi beklenmektedir:

Ürünün Hayati Boyutu:

Finansal raporların kriterleri sadece şirketin mali işler müdürü tarafından değil, işletmedeki diğer otoriteler tarafından da anlaşılmalıdır.

Sermaye Araçları:

Finansal raporlama standartları, mülk ve borçların nasıl yaratıldığını ve kurulduğunu düzenleyen yeni ve karmaşık kurallar içermekle birlikte yükümlülükler kümesindeki bazı sermaye araçlarının borç olarak yeniden sınıflandırılmasına yol açabilir.

Türevler ve Riskten Korunma Araçları:

Tüm türevlerin bilançodaki sunumu gerçeğe uygun değere karşılık geldiğinden, gelir tahmini seviyesini önemli ölçüde etkileyebilirler.

Çalışanlara Sağlanan Fayda Planları:

Emeklilik planlarının ve hisse senedi opsiyonu işlemlerinin finansal raporlama standartlarına uygun olarak muhasebeleştirilmesi, çalışanları etkileyecek ve bu değişiklikleri anlayabilecek ve anlayabilecek çalışanlar ve finansal yönetim gerektirecek olan şirket politikasını önemli ölçüde hızlandırabilir ve bu alanda adil değerlendirme, sermaye dağıtımı, kira sözleşmeleri, gelir kaydı, değer düşüklüğü, ertelenmiş vergiler, açıklama ve bankacılık sözleşmelerini içerecektir (Stittle, 2008. 52).

2.3.7. Uluslararası Finansal Raporlamanın Etkileri

Yaklaşık 135 ülkenin, borsada işlem gören çoğu şirket ve finansal kurumları tarafından uluslararası finansal raporlama standartlarını uygulaması gerekmektedir ve dünyada yerel şirketlerin gönüllü olarak başvuru yapmalarına izin veren yaklaşık 10 ülke bulunmaktadır. Suudi Arabistan, finansal kurumları yalnızca bu finansal raporların uygulanmasını tamamlamak için uluslararası standartları uygulamaya zorlamaktadır ve Endonezya ve Tayland standart uygulama projesini tamamlamıştır ve bunlara karşı birçok tutumu olan birçok ülke vardır. Kriterler şunlardır: (Abu Taleb, 2013: 5).

Yirmi Ülkenin Konumu (G-20):

G-20 ülkeleri, bu standartları etkin bir şekilde benimsemiş ve borsada hisse senedi ticareti yapan şirketleri bu standartları uygulamaya zorlamış bir ülke oldukları için UFRS'yi uygulama taahhütlerini beyan etmişler ve Hindistan, Amerika Birleşik Devletleri ve Japonya, bu standartların yerli veya yabancı şirketlere ve Çin Hükümeti'ne geçici gönüllü olarak uygulanmasına izin vermiş ve uluslararası finansal raporlama standartlarının Çin iç standartları (GAAP Zinciri) ile uyumlaştırılmasını sağlamış, Endonezya ise bu standartların uygulanabileceği bir zaman planı açıklamıştır. (Abu Talib, 2013: 6).

AB'nin Konumu:

Fransa, Birleşik Krallık, Almanya ve Hollanda, Uluslararası Muhasebe Standartları Komisyonu ve Uluslararası Muhasebe Standartları Konseyi'nin kurucu ülkeleri arasında yer almasına rağmen, Avrupa Komisyonu'nun bu kuruluşlara katılımı, 1990 yılında gözlemci rolünü üstlendiği 1990 yılına kadar değildi. Bu organ ve kuruluşların toplantıları ve dolayısıyla komite toplantıları, hisseleri AB borsalarında işlem gören tüm şirketler, 2005 yılından itibaren Avrupa Birliği tarafından onaylanmış uluslararası finansal raporlama standartlarını uygulamaya zorlanmaktadır (Al Sawy, 2017: 14).

ABD Web Sitesi:

Başlangıçta, finansal muhasebe standartları kurulu, IASC'nin IAS'yi hazırlama çabalarının dışında kalmış, ancak IASC, Uluslararası Menkul Kıymetler Örgütü ile ortaklık kurduktan sonra IASC'nin çabalarına ilgi göstermeye başlamıştır. Uluslararası muhasebe, ABD Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu'nun uluslararası finansal standartları kabul etmesi durumunda, ABD dışındaki şirketlerin ABD pazarına erişmesi için büyük önem taşıyan dünya çapında ortak bir muhasebe dilinin oluşturulması gerekliliği ortaya çıkmıştır (Erchinger, 2012, 248).

Uluslararası Standartlar'ın küresel kabul durumu %53 kabul, %42 kısmen kabul ve %5 kabul edilmedi şeklinde gerçekleşmiştir.

Geçmişte daha düşük seviyelerde tam uyum gösteren ancak 2019 Raporunun yayınlanmasından bu yana büyüyen Uluslararası Kamu Sektörü'nde Muhasebe Standartlarının benimsenmesinde bir artış yaşanmıştır. Spesifik olarak, beş yargı bölgesinden üçü, Ekvador (2020 itibarıyla yeni bir IFAC üye kuruluşu), Guatemala ve Uruguay, bu benimseme sürecinin arkasındaki itici gücü temsil etmektedir. Bunu, bu ülkelerin IPSAS'ın kullanımını yasalaştırmasına izin veren Uluslararası Kamu Sektörü Muhasebe Standartlarının İspanyolca çevirilerinin mevcudiyeti nedeniyle yapmışlardır.

Yeni denetçi raporu, gözden geçirilmiş ve yeniden yapılandırılmış Uluslararası Muhasebe Meslek Mensupları Etik Kuralları ve bilgi ve iletişim teknolojilerini ele alan ve mesleki şüphecilik becerileri ve davranışlarına daha fazla vurgu yapan revize

edilmiş eğitim standartları dahil olmak üzere son üç yılda standartlarda yapılan kapsamlı değişiklikler dikkate alındığında- nispeten istikrarlı benimseme oranları daha da etkileyici bir düzeye ulaşmıştır

Yeni veya revize edilmiş standartlar yayınlandığında, yerel mevzuata çevrilmeden ve/veya yasalaştırılmadan önce genellikle yerel standart belirleyiciler tarafından incelemeye ve karşılaştırmaya tabi tutulurlar. Benimseme durumundaki değişiklikler genellikle yakınsama adı verilen bu zaman alıcı ve koordineli süreçle açıklanır. Örneğin, Uluslararası Denetim Standartlarının kabul edilmesindeki değişiklikler, 2018 kılavuzunu benimseyen ve daha sonra yakınsayan farklı yetki alanlarına kadar izlenebilir.

Geçerli tüm uluslararası standartları karşılayan hem kalite güvence hem de soruşturma ve disiplin sistemlerinde bir artış olmuştur. Bu sistemlerin doğru şekilde oluşturulmasına ve işletilmesine yatırım yapmak çok önemlidir çünkü bunlar, standartların uygulandığına ve yürütüldüğüne dair kamuoyu güvenini ve güvenini oluşturmak için temel taşları olarak hizmet ederler. Mekanizmaların çalışmasını sağlamak için yeni ortaklıklar oluşturulduğunda ve/veya daha önce eksik olan unsurların getirilmesini sağlamak için yeni kanunlar, yönetmelikler ve yönetmelikler çıkarıldıktan sonra her iki sektör de benimsemenin arttığı görülmüştür. Uygulama komitelerinin yapısı, kararların mevcudiyeti ve kalite güvence teftiş verilerini gerektiği gibi uygulama sürecine bağlama yeteneği, bu tür unsurlara örnektir.

IFAC üyesi kuruluşlar eğitim, bilinçlendirme, çeviri, uluslararası standartlar ile mevcut yerel yönetmelikler arasında karşılaştırma şeklindeki çabalarla, geliştiricilere ve düzenleyicilere değişiklik önerileri sunma yoluyla, yerel standart belirleme sürecine kritik teknik destek sağlamaya devam etmektedirler.

2.3.8. UFRS Hazırlık Prosedürleri

Uluslararası muhasebe standartları komisyonu, IAS'ı hazırlarken kararlaştırılan aşağıdaki prosedürleri dikkate almaktadır (Mohammed, 2020: 366 -367).

- ✓ Projeyi incelemek üzere Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi Yönetim Kurulu tarafından atanan bir konuda standart hazırlamakla görevli kilit bir komite tarafından atanan bir konunun seçimi ve ayrıntılı incelenmesi.

- ✓ Komite projeyi onayladıktan sonra, muhasebe organlarına, derneklere, hükümetlere, finansal piyasalara ve standartlarla ilgili organlara havale eder.
- ✓ Taslaklara ilişkin görüş ve öneriler, muhasebe kurum ve kuruluşları, Hükümetler, finansal piyasalar ve ilgili standart kuruluşları tarafından, gerektiğinde değiştirilmek üzere Komisyon Yönetim Kurulu tarafından incelenmek ve incelenmek üzere gönderilir. Proje en az üç oyla (dört oy dört) onaylandığı takdirde uluslararası muhasebe standardı olarak oluşturulacak ve standartta belirtilen tarihten itibaren yürürlüğe girecektir.

2.3.9. UFRS'nin Yaygınlaştırılmasına Yardımcı Olan ve Destekleyen Faktörler

Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının yayılmasına yardımcı olan ve destekleyen faktörler aşağıdaki şekliyle sıralanmaktadır (Humaidat, 2004: 125-126):

- ✓ Uluslararası standartların gelişmekte olan ülkeler tarafından benimsenmesi, finansal raporlamada küresel temsil elde etmeyi amaçlamaktadır.
- ✓ Uluslararası finansal raporlama standartları, finansal listelerin karşılaştırılmasını iyileştirmeye ve özellikle küresel finansal piyasalar hızlandıkça, farklı ülkelerde kullanımlarını kolaylaştırmaya yardımcı olur.
- ✓ Kendi standartlarından yoksun gelişmekte olan ülkeler için yararlıdır, çünkü sınırlı malzeme ve teknik yetenekleri nedeniyle o ülkenin kendi standartlarını belirlemesi zordur.
- ✓ Çok operasyonlu şirketlerin bir yandan yabancı müşterilere hizmet vermesi, diğer yandan da finansal tabloları standartlaştırmasında fayda vardır. Küresel yatırım yapmak isteyen küresel yatırımcıya yardımcı olur.
- ✓ Ulusal egemenlik nedeniyle belirli bir ülkenin başka bir ülke için muhasebe standartlarını benimsemesi zordur, ancak tarafsız bir organ olan Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu tarafından yayınlanan uluslararası finansal raporlama standartlarının benimsenmesi daha mümkün olabilmektedir.

- ✓ Finansal tabloların küresel olarak standartlaştırılmış muhasebe standartlarına dayanan niteliksel özelliklerinin varlığı, onlara bu veriler için daha fazla güven, önem ve karşılaştırılabilirlik kazandırmaktadır.
- ✓ Özellikle özelleştirmeye sunulan net varlıkların değerlendirilmesinde küreselleşme ve özelleştirme amaçlarına hizmet eder.
- ✓ Uluslararası finansal raporlama standartları, genel kabul ve karşılaştırılabilirlik özelliklerinin yanı sıra, bu standartlara uygun olarak hazırlanan ve denetlenen yayınlanmış verilerin güvenilirliğini de sağlar.

2.4. Irak'ta Uygulanan Finansal Raporlama Standardı

Uluslararası Muhasebe Standartları Komisyonu'nun amaçlarından, UFRS'nin uygulanmasının genellikle isteğe bağlı olduğu, çünkü uluslararası olarak bağlayıcı olmayan rehberlik standartlarını temsil ettikleri açıktır. Bu nedenle, yerel standartların, yönetmeliklerin ve yasaların Uluslararası finansal raporlama standartlarının farklı olduğu durumlarda, finansal tablolar hazırlanırken aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulur:

- ✓ Devlette uygulanan standartlar Uluslararası Federasyon (IFAC) tarafından kabul edilenlerden daha düşükse, Uluslararası Federasyonun standartları uygulanır.
- ✓ Devlette uygulanan standartlar finansal raporlama için uluslararası standartlardan daha güçlüyse, hizmetin verildiği devletin standartları uygulanır.

Irak Bankacılık Yasası (2004) kapsamında, bankacılık kurumlarında 'uluslararası muhasebe standartlarının' uygulanmasına ilişkin genel kavramdan bahsedilmektedir (Madde 42), ancak muhasebenin tek temeli olarak UFRS Standartlarının benimsenmesi bu yasa tarafından özel olarak gerekli kılınmamıştır. Ancak, Irak Bankacılık Kanunu'nun 42. maddesinin 1.c bendinde, UFRS Standartlarının kullanımı açıklanmamakla birlikte, finansal tabloların hazırlanmasında kullanılacak muhasebe ilke ve esaslarının UFRS Standartlarına uygun olması gerektiği belirtilmektedir. Irak Merkez Bankası (CBI) tarafından öngörülen herhangi bir özel gereklilik. Bu amaçla, 2016 yılında CBI, Irak'taki bankacılık kurumlarına, Irak

bankacılık sektörü tarafından kullanılacak ‘uluslararası muhasebe standartları’ biçimi olarak 2016’dan itibaren UFRS Standartlarının kullanılmasını zorunlu kılan özel bir talimat yayınladı. Ayrıca, 2019’da CBI, bankaların UFRS 9’u benimsemesini ve bunlara uymasını zorunlu kılarak UFRS Standartlarını uygulamaya yönelik 2016 gerekliliğini güncelledi. Mart 2020’de CBI, UFRS 9’un uygulanmasına ilişkin kılavuzu içeren tadil edilmiş bir talimat yayınladı ve şunu belirtti: ‘Banka BKZ ödeneğinin etkisini 1 Ocak 2020 itibariyle hesaplamalı ve etkiyi 2020’den başlayarak 5 yıl boyunca dağıtma seçeneği sunmalıdır’. Ayrıca bankalar, BKZ ödeneğinden ilgili yıl payını düşmeden bir önceki yıl için yılından temettü dağıtamazlar.

2004 yılında, Irak Şirketler Kanunu tadil edilmiş ve Irak’taki anonim şirketlerde ve özel şirketlerde ‘uluslararası muhasebe standartlarının’ uygulanmasına ilişkin genel konsepti referans almıştır. Ancak, UFRS Standartları kanunda özel olarak isimlendirilmemiştir. Bu, muhasebenin temeli ve Irak’ta UFRS Standartlarının benimsenmesi ve uygulanması için yasal gereklilik konusunda kafa karışıklığına neden olmuştur. Uygulamada, birçok Irak şirketi Irak Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu (IBAAS) tarafından yayınlanan standartları uygulamaktadır. IBAAS, 1988 yılında Cumhurbaşkanlığı makamı tarafından hükümete mali hizmetler konusunda tavsiyelerde bulunmak ve Ulusal Muhasebe Standartları (NAS) ve denetim standartlarını belirlemek üzere kurulmuş profesyonel bir kuruluştur. IBAAS, Irak’taki ilk yarı özel muhasebe standardı belirleyen kurumdu. NAS, başlangıçta Uluslararası Muhasebe Standartlarına (IAS Standartları) göre modellenmiştir ve uluslararası standart belirlemeyi takip etmeye çalışmıştır. Ancak IBAAS tarafından yayınlanan NAS ile UFRS Standartları arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır (Thabit ve Al-Nasrawi, 2016:73-82).

2.5.ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARININ MADDELERİ

Tablo 2. 1.Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının Maddeleri

Standart adı	Standartı açıklayın
UFRS 1	İşletmenin, finansal tablolarının genel amaca yönelik hazırlanmasında temel olarak uluslararası finansal raporlama standartlarını ilk kez benimserken izlemesi gereken prosedürleri

	ortaya koymaktadır. Bu uluslararası finansal raporlama standardı, ilk finansal raporlama döneminin sonunda yürürlükte olan her bir UFRS standardına uyma genel zorunluluğundan sınırlı muafiyetler sağlamaktadır.
UFRS 2	Bu, işletmenin ödeme işlemlerini finansal tablolarındaki hisseler (örneğin, verilen hisse senetleri, hisse senedi opsiyonları veya öz kaynak değerlendirme hakları) dayanarak, ayrıca nakit para, diğer varlıklar veya işletme öz kaynak araçlarıyla sonuçlanan çalışanlar veya diğer taraflarla yapılan işlemler de dahil olmak üzere tanımasını gerektirir. Stokta ödenen ve nakit olarak ödenen ödeme işlemleri için özel gerekliliklerin yanı sıra, işletmenin veya tedarikçinin nakit veya öz kaynak araçları seçeneğine sahip olduğu şartlar da dahil edilmiştir.
UFRS 3	Devralan işletmeyi kontrol ettiğinde muhasebeyi belirler (örneğin, satın alma veya birleşme). Bu işletme birleşmeleri, genellikle satın alma tarihindeki gerçeğe uygun değerlerinde ölçülmesi gereken satın alınan varlık ve yükümlülükleri gerektiren Satın Alma Yöntemi kullanılarak muhasebeleştirilir. Uluslararası finansal raporlama standartlarının temel avantajı, verilerin aynı temelde sağlandığı farklı şirketler arasında karşılaştırmayı kolaylaştırmaktır.
UFRS 4	Sınırlı istisnalar dışında, işletme tarafından düzenlenen tüm sigorta sözleşmelerine (reasürans sözleşmeleri dahil) ve bunlar tarafından düzenlenen reasürans sözleşmelerine uygulanır. IASC'nin sigorta sözleşmelerine ilişkin kapsamlı projesi ışığında, standart, TMS 8'in dikkate alınması gerekliliği, muhasebe politikaları, muhasebe tahminlerindeki değişiklikler ve sigorta sözleşmesi poliçeleri ile muhasebe seçerken yapılan hatalar da dahil olmak üzere diğer bazı Uluslararası finansal raporlama standartlarının gerekliliklerinden geçici bir muafiyet sağlamaktadır.
UFRS 5	Satış için tutulan (veya sahiplerine dağıtılan) cari olmayan varlıkların nasıl hesaplandığını açıklar. Genel olarak, satış için

	tutulan varlıklar tüketilmez, defter değeri ve gerçeğe uygun değer eksi satış maliyetleri (hangisi daha düşükse) üzerinden ölçülür ve Finansal Durum tablosunda ayrı ayrı görüntülenir. Durdurulan faaliyetler ve cari olmayan varlıkların elden çıkarılması için de özel açıklamalar gereklidir.
UFRS 6	İşletmelerin, uluslararası finansal raporlama standartlarının kabulünden önce uygulanan arama ve değerlendirme varlıklarının muhasebe politikalarını kullanmak için standardı ilk kez benimsemelerine olanak sağlama etkisine sahiptir. Ayrıca, farklı değer düşüklüğü göstergeleri sunarak ve defter değerinin toplam düzeyde (bir sektörden daha büyük değil) test edilmesine izin vererek araştırma ve değerlendirme varlık değer düşüklüğü testini ayarlar.
UFRS 7	Açıklama, bir işletmenin finansal araçlarının önemi ve bu finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve kapsamı hakkında hem niteliksel hem de niceliksel olarak bilgi gerektirir. Devredilen finansal varlıklar ve bir dizi başka hususla ilgili olarak özel açıklamalar yapılması gerekmektedir.
UFRS 8	Belirli işletme kategorilerinin (özellikle halka açık menkul kıymetlere sahip olanlar) faaliyet gösteren sektörler, ürünler ve hizmetler, faaliyet gösterdikleri coğrafi alanlar ve kilit müşterileri hakkında bilgi açıklamasını gerektirir. Bilgiler hem faaliyet gösteren sektörlerin tanımlanmasında hem de açıklanan sektör bilgilerinin ölçülmesinde iç yönetim raporlarına dayanmaktadır.
UFRS 9	IASC'nin TMS 39 finansal araçlarına alternatifidir: tanıma ve ölçme. Bunlar arasında tanıma, ölçme, değer azaltma, tanıma ve kamu riskten korunma muhasebe gereklilikleri bulunmaktadır. IASC'nin TMS 39 finansal araçlarına alternatifidir: tanıma ve ölçme. Bunlar arasında tanıma, ölçme, değer azaltma, tanıma ve kamu riskten korunma muhasebe gereklilikleri bulunmaktadır.

UFRS 10	Konsolide finansal tabloların hazırlanması ve sunumuna ilişkin gereklilikleri ortaya koyarak, işletmelerin kontrol ettikleri işletmeleri konsolide etmelerini gerektirir. Kontrol, değişken getirilere maruz kalma veya haklar ve bu getirilerin bunlara yatırılan şirket üzerindeki otorite yoluyla etkilenme yeteneğini gerektirir.
UFRS 11	Muhasebe, düzenlemeyi ortaklaşa kontrol eden işletmeler tarafından belirlenir. Ortak kontrol, kontrol için sözleşmeyle kararlaştırılan katılımı içerir ve ortak kontrol altındaki düzenlemeler ortak girişim olarak sınıflandırılır;
UFRS 18	İşletmenin bağlı ortaklıklar, ortak anlaşmalar, iştirakler ve birleşmemiş “yapılandırılmış işletmeler” üzerindeki çıkarları hakkında çok çeşitli açıklamalar gerektiren standart bir açıklama standardıdır. Açıklamalar, bu hedeflere ulaşmak için ayrıntılı rehberlik ile birlikte bir dizi hedef şeklinde sağlanır.
UFRS 19	Gerçeğe uygun değer ölçümlerini veya açıklamalarını gerektiren veya bunlara izin veren, gerçeğe uygun değeri ölçmek için uluslararası finansal raporlama standartları için tek bir çerçeve sağlayan ve gerçeğe uygun değer ölçümü hakkında açıklamalar gerektiren uluslararası finansal raporlama standartları için geçerlidirler. Standart, gerçeğe uygun değeri bir çıkış fiyatı fikrine dayanarak belirler ve gerçeğe uygun değer hiyerarşisi kullanır, bu da işletmeye özgü bir ölçüm yerine piyasa tabanlı bir ölçümle sonuçlanır.
UFRS 20	UFRS’yi ilk benimseyen işletmenin, bazı sınırlı değişikliklerle hem başlangıçta UFRS’yi uygularken hem de sonraki finansal işlemlerde önceki GAAP’ye uygun olarak “düzenleyici ertelenmiş hesap bakiyeleri” için hesap yapmaya devam etmesine izin verilir. Formül asyön. Düzenleyici ertelenmiş hesap bakiyeleri ve işlemleri, finansal durum tablosunda, kar veya zarar tablosunda ve diğer kapsamlı gelirlerde ayrı ayrı görüntülenir ve özel açıklama

	gereklidir.
UFRS 21	UFRS muhabirinin gelirleri nasıl ve ne zaman tanıyacağını belirler ve bu işletmelerin finansal tablo kullanıcılarına daha yararlı ve ilgili açıklamalar sunmalarını gerektirir. Standart, müşterilerle yapılan tüm sözleşmelere uygulanacak bireysel bir beş adımlı ilkel model sağlar. 1 Ocak 2018 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık raporlama dönemi için geçerlidir.
UFRS 22	IAS muhabirinin kira sözleşmelerini nasıl tanıyacağını, ölçeceğini, görüntüleyeceğini ve açıklayacağını belirler. Standart, kiracı için tek bir muhasebe modeli sağlar ve kiracıların, kiralama süresi 12 ay veya daha az olmadıkça veya dayanak varlık düşük değerli olmadıkça tüm kiralama varlıklarının varlık ve yükümlülüklerini tanımasını gerektirir. Kira Verenler, kira sözleşmelerini operasyonel veya finansman olarak sınıflandırmaya devam ederler ve TMS 16'nın kiralayanın muhasebeleştirilmesine yönelik yaklaşımı, önceki TMS 17'den önemli ölçüde değişmemiştir ve 1 Ocak 2019 tarihinde başlayan veya sonrasında başlayan yıllık raporlama dönemleri için geçerlidir.
UFRS 23	UFRS 17, 1 Ocak 2021 tarihinde veya sonrasında başlayan yıllık raporlama dönemleri için geçerlidir. Bu, daha önce uygulanmasına izin verilen Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Listesi'nin UFRS 9 ve UFRS 15 ile uyumlu olmalıdır. Sigorta sözleşmesi, hizmet sözleşmeleri ve bir finansal araçtan oluşur. Bu sigorta sözleşmelerinin birçoğu sonunda uzun bir süre boyunca önemli farklılıklar gösteren nakit akışı yaratacaktır.

Kaynak: <https://www.iasplus.com/en/standards;> <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/>

BÖLÜM 3. ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARININ BANKACILIK SEKTÖRÜNDE UYGULANMA DERECEİ: IRAK ÖRNEĞİ

3.1. IRAK'IN BANKACILIK SEKTÖRÜ

Irak'ın bankacılık sektörü, yatırım faaliyetlerinin ilk ve ana dönüşüm döngüsünü oluşturan güçlü bir ekonomi inşa etmenin temelidir. Irak bankacılık sistemi, en eskisi 1867-1935 yılları arasında olan ilk aşamadan (Osmanlı Bankası, İran Shahansha Bank, İngiliz Doğu Bankası) başlayarak birkaç aşamadan geçmiştir. İkinci aşama 1935'ten 1948'e kadar Irak Ulusal Bankacılığı olarak adlandırıldı ve bankacılık sektörünün 2003'e kadar çalışmaya devam ettiği 1964 yılına kadar uzatılmıştır. Devlet bankacılığı performansı, özellikle rafidain ve rashid bankacıları olmak üzere borç sorunları ile yüklüken ve bankacılık faaliyetinin%90'ı verimsizlik, birikmiş zararlar ve zayıf bankacılık hizmetleri olan kamu faaliyetlerinin finansmanına ayrılırken, bankacılık sistemi borçlanma ve basit finansman işlemlerinde çok sınırlı kalmıştır. Bunlardan en önemlisi, modern bankacılık ürünlerinin sağlanamamasına, düşük bankacılık yoğunluğuna ve zayıf bankacılık tekniklerine ve Irak bankalarının yüzleşmek zorunda kaldığı birçok zorluğa yol açan yatırım fonlarının ve bankaların kurulması olarak ifade edilmektedir (Saad, 2015: 22).

Corona salgını krizine ve Irak'ın 2020 yılında Corona salgını krizi karşısında yaşadığı koşullara ve küresel, bölgesel ve yerel yansımalarına rağmen, bankacılık sektörü varlıkları iyileşmiş ve artmıştır (bankaların döviz varlıklarının değerindeki artış sonucunda toplam varlıkları (%133). 2019 yılında %4,13 artarak 2020 yılında 138,5 trilyon dinara, 2020 yılında ise 26,7 trilyon dinara yükselmiş, kur farkının etkisiyle bu artış daha büyük olmuş ve Irak dinarı ABD dolarına doğru yönelmiştir (WEB_3, 2022).

Bankacılık sektöründeki sermaye ile ilgili olarak, banka sermayesi 2020 yılında %9,2 oranında artarak (15,5) trilyon dinardan 2019 yılında (16,9) trilyon dinara yükselmiştir. Bankalar türlerine göre sınıflandırılırsa, birincisi devlet ve özel

bankalar, ikincisi geleneksel ve İslami bankalar ve üçüncü olarak yerli ve yabancı bankaları içeren üç farklı grup için sermaye dağılımı şu şekilde olmuştur [WEB_3 2022]: Birinci grup için, 2020 yılı için özel banka sermayesinin toplam sermayeye oranı en yüksek (%74,61) olurken, artış devlet bankalarının katkısıyla (%25,39) sonuçlanmıştır. Devlet bankalarına kıyasla özel bankaların sayısı ve bankaların merkez bankasının sermaye artırma talimatlarına verdiği taahhütler (250) milyar dinar olarak gerçekleşmiştir

Geleneksel ve İslami banka sermayesinin toplam sermayeye oranını temsil eden ikinci grup, 2020 yılında geleneksel bankaların en yüksek payını %64,24 ve İslami bankaların payını %64,24 ile elde etti. Aynı yıllar orantılıdır (%35,76), ki bu da her birinin bankacılık sistemindeki varlığıyla orantılıdır, çünkü geleneksel bankaların sayısı Irak'ta faaliyet gösteren tüm bankaların toplam banka sayısı (%81,8) ve İslami bankaların sayısı %18,2'dir.

Yerli ve yabancı banka sermayesinin toplam sermayeye oranından oluşan üçüncü grupta, yerel bankaların sermayesi 2020 yılında ulaşılan en yüksek sermaye oranını (%93,53) oluştururken, yabancı bankalar %93,53'ü oluşturdu. %6.47); Bunun nedeni, Şekil 25'te gösterildiği gibi, yabancı bankalar için yerli bankalardan daha düşük sermaye gereksinimine sahip olmanın yanı sıra, yabancı bankaların sayısının yerli bankalara kıyasla az olmasıdır. Özel yerel bankanın asgari sermaye gereksinimleri (250) milyar dinar, yabancı bankanın sermaye gereksinimleri (50) milyon dolardır.

3.2. IRAK BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN YAPISI

Irak'ta 7 kamu bankası (ticari bankalar, uzmanlaşmış bankalar ve bir İslami banka arasında dağıtılmış), 24 özel banka, 26 özel İslami banka ve 19 yabancı ve Arap bankası dahil olmak üzere 76 banka faaliyet göstermektedir. 2017 yılı sonu itibarıyla Irak'ta faaliyet gösteren bankaların 843 şubesi bulunmaktadır ve bunların 430'u kamu bankasıdır (toplam şubelerin %51'i). 2017 yılı sonu itibarıyla Irak'ta 30.507 banka çalışanı ve kamu bankalarında çalışan toplam çalışan sayısının 20.745'i (%68) bulunmaktadır. Irak'ta birçok özel banka olmasına rağmen, Irak ve yabancı özel bankalar, devlet bankalarına kıyasla büyüklük ve faaliyetlerde hala çok sınırlıdır ve devlet bankaları Irak'ın toplam bankacılık sektörü varlıklarının yaklaşık%90'ını

yönetmektedir. Irak, bankacılık sektörünün toplam varlıklarının sadece %10'unu yönetmektedir. (Arap Bankaları Birliği, 2019:109-208).

Tablo 3.1. Irak'ta Faaliyet Gösteren Bankalar Ve Kuruluş Tarihleri

Kamu Bankaları	Özel bankalar	İslami Özel Bankalar	Yabancı bankalar
Rafidain Bankası (1941)	Bağdat Bankası (1992)	Kürdistan Uluslararası Kalkınma ve Yatırım Bankası (2005)	Türkiye Ziraat Bankası (2006)
Rachaite Bankası (1988)	Kuzey Finans ve Yatırım Bankası (2004)	İslam Yatırım ve Finans Bankası (2006)	Mali İran Bankası (2005)
Irak Ticaret Bankası (2004)	Orta Doğu Irak Yatırım Bankası (1993)	Cihan İslami Yatırım ve Finans Bankası (2008)	Byblos Bankası (2006)
Ziraat Bankası (1935)	Irak Ticaret Bankası (1992)	İslam Merkez Bankası (2005)	Lübnan Uluslararası Bankası (2008)
Emlak Bankası (1948)	Irak Yatırım Bankası (1993)	Irak İslam Yatırım ve Kalkınma Bankası (1993)	Beyrut ve Arap Ülkeleri Bankası (2009)
Sanayi Bankası (1946)	Birleşik Yatırım Bankası (1994)	Dicle ve Fırat Kalkınma ve Yatırım Bankası (2005)	Banka, Ortaklık ve Türk Anonim Şirketi (2011)
Nahrain İslam	Darüsselam Yatırım Bankası (1999)	Darüsselam Yatırım Bankası (1999)	Darüsselam Yatırım

Bankası (2005)			Bankası (1999)
	Musul Kalkınma ve Yatırım Bankası (2001)	Elaf İslam Bankası (2001)	Türkiye İş Bankası (2011)
	Babil Bankası (1999)	Dünya İslam Yatırım ve Finans Bankası (2016)	Türk İslam Bankası Al Baraka (2011)
	Irak Ulusal Bankası (1995)	Al Janoob İslam Yatırım ve Finans Bankası (2016)	Pars Bankası (2011)
	Irak Kredi Bankası (1998)	Al-Rawahel İslam Yatırım ve Finans Bankası (2016)	Kredi Lübnan Bankası (2011)
	Sümer Ticaret Bankası (1999)	Birleşik Arap İslam Yatırım ve Finans Bankası (2016)	Akdeniz Bankası (2011)
	Khaleeji Ticaret Bankası (2000)	Noor Irak İslam Yatırım ve Finans Bankası (2016)	Banka Audi (2016)
	Warka Yatırım ve Finans Bankası (2000)	Zain Irak İslam Yatırım ve Finans Bankası (2016)	Banque Libano-Française (2011)
	Irak Birlik Bankası (2004)	Uluslararası İslam Bankası (2016)	Standart Chartered Bank (2013)
	Ashur Uluslararası Yatırım Bankası (2005)	Al-Qidd İslam Bankası Finans ve Yatırım (2017)	Fransabank (2014)
	Al-Mansur Yatırım Bankası (2006)	Al Ansari İslami Yatırım ve Finans Bankası (2017)	BLOM BANKASI

			(2014)
	Trans-Irak Bankası (2006)	Uluslararası İslami Güven Bankası (2017)	Orta Doğu ve Afrika Bankası (2014)
	Bölge Finans ve Yatırım Ticaret Bankası (2007)	Al Rajhi İslam Finans ve Yatırım Bankası (2017)	Şehir Bankası (2013)
	Al Huda Bankası (2008)	Al-Qirtas İslam Finans ve Yatırım Bankası (2017)	
	Erbil Finans ve Yatırım Bankası (2010)	Arap Mashreq İslami Yatırım Bankası (2018)	
	Uluslararası Yatırım ve Finans Kalkınma Bankası (2011)	Ur İslami Yatırım Bankası (2018)	
	Finans ve Yatırım Ekonomi Bankası (1999)	Finans ve Yatırım için İslami Danışman Bankası (2018)	
		Asya Irak İslam Bankası (2018)	
		Finans ve Yatırım için Spektrum İslami Bankası (2018)	
		Irak Yatırım ve Finans için Amin Bankası (2018)	

3.3. LİTERATÜR TARAMASI

Majid Maher (2008) “Uluslararası finansal raporlama standartlarının Filistin’e uygulanabilirliği, başlıklı Gazze’deki muhasebecilere yönelik çalışmada bilginin kapsamını belirlemeyi ve Filistinli muhasebecileri uluslararası finansal raporlama standartlarına dahil etmeyi, bu standartların uygulanmasından

kaynaklanan avantaj ve dezavantajları tespit etmeyi ve bunlara çözüm bulmaya çalışmayı amaçlamaktadır.

Çalışmanın amaçlarına ulaşmak için analitik ve yorumlayıcı yaklaşım, muhasebe bürolarında akademik veya muhasebeci 225 muhasebeciye, kamu veya özel şirketlerde muhasebecilere dağıtılan verilerin toplanmasında kullanılmıştır. Anket formu istatistiksel testlere göre analiz edilmiştir.

Çalışma, Gazze Şeridi şirketlerinde uluslararası finansal raporlama standartlarının tam olarak uygulanmadığı, bunlardan en önemlisi Filistinli şirketlerde karar vermede finansal tabloların öneminin önemli ölçüde benimsenmemesi ve farkında olunmaması, ayrıca şirketlerin uluslararası muhasebe standartlarını uygulamalarını gerektiren yasa ve mevzuatın bulunmaması ve bu standartların uygulanması gibi birçok kısıtlama olduğu sonucuna varmıştır.

Çalışma, uluslararası muhasebe standartları hakkında eğitim kurslarının düzenlenmesini ve Gazze Şeridi'ndeki şirketleri uluslararası finansal raporlama standartlarını uygulamaya zorlayacak yasa ve mevzuatın çıkarılması ve Filistin Muhasebeciler ve Denetçiler Birliği gibi muhasebe kurumlarının bu tür açıklamalara güven ve güvenilirlik kazandırmak için bu standartları şirketlere uygulamalarını sağlamak için çalışılmasını tavsiye etti.

Fatima Ali (2012) “Libya Finansal Piyasasında Listelenen Şirketlerin Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarını Benimseme ve Uygulama Yeteneği” başlıklı çalışmasında Libya’da borsaya kote şirketlerin mevcut durumlarını incelemeyi, uluslararası finansal raporlama standartlarını benimseme ve uygulama yeteneklerini belirlemeyi, yeteneklerinin önündeki engelleri belirlemeyi ve son olarak bu engellerin azaltılmasına katkıda bulunabilecek çözüm ve öneriler önermeyi amaçlamaktadır.

Araştırma hedeflerine ulaşmak için, bir anket tasarlandı ve grubun bir örneğine dağıtıldı: finansal piyasada listelenen Libya şirketlerinde faaliyet gösteren finans departmanlarından 56 gözlem, düzenleyicilerden ve düzenleyicilerden 33 gözlem ve son olarak 48 dış denetçi.

Çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşıldığı bildirilmektedir:

- ✓ Her ikisinin de önemli bir eksikliği vardır; Bir bütün olarak incelenen örnekte uzmanlaşmış profesyoneller, geçerli finansal sistemin UFRS’yi benimseyebileceği ve uygulayabileceği konusunda UFRS bilgisinin eksikliğini kabul etmiş ve belirtmişlerdir.
- ✓ Siyasi istikrarsızlık, ülkede kullanılan ekonomi türü ve Libya üniversitelerinde uygulanan muhasebe kararlarının zayıflığı gibi uluslararası finansal standartları tam olarak benimseme ve uygulama yeteneğinin önünde bazı engeller vardır.

Son olarak, çalışma aşağıdaki gibi bazı öneriler önerdi:

- ✓ Libya devletinde profesyonel bir muhasebe yasama organının kurulması.
- ✓ Profesyonellerin muhasebe alanında profesyonel sertifikalar almalarını istemek.
- ✓ Libya üniversitelerinde muhasebe öğretim planlarının uluslararası finansal raporlama standartlarına uygun olarak yeniden yapılandırılması.
- ✓ Libya devletine genel ekonomik altyapısını ve özellikle muhasebe verimliliğini kısıtlamasını tavsiye etmek.

Thabet Hassan ve Alaa Abdul Wahid (2017) “Uluslararası finansal raporlama standartlarının benimsenmesi ve bunların Irak’ın ekonomik reform sürecinin gelişimi üzerindeki etkileri” başlıklı çalışmalarında geçen yüzyılın başında, özellikle 1929 Büyük Buhranından sonra, ekonomistler ve finansal ve muhasebe sorunlarıyla ilgilenenler, beklenmedik finansal krizlerin etkisini azaltmak için tanınmış muhasebe standartları oluşturmakla ilgilendiler ve yaklaşık 50 yıl boyunca, bu standartlar önemli ölçüde gelişti ve uluslararası alanda yaygın olarak tanındı ve kabul edildi.

Araştırma, YPP’lerin uyarlanabileceği veya yeniden yapılandırılabilabileceği, dünyanın birçok ülkesinde bahsedilen ve uygulanan standartların Irak ortamından oldukça farklı bir ortamda geliştirildiği bir mekanizma tanımlayarak, inşaat ve yeniden yapılanma sürecine katkıda bulunmayı amaçlayan birçok kurumun finansal ve ekonomik yapısını etkileyen gerçek bir sorunu ele almayı amaçlamaktadır.

Bu nedenle, beklenmedik finansal krizlerin etkisini azaltmada oynayabilecekleri önemli rol ve ülkenin ekonomik sisteminin inşası üzerindeki olumlu etkileri göz önüne alındığında, Irak ortamında kullanılabilmeleri için bunları uyarlamak ve yeniden şekillendirmek için kurallar oluşturmak gerekliliği öne sürülmüştür.

Bu çalışmada araştırmacılar, KOBİ'lerde bir grup muhasebeciye bir dizi anketin yanı sıra uluslararası finansal raporlama standartları ile ilgili en önemli muhasebe kaynakları ve literatürü dağıtarak analitik ve yorumlayıcı yaklaşıma güvenmiş ve Matlab 6.5 aracılığıyla sis mantığı araçlarını kullanarak analiz etmişlerdir.

Son olarak, araştırmacılar, uluslararası finansal raporlama standartlarının, bazılarında ve çok sayıda diğerlerinde küçük değişiklikler olmadıkça, ancak temel özlerinden ödün vermeden, Irak ortamında yararlı olmadığı sonucuna varmışlardır.

Hussein Sayed Hassan (2018) “Mısır ortamında uluslararası finansal raporlama standartlarının uygulanması ile DYY arasındaki ilişkinin incelenmesi” başlıklı çalışmada, uluslararası finansal raporlama standartlarının Mısır ortamında uygulanması ile DYY arasındaki ilişkiyi yatırımcılar açısından göstermeyi amaçlamaktadır ve anket aracı, (51) yatırımcı örneklemini arasında dağıtılan çalışma hipotezini test etmek için bir anket formu oluşturmuş ve çalışma verileri SPSS istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Araştırmacı, Mısır'da finansal raporlama için uluslararası standartların benimsenmesi ile DYY arasında olumlu bir ilişki buldu.

Bin Qatib Ali ve Hathab Dalal (2019) “Finansal tabloların finansal muhasebe sistemi ve uluslararası muhasebe standartlarına uygun olarak hazırlanmasının ve sunulmasının önemi- muhasebe standardı 01 ile finansal muhasebe sistemi arasında karşılaştırmalı bir çalışma” konulu çalışmalarında, finansal tabloların hazırlanması ve sunulması için finansal muhasebe sistemi ile muhasebe standardı 01 arasında bir karşılaştırma yaparak finansal tabloların muhasebe sistemine ve uluslararası muhasebe standartlarına uygun olarak hazırlanma ve sunulma düzeyini belirlemeyi amaçlamaktadır. Sonuçlar, finansal tabloların sunumunun nasıl hazırlanacağına dair bu kılavuza bağlı kalmanın, kullanıcıları aracılığıyla kalite ve güveni artıracak ve Cezayir'in finansal muhasebe sisteminin, bazı durumlarda az olmasına rağmen, bu alanda önemli açıklamalara sahip olduğunu göstermiştir. Bu

araştırma, finansal tabloların nasıl hazırlanacağı ve sunulacağına ilişkin mevcut literatüre ek olarak, bu konunun Cezayir'in finansal muhasebe sistemindeki uygulamalarını vurgulamaktadır.

Bu bölüm, sektöre kısa bir genel bakışın gözden geçirildiği Irak'taki bankacılık sektörü gibi farklı kavramlara ve ayrıca bankacılık sektörünün sayı ve türlere göre yapısına odaklanmaktadır. Bu çalışmada kullanılan veri toplama yöntemi, örneklem üyelerine anket dağıtma, kullanılan tedaviler ve istatistiksel ölçümler gözden geçirilmiştir.

3.4. ARAşTIRMA PROBLEMİNİN TANIMI

Son zamanlarda, ulusal muhasebe sistemleri arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları vurgulamak için bir karşılaştırma yapılmıştır. Muhasebe yöntemlerindeki tekdüzelik eksikliğinin, bilgilerin karşılaştırılamazlığı gibi sorunlara yol açabileceğini ve dünya çapındaki finansal raporlama standartlarının modern muhasebe düşüncesinde modern bir araç olduğunu düşünmekteyiz. Görüldüğü kadarıyla, bu standartların benimsenmesi, düzenleyici bir çerçeve ve onları Irak kurumlarına uyarlamak için verimli kaynaklar gerektiriyor ve bunun henüz gerçekleşmediğı kanaatindeyiz.

Araştırma soruları aşağıdaki gibidir:

- ✓ Irak bankacılık sektöründeki muhasebeciler uluslararası finansal raporlama standartlarını ne kadar iyi biliyorlar?
- ✓ Uluslararası finansal raporlama standartlarının uygulanması nedir?
- ✓ Uluslararası finansal raporlama standartlarının uygulanmasının önünde engeller var mı?
- ✓ Irak'ta bankacılık sektöründe uluslararası finansal raporlama standartlarının uygulanmasının önündeki engelleri aşmak için hangi çözümlere ihtiyaç vardır?

3.5. ARAşTIRMANIN ÖNEMİ

Bilimsel önem: Teorik yönün verdiğı önem, Uluslararası finansal raporlama standartlarının finansal raporların kalitesinin artırılmasındaki önemli ve rolünü

göstermekte ve aynı zamanda en önemli uluslararası finansal raporlama standartlarının tanımı olarak bu standartların olumlu etkilerinin bir ifadesidir.

Pratik bakım: Pratik yön, UFRS'nin uygulanması ihtiyacının yanı sıra bu standartların uygulanmasının önündeki engelleri ve bu engellerin bunların işlenmesine ve üstesinden gelinmesine katkıda bulunduğu araçları göstermelidir.

3.6. ARAŞTIRMANIN AMACI

Uluslararası finansal raporlama standartlarının genel ve özel olarak bankalarda uygulanmasının önemini ve bunların uygulanmasının önündeki engelleri belirlemek ve Irak bankalarında uluslararası finansal raporlama standartlarının uygulanmasının önündeki engellere çözüm aranmıştır. Bu çalışmanın amacı Irak'taki bankacılık sektör çalışanlarının UFRS uygulaması hakkında çeşitli faktörler açısından görüşlerini tespit etmek ve araştırmaktır.

3.7.ARAŞTIRMA HİPOTEZLERİ

Araştırma hipotezleri aşağıdaki gibidir:

Hipotez 1: Irak'taki muhasebe mesleğinin mevcut durumu ve gelişim boyutu, Irak bankacılık sektöründe UFRS uygulanmasıyla uyumludur.

Hipotez 2: UFRS, Irak bankacılık sektöründeki finansal raporların kalitesinin artırılmasında rol oynamaktadır.

Hipotez 3: Irak bankacılık sektöründe UFRS uygulanmasının önünde engeller bulunmaktadır.

Hipotez 4: Irak bankacılık sektöründe finansal raporların hazırlanmasında uluslararası standartların uygulanmasının önündeki engellerin aşılmasına katkıda bulunabilecek araçlar vardır.

3.8.ARAŞTIRMANIN KISITLARI

1. Mekânsal Sınırlar: Çalışma Irak'taki bankalarla sınırlıdır.

2. İnsan Sınırları: Araştırmalar Iraklı bankacılık çalışanları ile sınırlıdır.

3. Bilimsel Sınırlar: Sadece Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu tarafından yayınlanan uluslararası finansal raporlama standartlarında temsil edilebilirler.

Bu bölüm, Irak'taki bankacılık sektörüne kısa bir genel bakış sunmayı amaçlamaktadır ve aynı zamanda çalışmanın metodolojisinin yanı sıra topluluk ve çalışma gözünün yanı sıra veri toplama ve istatistiksel açıklama yöntemlerinin bir tanımını da içermektedir. Çalışma analizinde güvenilir tedaviler.

3.9. ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ

Veri toplama yöntemi olarak üçlü likert ölçeği kullanılarak hazırlanmış anket formu kullanılmıştır. Araştırmanın yöntemi, istatistiki analiz yöntemleriyle açıklayıcı yaklaşımdır. Bu kapsamda demografik değişkenlerin ve soru ifadelerinin frekansı, oran ve yüzde değerleri hesaplanmış ve analiz yapılmıştır.

3.10. ÖRNEKLEMİN BİLEŞENİ

Çalışma, Irak bankacılık sektöründeki işçiler tarafından temsil edilen çalışma örneğinin tüm üyelerine anket dağıtılmıştır. Alınan cevaplar, çalışılan kurum itibarıyla tablo 3.1'deki gibidir.

Tablo 3. 2. Çalışılan Kurumlara Göre Katılımcıların Dağılımı Tablo

Banka adı	Dağıtılan Anket Sayısı	Yüzde
Rafidain Bankası	95	25.07%
Irak Ticaret Bankası	60	15.83%
Gulf Ticaret Bankası	33	8.70%
Irak Yatırım Bankası	30	7.92%
Irak Birlik Bankası	30	7.92%
Dünya İslami Yatırım ve Finans Bankası	25	6.59%
Ulusal İslam Bankası	25	6.59%
Uluslararası İslami Güven Bankası	21	5.54%
Al, Mansur Yatırım Bankası	20	5.28%
İslam Bankası elaf	15	3.96%
Cosi Finans ve Yatırım Bankası	15	3.96%
Orta Doğu Irak Yatırım Bankası	10	2.64%
Toplam	379	100%

3.11. GÜVENİLİRLİK ANALİZİ YORUMLAMA

Anket sorularının hipotezler bazında ve genel güvenilirlik sonuçları Tablo 3.3 ile verilmiştir.

Tablo 3. 3. Güvenirlik Analizi

Hipotez Numarası	Hipotezin içeriği	İfade Sayısı	Cronbach Alpha Katsayısı
Hipotez.1	Irak'taki muhasebe mesleğinin mevcut durumu ve gelişim boyutu, Irak bankacılık sektöründe UFRS uygulanmasıyla uyumludur.	4	0.854
Hipotez.2	UFRS, Irak bankacılık sektöründeki finansal raporların kalitesinin artırılmasında rol oynamaktadır.	4	0.651
Hipotez. 3	Irak bankacılık sektöründe UFRS uygulanmasının önünde engeller bulunmaktadır.	4	0.721
Hipotez. 4	Irak bankacılık sektöründe finansal raporların hazırlanmasında uluslararası standartların uygulanmasının önündeki engellerin aşılmasına katkıda bulunabilecek araçlar vardır.	3	0.612
	Tüm paragraflar	15	0.676

Tablo 3. 4 Güvenilirlik Analizi Değerlendirme Tablosu

$0,00 \leq \alpha < 0,40$	Ölçek, güvenilir değildir,
$0,40 \leq \alpha < 0,60$	Ölçek, düşük güvenilirliktedir,
$0,60 \leq \alpha < 0,80$	Ölçek, oldukça güvenilirdir,
$0,80 \leq \alpha < 1,00$	Ölçek, yüksek derecede güvenilir bir ölçektir.

Kaynak: (Yüksel, 2019)

Hipotez 1 değeri (0,854) oldukça güvenilirdir. Hipotez 2 (0.651), Hipotez 3 (0,721) ve Hipotez 4 (0,612) oldukça güvenilirdir. Çalışmanın tamamı (0,676) ise oldukça güvenilirdir.

Anket yöntemi uygulanırken üçlü likert ölçeği kullanılmıştır. Hesaplamalar yapılırken her seçeneğin katsayısı tablo 3.5'teki gibidir.

Tablo 3. 5. Likert Ölçeği Sayısal Değerleri

	Katılıyorum	Nötr	Katılmıyorum
Derece	3	2	1

Tablo 3.5'te göre her cevabın bir sayısal katsayısı olduğu bildirilmiştir. Buna göre katılıyorum için 3, nötr için 2, katılmıyorum için 1 sayısı tayin edilmiştir.

Her ifadenin aritmetik ortalamasının anket katılanların görüşünü anlamlandırmak adına tablo 3.6'daki gibi sayısal aralıklar belirlenmiştir.

Tablo 3. 6. Aritmetik Ortalamaya Göre Onay Düzeyleri

	Düşük	Orta	Yüksek
Aritmetik Ortalama	1 ile 1,66	1,67 ile 2,33	2,34 ile 3

Tablo 3.6'da ifadelerin ve hipotezlerin ortalama değerlerinin nasıl değerlendirileceği açıklanmıştır. Ortalama değeri 2,34 ile 3 arasında olanlar yüksek, 1,67 ile 2,33 arasında olanlar orta, 1 ile 1,66 arasında olanlar ise düşük olarak değerlendirilecektir.

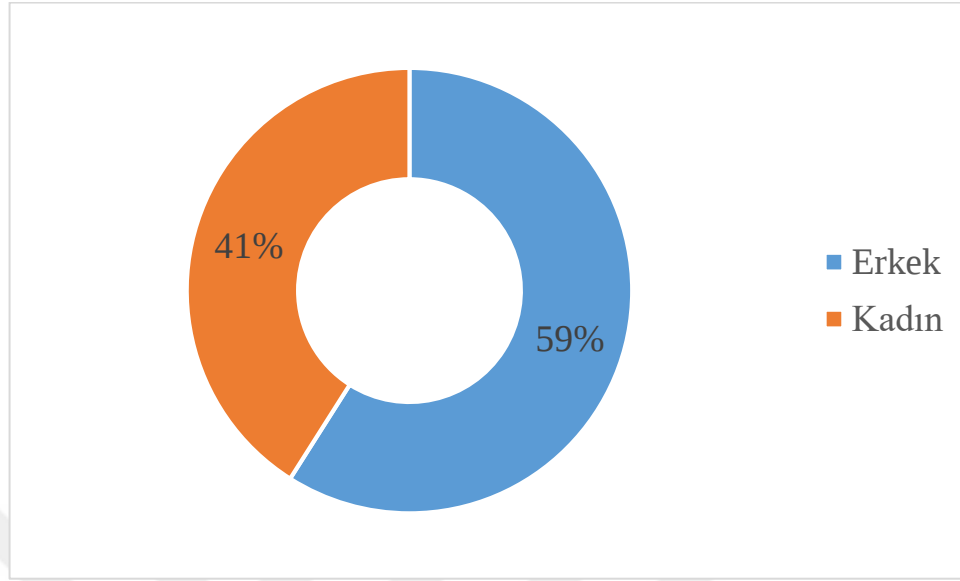
3.12. ARAŞTIRMANIN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ

Ankete katılanların özellikleri aşağıdaki tablolarda arz edilecektir. Bu şekilde katılımcıların ağırlıklı özellikleri öğrenilmiş olacak ve sonuçlara etkisi açısından değerlendirilebilecektir.

Tablo 3. 7. Cinsiyet Dağılımı

	Frekans	Oran
Erkek	224	%59
Kadın	155	%41
Toplam	379	%100

Tablo 3.7’de cinsiyet değişkenine göre, araştırma örneklemine unluğunun erkek olduğu anlaşılmaktadır. Bununla beraber aradaki fark aşırı değildir.

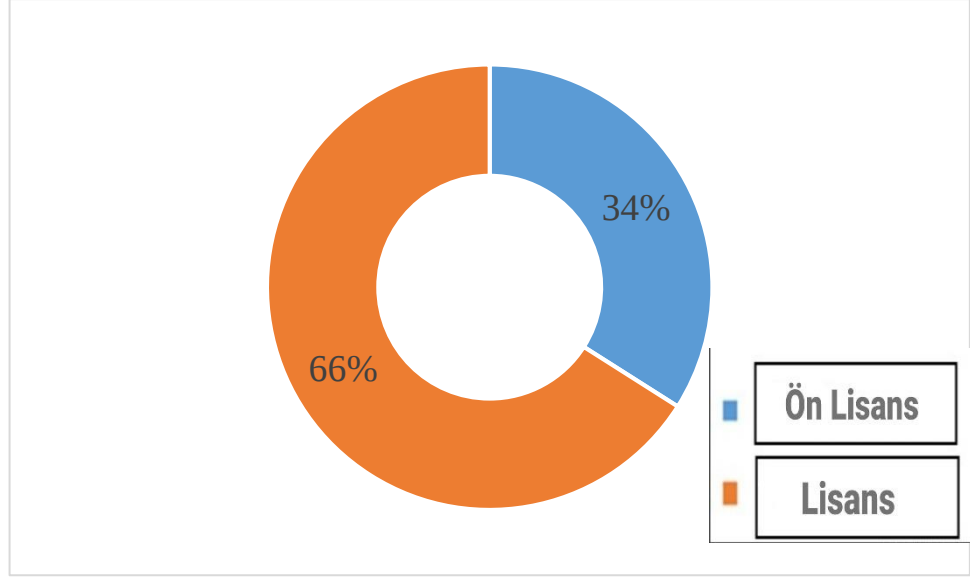

şekil 3.1. Cinsiyet Dağılımı

Tablo 3. 8. Eğitim Seviyesi Dağılımı

	Frekans	Oran
n Lisans	129	%34
Lisans	250	%66
Yüksek Lisans	0	%0
Doktora	0	%0
Toplam	379	%100

Tablo 3.8’de sonuçları bilimsel yeterlilik değişkenine göre göstermektedir. Çalışmanın genel örneklemine, 250 kişilik bir lisans derecesi elde etmek genellikle toplam rneklemine%66’sına karşılık gelir ve n Lisans sahiplerinin sayısı 129 kişi ve toplam rneklemine%34’dr. rnek çalışmaların ve çalışmaların hiçbiri doktora veya yüksek lisans derecesine sahip değildir, bu da çalışma örneğinin unluğunun sonuçlara daha fazla güvenilirlik kazandıran bir niversite derecesine sahip olduğunu gösterir.

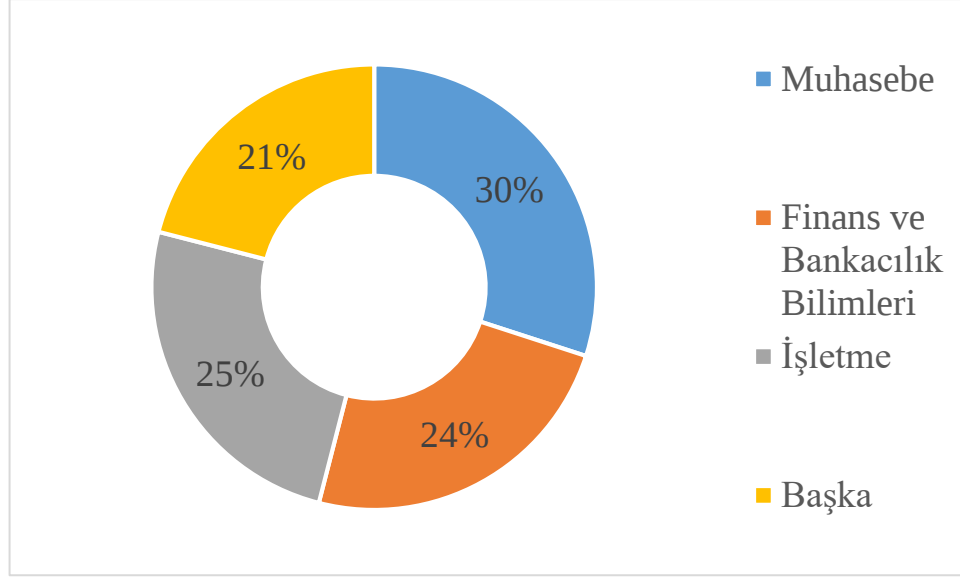

Şekil 3.2. Eğitim Seviyesi Dağılımı

Tablo 3. 9. Uzmanlık Alanı Dağılımı

	Frekans	Oran
Muhasebe	114	%30
Finans ve Bankacılık Bilimleri	90	%24
İşletme	95	%25
Başka	80	%21
Toplam	379	%100

Tablo 3.9'daki sonuçlara göre ankete katılanların mezuniyet alanları (%79) tezin konusu ile ilişkilidir. Başka seçeneğini seçen sadece %21'dir.

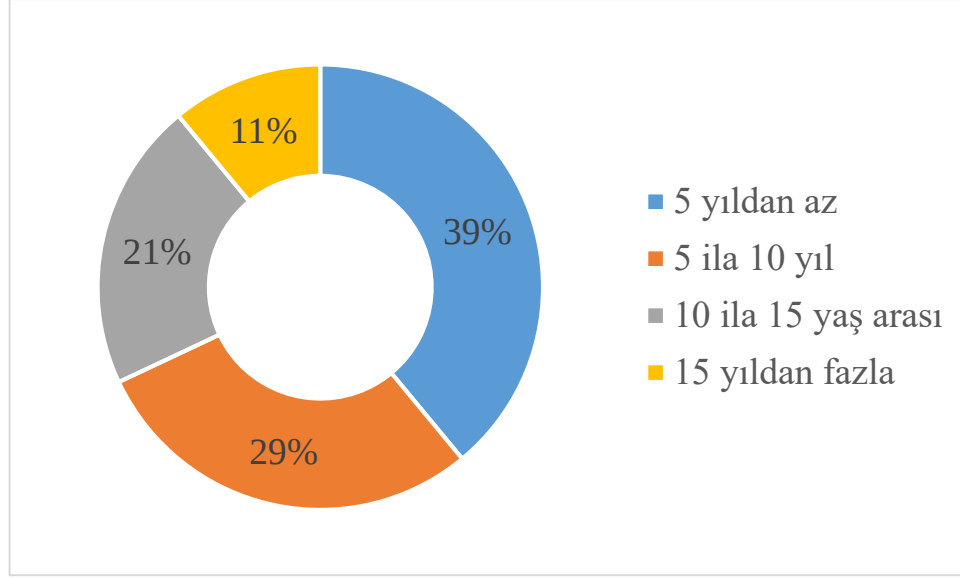

Şekil 3.3. Uzmanlık Alanı Dağılımı

Tablo 3. 10. Tecrübe Dağılımı

	Frekans	Oran
5 yıldan az	148	%39
5 ila 10 yıl	110	%29
10 ila 15 yaş arası	80	%21
15 yıldan fazla	41	%11
Toplam	379	%100

Tablo 3.10’da tecrübe süresi sonuçları vardır. Sonuçlara göre katılımcıların çoğunluğunun tecrübe süresi açısından 5 yıldan az sürede deneyime sahip olduğunu göstermektedir.

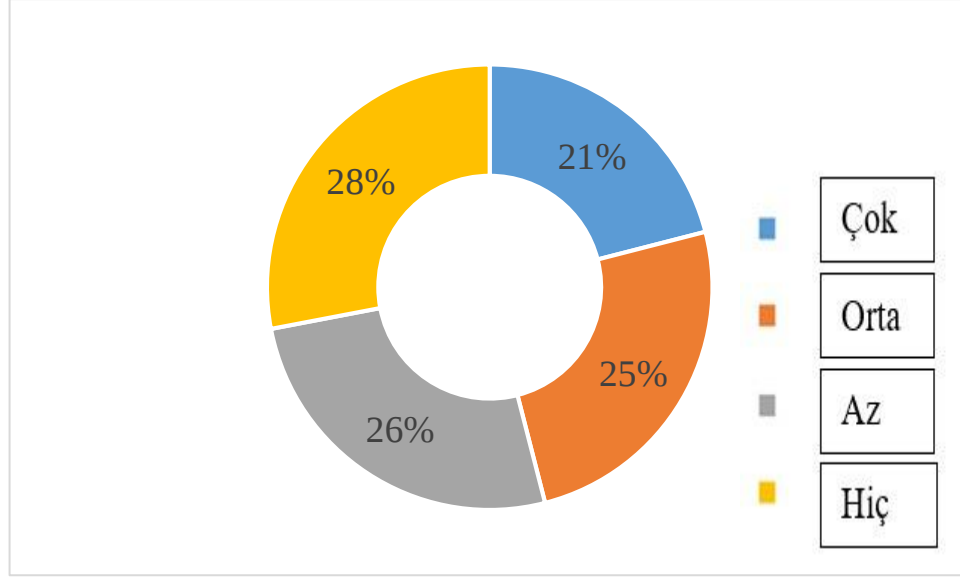

Şekil 3.4. Tecrübe Dağılımı

Tablo 3. 11. Katılımcıların UFRS Takip Durumu

	Frekans	Oran
Çok	80	%21
Orta	95	%25
Az	98	%26
Hiç	106	%28
Toplam	379	%100

Tablo 3.11’de ankete katılanların UFRS hakkındaki ilgi seviyelerini göstermektedir. Buna göre katılımcıların UFRS’ye olan ilgileri genç olmalarına rağmen düşük düzeydir.

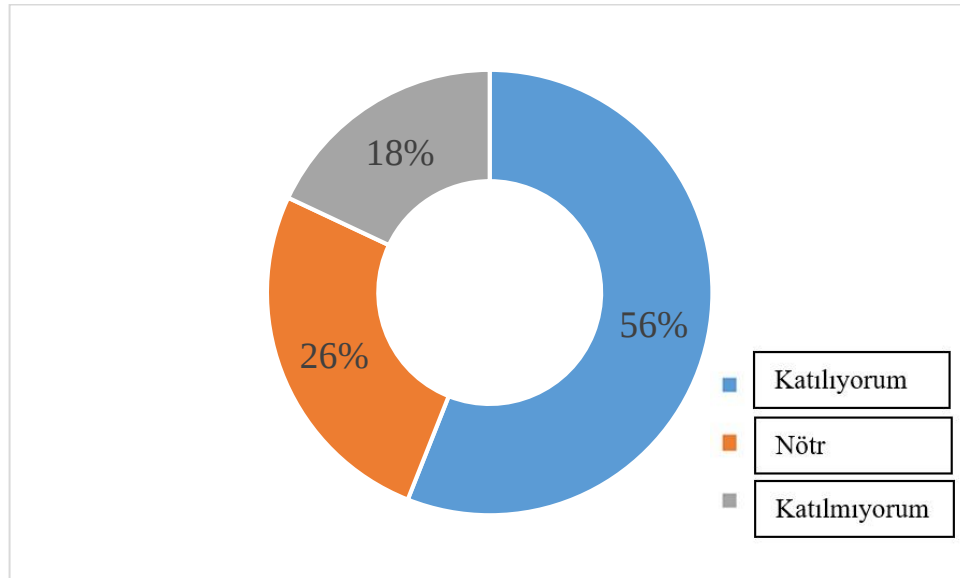

Şekil 3.5. UFRS Takip Durumu

3.13. İFADELERİN FRENKANS ANALİZİ

Bu bölümde her anket ifadesine verilen cevapların toplam içindeki oranı grafik ile açıklanacaktır.

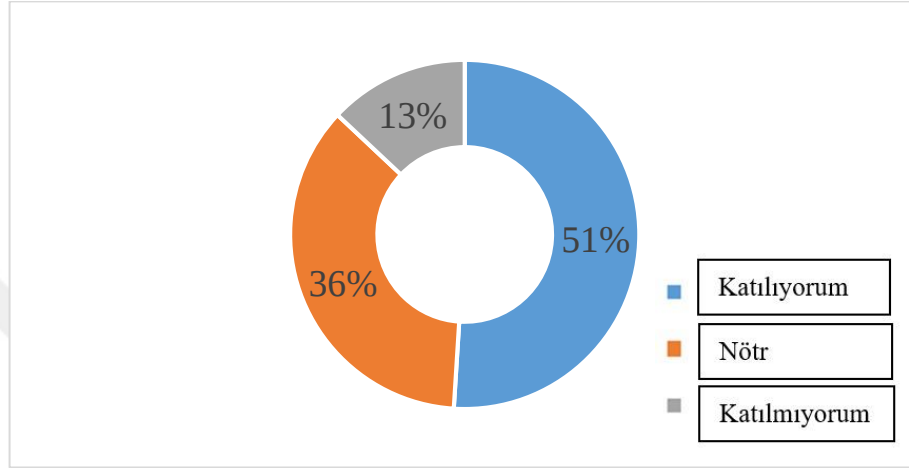
İfade 1: Irak Muhasebe Mesleği ve Bankalar Tarafından Hazırlanan Finansal Raporlar, Finansal Raporlamada Uluslararası Standartlardaki Gelişmelere Ayak Uydurmaktadır.

Şekil 3.6. İfade 1'in Cevap Dağılımı

Ankete katılanların %56'sı ifadeye katılmışlardır. Yarıdan fazla olan bu değer olumlu bir intibainın olduğunu göstermektedir. %26 oranındaki nötr cevabı bulunmaktadır. Katılımcılar ifade hakkında fikir beyanı yapamamıştır, tarafsız kalmıştır. %18 oranında ise katılmıyorum cevabı vardır.

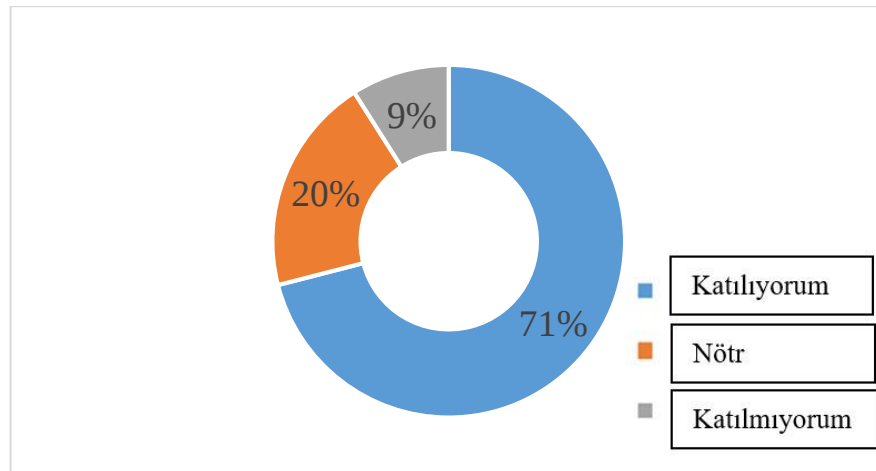
İfade 2: Irak Bankalarında Çalışan Elektronik Muhasebe Programlarının Yapısı, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının Uygulanmasıyla Orantılıdır.

Şekil 3.7. İfade 2'ün Cevap Dağılımı

Ankete katılanların %51'si ifadeye katılmışlardır. Yarıdan fazla olan bu değer olumlu bir intibainın olduğunu göstermektedir. %36 oranındaki nötr cevabı bulunmaktadır. %13 oranında ise katılmıyorum cevabı vardır.

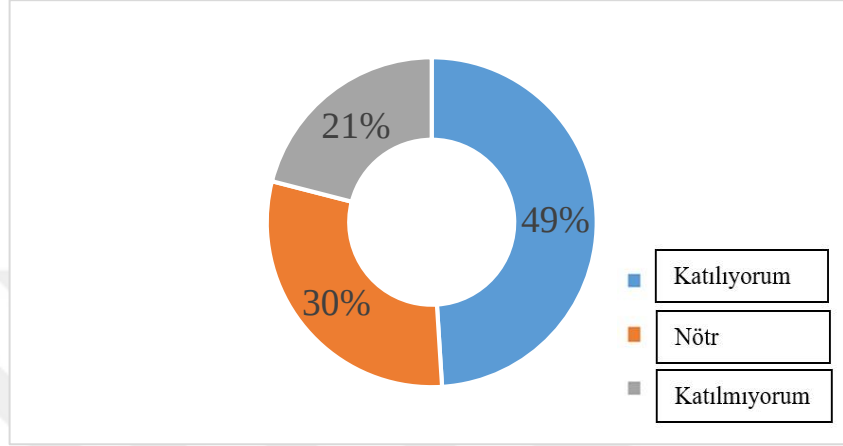
İfade 3: Banka Yönetimi, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarını Uygulamaya İsteklidir.

Şekil 3.8. İfade 3'ün Cevap Dağılımı

Ankete katılanların %71'si ifadeye katılmışlardır. Yarıdan fazla olan bu değer olumlu bir intibainın olduğunu göstermektedir. %20 oranındaki nötr cevabı bulunmaktadır. %9 oranında ise katılmıyorum cevabı vardır.

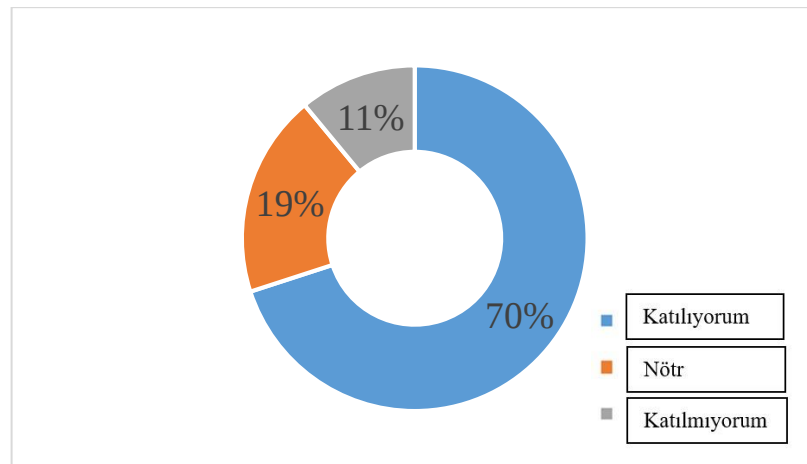
İfade 4: Muhasebecinin Irak Bankalarında Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarını Uygulaması İçin Yeterli Akademik Nitelikler Vardır.

Şekil 3.9. İfade 4'ün Cevap Dağılımı

Ankete katılanların %49'sı ifadeye katılmışlardır. Yarıdan fazla olan bu değer olumlu bir intibainın olduğunu göstermektedir. %33 oranındaki nötr cevabı bulunmaktadır. %21 oranında ise katılmıyorum cevabı vardır.

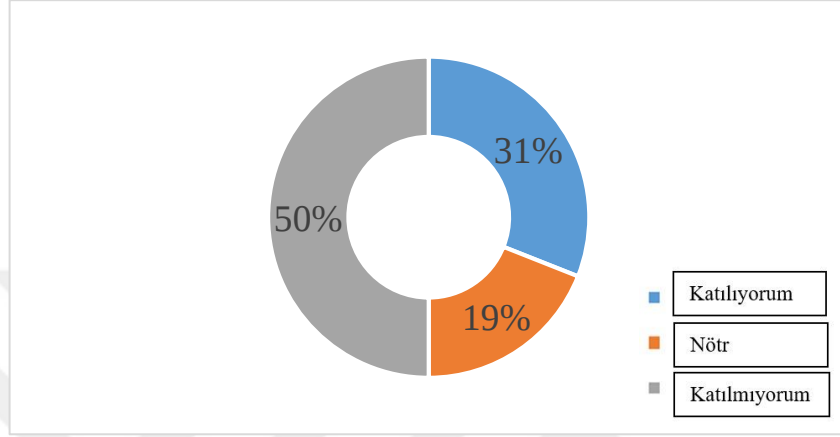
İfade 5: Finansal Raporlamada Uluslararası Standartlara Uygun Finansal Raporların Hazırlanması, Irak Bankacılık Sektöründe Hazırlanan Finansal Bilgilerin Doğruluğuna ve Şeffaflığına Yol Açmaktadır.

Şekil 3.10. İfade 5'in Cevap Dağılımı

Ankete katılanların %70'si ifadeye katılmışlardır. Yarıdan fazla olan bu değer olumlu bir intibainın olduğunu göstermektedir. %19 oranındaki nötr cevabı bulunmaktadır. %11 oranında ise katılmıyorum cevabı vardır.

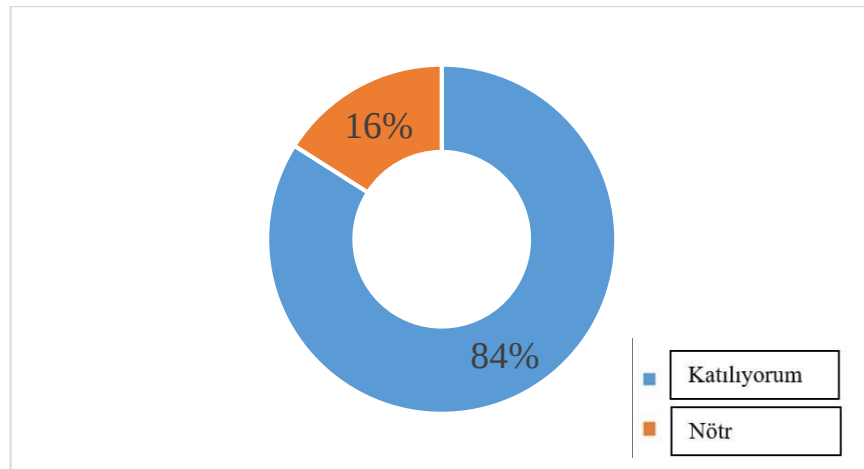
İfade 6: Belirli ve Açık Kriterlerin Takip Edilmesi, Denetçinin Denetim Sürecindeki Görevini Kolaylaştırır.

Şekil 3.11. İfade 6'nın Cevap Dağılımı

Ankete katılanların %31'si ifadeye katılmışlardır. Yarıdan fazla olan bu değer olumlu bir intibainın olduğunu göstermektedir. %19 oranındaki nötr cevabı bulunmaktadır. %50 oranında ise katılmıyorum cevabı vardır.

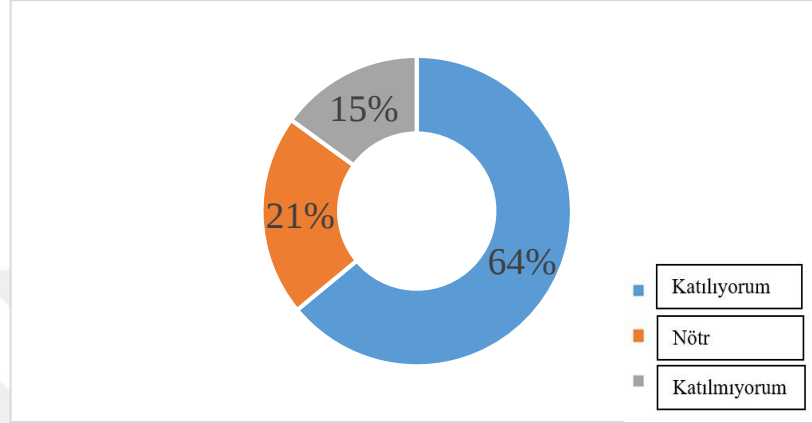
İfade 7: Irak Bankalarının Uluslararası Raporlama Standartlarına Güvenmeleri, Onları Evrensel Olarak Kabul Edilebilir Kılar.

Şekil 3.12. İfade 7'nin Cevap Dağılımı

Ankete katılanların %84'ü ifadeye katılmışlardır. Yarıdan fazla olan bu değer olumlu bir intibainın olduğunu göstermektedir. %16 oranındaki nötr cevabı bulunmaktadır.

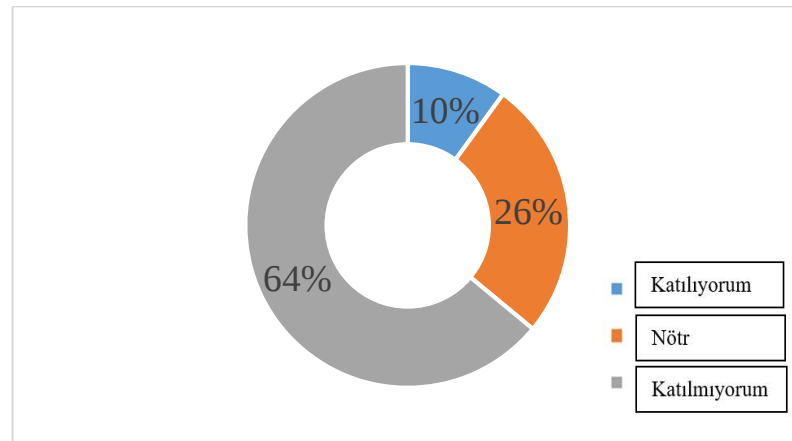
İfade 8: Finansal Raporların Hazırlanmasında Uluslararası Standartların Uygulanması, Irak Bankacılık Sektöründe Muhasebe Mesleğinin Seviyesinin Yükselmesine Yol Açar.

Şekil 3.13. İfade 8'in Cevap Dağılımı

Ankete katılanların %64'sı ifadeye katılmışlardır. Yarıdan fazla olan bu değer olumlu bir intibainın olduğunu göstermektedir. %21 oranındaki nötr cevabı bulunmaktadır. %15 oranında ise katılmıyorum cevabı vardır.

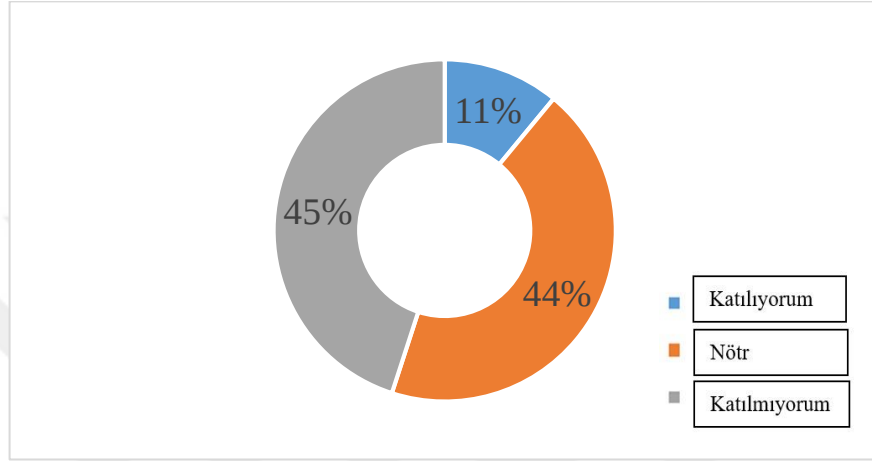
İfade 9: Finansal Raporların Hazırlanmasında Uluslararası Standartların Uygulanması, Bankaların Kadrolarının Niteliği ve Eğitimi ile İlgili Yüksek Maliyetleri Karşılmasını Gerektirmektedir.

Şekil 3.14. İfade 9'un Cevap Dağılımı

Ankete katılanların %10'sı ifadeye katılmışlardır. Yarıdan fazla olan bu değer olumlu bir intibainın olduğunu göstermektedir. %26 oranındaki nötr cevabı bulunmaktadır. %64 oranında ise katılmıyorum cevabı vardır.

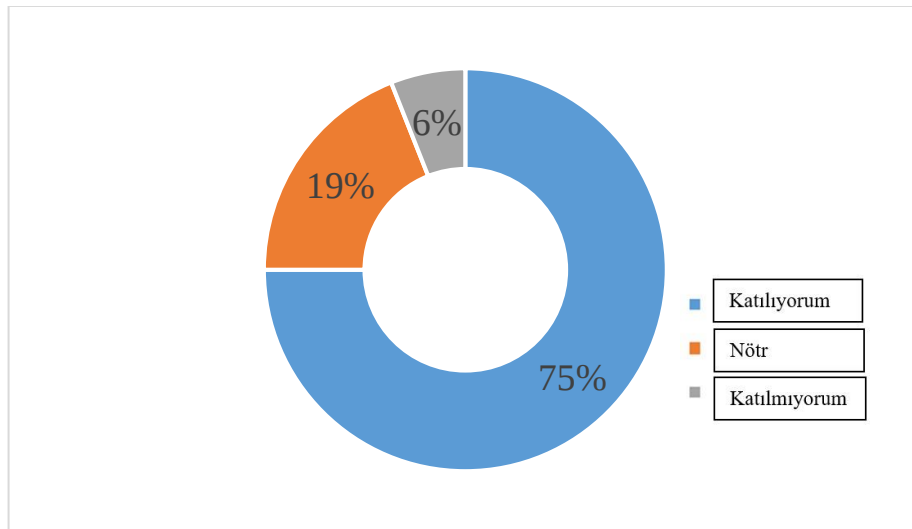
İfade 10: Irak'ta Finans, Muhasebe ve Bankacılık Alanlarındaki Bazı Mevzuat Ve Yasalar, Finansal Raporlamada Uluslararası Standartların Uygulanmasını Yasaklamaktadır.

Şekil 3.15. İfade 10'un Cevap Dağılımı

Ankete katılanların %11'si ifadeye katılmışlardır. Yarıdan fazla olan bu değer olumlu bir intibainın olduğunu göstermektedir. %44 oranındaki nötr cevabı bulunmaktadır. %45 oranında ise katılmıyorum olarak yanıtlar verilmiştir.

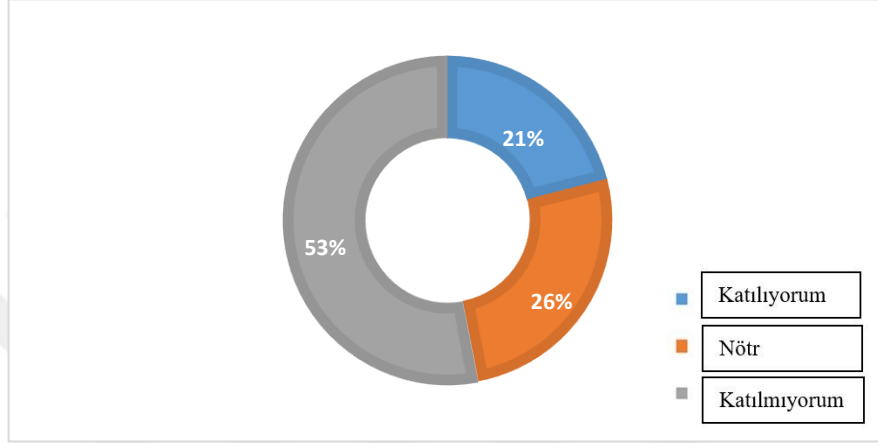
İfade 11: Ülkedeki Siyasi Durum Kötüdür.

Şekil 3.16. İfade 11'in Cevap Dağılımı

Ankete katılanların %75'si ifadeye katılmışlardır. Yarıdan fazla olan bu değer olumlu bir intibainın olduğunu göstermektedir. %19 oranındaki nötr cevabı bulunmaktadır. %6 oranında ise katılmıyorum cevabı vardır.

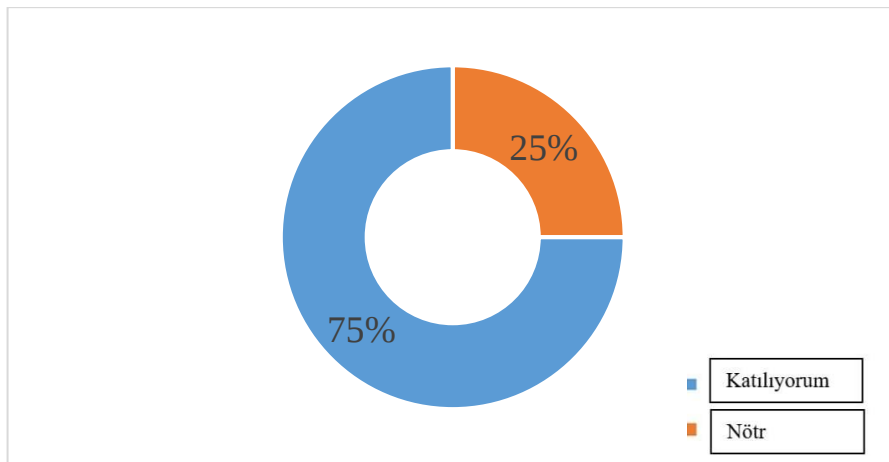
İfade 12: Irak Bankacılık Sektöründe Çalışan Muhasebeciler, Finansal Raporlamada Uluslararası Standartları Uygulamak İçin Bilimsel ve Pratik Deneyime Sahip Değildir.

Şekil 3.17. İfade 12'nin Cevap Dağılımı

Ankete katılanların %21'si ifadeye katılmışlardır. Yarıdan fazla olan bu değer olumlu bir intibainın olduğunu göstermektedir. %26 oranındaki nötr cevabı bulunmaktadır. %53 oranında ise katılmıyorum cevabı vardır.

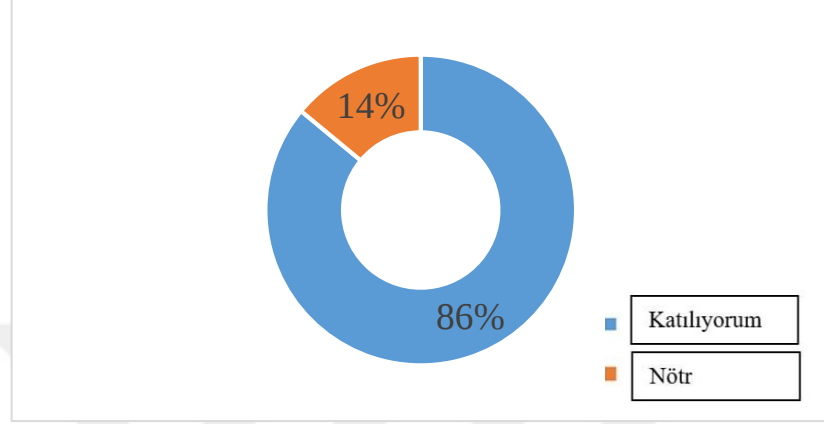
İfade 13: Uluslararası Finansal Raporlama Standartları, Gelişmekte Olan Ülkelerden Ziyade Gelişmiş Ülkelere Uyacak Şekilde Tasarlanmıştır.

Şekil 3.18. İfade 13'ün Cevap Dağılımı

Ankete katılanların %75'i ifadeye katılmışlardır. Yarıdan fazla olan bu değer olumlu bir intibainın olduğunu göstermektedir. %25 oranında nötr cevabı bulunmaktadır.

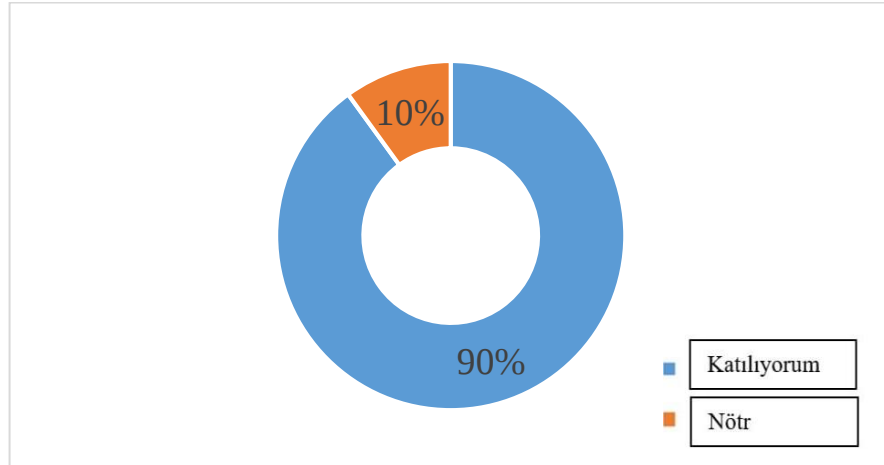
İfade 14: Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarını Uygulayan Ülkelerin Deneyimlerini İncelemek ve Öğrenmek İçin Yeterli Doküman Vardır.

Şekil 3.19. İfade 14'ün Cevap Dağılımı

Ankete katılanların %86'ı ifadeye katılmışlardır. Yarıdan fazla olan bu değer olumlu bir intibainın olduğunu göstermektedir. %14 oranında nötr cevabı bulunmaktadır.

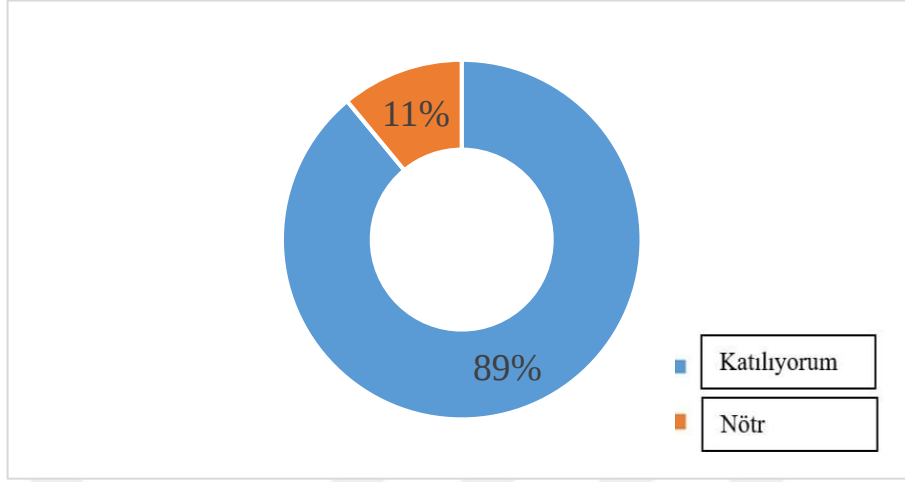
İfade 15: Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının Uygulanması Konusunda Muhasebe Birlikleri Tarafından Yapılan Çalıştaylar ve Konferanslar Vardır.

Şekil 3.20. İfade 15'in Cevap Dağılımı

Ankete katılanların %90'ı ifadeye katılmışlardır. Yarıdan fazla olan bu değer olumlu bir intibainın olduğunu göstermektedir. %10 oranında nötr cevabı bulunmaktadır.

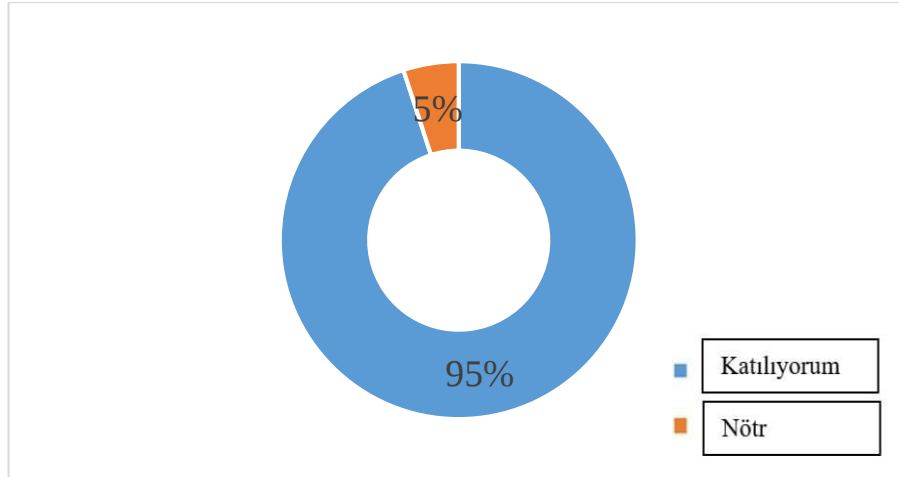
İfade 16: Bankalar Başvuru Hakkında Karar Vermeden Önce Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının Pilot Uygulaması Mümkündür.

Şekil 3.21. İfade 16'nın Cevap Dağılımı

Ankete katılanların %89'ı ifadeye katılmışlardır. Yarıdan fazla olan bu değer olumlu bir intibainın olduğunu göstermektedir. %11 oranında nötr cevabı bulunmaktadır.

İfade 17: Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının Uygulanmasında Bilimsel Araştırmaları Teşvik Etmek Mümkündür.

Şekil 3.22. İfade 17'nin Cevap Dağılımı

Ankete katılanların %95'i ifadeye katılmışlardır. Yarıdan fazla olan bu değer olumlu bir intibainın olduğunu göstermektedir. %5 oranında nötr cevabı bulunmaktadır.

3.14. HİPOTEZ TESTLERİ

Bu bölümde her ifadenin aritmetik ortalaması hesap edilecek ve ankete katılanların ifadeye katılım durumu hakkında yorum yapılmıştır. Ardından hipotez testi için ifade grubunun genel ortalaması hesaplanarak ve bir sonuca varılmaya çalışılmıştır.

3.14.1. Hipotez 1'in Testi

Hipotez 1: Irak'taki muhasebe mesleğinin mevcut durumu ve gelişim boyutu, Irak bankacılık sektöründe UFRS uygulanmasıyla uyumludur.

Tablo 3. 12. Birinci Hipotez Test Tablosu

İfade	Katılıyorum		Nötr		Katılmıyorum		Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Sonuç
	F	O	F	O	F	O			
1	212	%56	99	%26	68	%18	2.39	0.59	Yüksek
2	193	%51	137	%36	49	%13	2.39	0.49	Yüksek
3	269	%71	76	%20	34	%9	2.63	0.41	Yüksek
4	186	%49	113	%30	80	%21	2.28	0.62	Orta
Aritmetik Ortalama ve Genel Standart Sapma							2.42	1	Yüksek

Tablo 3.12'de hipotezi oluşturan ifadelerin aritmetik ortalamaları vardır. Ayrıca tablo sonunda ifadelerin genel aritmetik ortalaması vardır. Tablo 3.6'ya göre değerlendirme yapılmıştır. Genel ortalama 2,42 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, yüksek onay seviyesini işaret etmektedir. Hipotez 1 kabul edilmiştir.

Irak bankacılık sektöründeki muhasebe mesleğinin uluslararası standartlardaki gelişmelere ayak uydurabilmesi nedeniyle, bankaların finansal raporlamada UFRS uygulamaya istekli olduklarını göstermektedir.

3.14.2. Hipotez 2'in Testi

Hipotez 2: UFRS, Irak bankacılık sektöründeki finansal raporların kalitesinin artırılmasında rol oynamaktadır.

Tablo 3. 13. İkinci Hipotez Test Tablosu

İfade	Katılıyorum		Nötr		Katılmıyorum		Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Sonuç
	F	O	F	O	F	O			
5	265	%70	72	%19	42	%11	2.59	0.47	Yüksek
6	117	%31	72	%19	190	%50	1.81	0.78	Orta
7	318	%84	61	%16	0	%0	2.84	0.14	Yüksek
8	243	%64	80	%21	56	%15	2.49	0.55	Yüksek
Aritmetik Ortalama ve Genel Standart Sapma							2.43	0.63	Yüksek

Tablo 3.13'de hipotezi oluşturan ifadelerin aritmetik ortalamaları vardır. Ayrıca tablo sonunda ifadelerin genel aritmetik ortalaması vardır. Tablo 3.6'ya göre değerlendirme yapılmıştır. Genel ortalama 2,43 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, yüksek onay seviyesini işaret etmektedir. Hipotez 2 kabul edilmiştir.

Katılımcılar, Irak bankaları tarafından Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının benimsenmesinin, dünyadaki tüm bankalarda muhasebe politika ve prosedürlerinin yakınsamasına yol açtığını ve finansal raporlamanın gerekli olduğunu ifade etmiştir. Bu kriterlere uygun olarak hazırlanan raporlar, finansal tablolarda yer alan finansal bilgilerin doğruluğuna ve şeffaflığına yol açmaktadır.

3.14.3. Hipotez 3'ün Testi

Hipotez 3: Irak bankacılık sektöründe UFRS uygulanmasının önünde engeller bulunmaktadır.

Tablo 3. 14. Üçüncü Hipotez Test Tablosu

İfade	Katılıyorum		Nötr		Katılmıyorum		Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Sonuç
	F	O	F	O	F	O			
9	38	%10	98	%26	243	%64	1.46	0.45	Düşük
10	42	%11	167	%44	170	%45	1.66	0.45	Düşük
11	284	%75	72	%19	23	%6	2.69	0.34	Yüksek
12	80	%21	98	%26	201	%53	1.69	0.64	Orta
13	0	%0	95	%25	284	%75	1.25	0.19	Düşük
Aritmetik Ortalama ve Genel Standart Sapma							1.75	0.66	Orta

Tablo 3.14’de hipotezi oluşturan ifadelerin aritmetik ortalamaları vardır. Ayrıca tablo sonunda ifadelerin genel aritmetik ortalaması vardır. Tablo 3.6’ya göre değerlendirme yapılmıştır. Genel ortalama 1,75 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, orta onay seviyesini işaret etmektedir. Hipotez 3 kabul edilmemiştir. Reddedilmiştir.

Irak’ta bankacılık sektöründe UFRS uygulamamak için bir gerekçe yoktur. Uygun olduğunda elde edilecek faydalar düşünülerek bu kararın verilmesi isabetli olur.

3.14.4. Hipotez 4'ün Testi

Hipotez 4: Irak bankacılık sektöründe finansal raporların hazırlanmasında uluslararası standartların uygulanmasının önündeki engellerin aşılmasına katkıda bulunabilecek araçlar vardır.

Tablo 3. 15. Dördüncü Hipotez Test Tablosu

İfade	Katılıyorum		Nötr		Katılmıyorum		Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Sonuç
	F	O	F	O	F	O			
14	326	%86	53	%14	0	%0	2.86	0.12	Yüksek
15	341	%90	38	%10	0	%0	2.90	0.09	Yüksek
16	337	%89	42	%11	0	%0	2.89	0.10	Yüksek
17	360	%95	19	%5	0	%0	2.95	0.05	Yüksek
Aritmetik Ortalama ve Genel Standart Sapma							2.90	0.09	Yüksek

Tablo 3.15’de hipotezi oluşturan ifadelerin aritmetik ortalamaları vardır. Ayrıca tablo sonunda ifadelerin genel aritmetik ortalaması vardır. Tablo 3.6’ya göre değerlendirme yapılmıştır. Genel ortalama 2,90 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, yüksek onay seviyesini işaret etmektedir. Hipotez 4 kabul edilmiştir.

Tablo 3. 16 Hipotez Test Sonuçları

Hipotez Numarası	Hipotezin içeriği	Onay Durumu
Hipotez 1	Irak'taki muhasebe mesleğinin mevcut durumu ve gelişim boyutu, Irak bankacılık sektöründe UFRS uygulanmasıyla uyumludur.	Kabul
Hipotez 2	UFRS, Irak bankacılık sektöründeki finansal raporların kalitesinin artırılmasında rol oynamaktadır.	Kabul
Hipotez 3	Irak bankacılık sektöründe UFRS uygulanmasının önünde engeller bulunmaktadır.	Red
Hipotez 4	Irak bankacılık sektöründe finansal raporların hazırlanmasında uluslararası standartların uygulanmasının önündeki engellerin aşılmasına katkıda bulunabilecek araçlar vardır.	Kabul

Hipotez sonuçlarına göre Irak'ta bankacılık sektöründe UFRS uygulamak için muhasebe mesleğinin mevcut durumu ve mevzuat açısından imkânlar vardır; UFRS ile birlikte üretilen finansal bilginin kalitesi artacaktır; UFRS'ye geçiş için gerekli destek araçları mevcuttur ancak katılımcılar UFRS'ye geçiş sürecinin önünde engeller bulunduğu düşünülmektedirler.

BÖLÜM 4. SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuçları

Örneklemin çoğunluğunun mali, idari ve muhasebe alanlarında mesleki sertifikalara sahip olduğu tespit edilmiştir.

Örneklemin çoğunluğunun, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Kurulu tarafından yayınlanan uluslararası finansal raporlama standartlarının çok azını veya hiç takip etmediği ve bu standartlarda yapılan değişiklikleri takip ettiği tespit edilmiştir.

Banka yönetimi, banka çalışanlarının ve bilimsel ve pratik niteliklere sahip çalışanlarının Irak bankacılık sektöründe finansal raporlama için uluslararası standartları uygulayamamaları nedeniyle finansal raporların hazırlanmasında uluslararası standartların uygulanmasını amaçlamaktadır.

Irak bankacılık sektöründe uluslararası finansal raporlama standartlarının uygulanması, finansal bilgilerinde doğru ve şeffaf olan finansal raporların oluşturulmasında önemli bir etkiye sahiptir ve bu da onları evrensel olarak kabul görmüştür.

Uluslararası finansal raporlama standartlarının bankacılık sektöründe uygulanması veya uygulanmaması, denetim sürecini veya denetçinin çalışmalarını etkilemez.

Aynı kişiler, Irak bankacılık sektöründe finansal raporlamada uluslararası standartların uygulanmasının önündeki en büyük engellerden birinin Irak'taki zayıf siyasi istikrar olduğu konusunda hemfikirdir.

Çalışma örneği ayrıca, uluslararası finansal raporlama standartlarının, uygulandıkları ekonomik ve yasal sistemlerin niteliğine bakılmaksızın tüm Devletlerde uygulandığına inanmaktadır.

UFRS'nin uygulanmasının önündeki engellerden kaçınmanın bir yolu, bunları zaten uygulamış olan ülkelerin deneyimlerini gözden geçirmek ve kullanmaktır.

Bu pilot uygulamanın sonuçları ışığında, çalışma örneği aynı zamanda bankacılık sektöründe bu standartların uygulanmasına yönelik yasaların çıkarıldığı bankacılık

sektöründe uluslararası finansal raporlama standartlarının pilot uygulamasını da göstermektedir.

4.2. Öneriler

Banka çalışanlarının ve çalışanlarının uluslararası finansal raporlama standartlarının uygulanmasındaki verimliliğini artırmak amacıyla konferans, çalıştay ve bilimsel seminerler düzenlemek.

Öğrencileri ve bankacılık profesyonellerini finansal raporlamada uluslararası standartların uygulanmasında bilimsel araştırma yapmaya teşvik etmek.

Gelişmiş ülkelerde bankacılık sektöründeki uluslararası gelişmelere ayak uydurarak Irak'taki muhasebe birliklerinin rolünün harekete geçirilmesi, Irak bankacılık sektörünün geliştirilmesine yönelik bir girişimdir.

Bankacılık sektöründe finansal raporların hazırlanmasında uluslararası standartların uygulanmasının benimsenmesi, Irak'taki elverişli ortamla uyumludur ve genel olarak Irak ekonomisine, özel olarak da bankacılık sektörüne hizmet etmektedir.

Irak Merkez Bankası, muhasebe birlikleri veya Irak'taki bankacılık departmanlarının bankacılık sektöründe uluslararası finansal raporlama standartlarının uygulanmasının önündeki engelleri azaltmak veya aşmak için iş birliği çabalarının önemi.

KAYNAKLAR

- Abu Talib Ahmed Mohamed. (2013), “Gelişmekte olan ülkelerde finansal raporlama için uluslararası standartların benimsenmesini zorunlu kılma kararını etkileyen güdülerin ve faktörlerin analitik çalışması”, Mısır Muhasebe Dergisi, Ticaret Fakültesi, Kahire Üniversitesi.
- Adegbe, F. F., & Fofah, E. T. (2016). Ethics, corporate governance and financial reporting in the Nigerian banking industry: Global role of International Financial Reporting Standards. *Accounting and Finance Research*, 5(1), 50-63.
- Alali, F. A., & Foote, P. S. (2012). The value relevance of international financial reporting standards: Empirical evidence in an emerging market. *The international journal of accounting*, 47(1), 85-108.
- Albu, N., & Albu, C. N. (2012). International Financial Reporting Standards in an emerging economy: lessons from Romania. *Australian accounting review*, 22(4), 341-352.
- Arap Bankaları Birliği, Irak bankacılık sektöründeki gelişmeler (2019), “Merkez Bankası’nın başarılı politikaları ve bankaların rolünü etkinleştirme ihtiyacı”, Genel Sekreterlik - Araştırma ve Çalışmalar Dairesi.
- Arnold, P. J. (2009). Global financial crisis: The challenge to accounting research. *Accounting, organizations and Society*, 34(6-7), 803-809.
- Atoyebi, T. A., & Simon, A. J. (2018). The impact of International Financial Reporting Standards (IFRSs) adoption on financial reporting practice in the Nigerian banking sector. *Journal of Accounting, Finance and Auditing Studies* 4(3), 170-197
- Başpınar, A. (2004). “Türkiye’de ve Dünyada Muhasebe Standartlarının Oluşumuna Genel Bir Bakış”, Maliye Dergisi, Sayı.43.
- Bonsón, E., Cortijo, V., & Escobar, T. (2009). Towards the global adoption of XBRL using International Financial Reporting Standards (IFRS). *International Journal of Accounting Information Systems*, 10(1), 46-60.

- Carcello, J. V., Williams, J. R., Haka, S. F., & Bettner, M. S. (2008). Financial & managerial accounting: the basis for business decisions, London, McGraw Hill.
- Chao, C. M., Yu, M. M., & Hsiung, N. H. (2015). A study of conversion effect of international financial reporting standards: evidence from Taiwan's banking sector of financial holding company. *International Journal of Managerial and Financial Accounting*, 7(1), 62-81.
- Edogbanya, A., & Kamardin, H. (2014). Adoption of international financial reporting standards in Nigeria: Concepts and Issues. *Journal of Advanced Management Science*, 2(1), 72-75.
- El-Sawy Nesma Hani Mohamed (2017), "Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının Uygulanmasının Dolandırıcılık Riskleri Göstergeleri Üzerindeki Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Kahire Üniversitesi.
- Elitaş, C. (2010). Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal raporlama Standartlarının Benimsenmesinin Bazı Temel Finansal Oranlar Üzerindeki Etkisi Üzerine Uygulamalı Bir Değerlendirme. *Muhasebe ve Denetim Bakış*, (30), 57-68.
- Erchinger (2012), "Amerika Birleşik Devletleri'nde H. IFRS- Gelişmeler ve Mevcut Durum. Avustralya Muhasebe İnceleme.
- Fırat, A. B. (2008). *Finansal Raporlama Sürecindeki Sorunlar ve Çözüm Önerileri* (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi Turkey).
- Gibson, C. H., & Boyer, P. A. (2013). Financial statement analysis. UK, Lincoln.
- Helfert, E. A. (2001). The Nature of Financial Statements: The Income Statement. *Financial Analysis-Tools and Techniques-A Guide for Managers. McGraw-Hill*, 40.
- Hellmann, A., Perera, H., & Patel, C. (2010). Contextual issues of the convergence of International Financial Reporting Standards: The case of Germany. *Advances in Accounting*, 26(1), 108-116.
- Humaidat Juma'a (2004), "Amman Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem gören sanayi şirketlerinin uluslararası muhasebe standartlarında yer alan açıklama standartlarına ve Menkul Kıymetler Komisyonu talimatlarına ne ölçüde uyduğu", Amman Arap Üniversitesi doktora tezi.

- Ikpefan, O. A., & Akande, A. O. (2012). International financial reporting standard (IFRS): Benefits, obstacles and intrigues for implementation in Nigeria. *Business Intelligence Journal*, 5(2), 299-307.
- Jermakowicz, E. K. (2004). Effects of adoption of international financial reporting standards in Belgium: the evidence from BEL-20 companies. *Accounting in Europe*, 1(1), 51-70.
- Kaval Hasan, 2008 Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (IFRS/IAS) Uygulama Örnekleri ile Muhasebe Denetimi, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Koo, R. C. (2013). The world in balance sheet recession: causes, cures and politics. In *Post-Keynesian Views of the Crisis and its Remedies* (pp. 58-77). Routledge.
- Madawaki, A. (2012). Adoption of international financial reporting standards in developing countries: The case of Nigeria. *International Journal of Business and management*, 7(3), 152.
- Mohamed Essam El Din Zayed (2020), "Uluslararası Muhasebe", Dar Al-Mareeh Publishing, Mısır.
- Nnadi, M., & Soobaroyen, T. (2015). International financial reporting standards and foreign direct investment: The case of Africa. *Advances in accounting*, 31(2), 228-238.
- Oksay S. ve Acar O. (2005). "Sigorta Sektöründe Uluslararası Finansal Raporlama Standartları: Kurumlar ve Standartların Özetleri" <http://www.tsb.org.tr/iasb.aspx?pageID=835> .
- Örten, R., ark, H. 2013. Türkiye Muhasebe- Finansal Raporlama Standartları. Yedinci Baskı. Ankara, Özbaran Ofset Matbaacılık, 48
- Özerhan, Y. ve S. Yanık (2012), Açıklamalı ve Örnek Uygulamalı Türkiye Muhasebe Standartları ve Türkiye Finansal Raporlama Standartları, 2. Baskı, TÜRMOB Yayınları-57, Ankara.
- Papadamou, S., & Tzivinikos, T. (2013). The risk relevance of international financial reporting standards: evidence from greek banks. *International Review of Financial Analysis*, 27, 43-54.
- Perera, H., & Baydoun, N. (2007). Convergence with international financial reporting standards: the case of Indonesia. *Advances in International Accounting*, 20, 201-224.

- Robinson, T. R. (2020). *International financial statement analysis*. John Wiley & Sons.
- Saad, M. (2015), “Irak’ta bankacılık sektörünün karşılaştığı zorluklar”, *Journal of Financial, Muhasebe ve Yönetim Çalışmaları*, No. 5. Irak.
- Saoud, C. (2011), “İngilizce Muhasebe”, Baskı ve tasarım için Dar Diaa, Necef.
- Şavlı Tuba, 2014 Uluslararası/Türkiye Finansal Raporlama Standartları, İstanbul: Yaklaşım Yayıncılık.
- Simga-Mugan, C., & Hosal-Akman, N. (2005). Convergence to international financial reporting standards: the case of Turkey. *International Journal of Accounting, Auditing and Performance Evaluation*, 2(1-2), 127-139.
- Stittle, J. (2008), “Wearing, R. Finansal muhasebe”, SAGE yayınları, Yeni Delhi.
- Sykianakis, N., Naoum, V. C., & Tzovas, C. (2012). The perceptions of managers of Greek firms regarding the Costs and Benefits ensuing from the adoption of International Financial Reporting Standards in Greece. *International Journal of Economic Sciences and Applied Research*, 4(3), 59-74.
- Thabit, T. H., & Al-Nasrawi, H. A. (2016). The Role of International Financial Reporting Standards in Reducing the Financial Risks. *International Journal of Latest Engineering Research and Applications*, 1(5), 73-82.
- Tyrrall, D., Woodward, D., & Rakhimbekova, A. (2007). The relevance of International Financial Reporting Standards to a developing country: Evidence from Kazakhstan. *The international Journal of accounting*, 42(1), 82-110.
- Üstündağ Saim, 2010”Muhasebe Standartları Oluşturulması Süreci” Muhasebe ve Denetime Bakış.
- Van Greuning, H. (2009). *International financial reporting standards: a practical guide*. World Bank Publications.
- Yahaya, O. A., Yusuf, M. J., & Dania, I. S. (2015). International financial reporting standards’ adoption and financial statement effects: Evidence from listed deposit money banks in Nigeria. *Research Journal of Finance and Accounting*, 6(12), 107-122.
- Terzi, Y. (2019), “Anket, Güvenilirlik-Geçerlilik Analizi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi” Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik Bölümü Samsun, https://personel.omu.edu.tr/docs/ders_dokumanlari/1030_32625_1500.pdf

WEB_1, 2022, Özkaynak tablosu. Erişim modu: <https://www.fool.com/knowledge-center/statement-of-shareholders-equity> Erişim tarihi: 12.11.2021.

WEB_2,2022, <https://the-arabic-entrepreneur.com/%D8%A7%D9%84%D8%A5%D8%AF%D8%A7%D8%B1%D8%A9-%D8%A7%D9%84%D9%85%D8%A7%D9%84%D9%8A%D8%A9/%D8%A7%D9%84%D9%85%D8%B9%D8%A7%D9%8A%D9%8A%D8%B1-%D8%A7%D9%84%D9%85%D8%AD%D8%A7%D8%B3%D8%A8%D9%8A%D8%A9-%D8%A7%D9%84%D8%AF%D9%88%D9%84%D9%8A%D8%A9>

Erişim tarihi: 20/12/2021

WEB_3, 2022, Irak'ta faaliyet gösteren bankalar, Erişim modeli: <https://www.cbi.iq/> Erişim tarihi: 26/12/2021.

WEB_4, 2022 Irak Merkez Bankası. Erişim modeli:<https://cbi.iq/static/uploads/up/file-164173518390961.pdf> Erişim tarihi:15.05.2022.

WEB_5, 2022, T.C. Kamu Gözetimi Kurumu, Erişim modeli: <https://www.kgk.gov.tr/> Erişim tarihi: 26/12/2022.

EK 1. ANKET FORMU

Sayın Katılımcı,

Araştırmacı, bir yüksek lisans derecesi elde etmek ve gereksinimleri tamamlamak için bir çalışma yürütmektedir. Araştırma konusu “İrak’taki Bankacılık Sektör Çalışanlarının Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Hakkında Farkındalık Analizi” dir.

Araştırmacı, alandaki tecrübelerinize başvurarak araştırmayı tamamlamak istiyor. Doğru ve tarafsız bir şekilde cevaplama yapacak olmanızdan ötürü şimdiden teşekkür etmektedir.

Araştırmacı, toplanacak tüm bilgilerin gizli tutulacağını ve yalnızca bilimsel araştırma amacıyla kullanılacağını garanti eder.

Saygılarımla

BİRİNCİ BÖLÜM: Kişisel bilgiler

Lütfen uygun gördüğünüz cevabın önüne () işareti koyunuz.

• Cinsiyet

Erkek	Kadın
-------	-------

• Eğitim Seviyesi

Ön Lisans	Lisans
Yüksek lisans	Doktora

• Uzmanlık Alanı

Muhasebe	Bankacılık ve Finans Bilimleri
İşletme	Diğer

• Tecrübe

5 yıldan az	5 ila 10 yıl
10 ila 15 yıl	15 yıldan fazla

• Uluslararası finansal raporlama standartlarının takibi

Çok	Orta
Az	Hiç

İkinci Bölüm: çalışma paragrafları ve hipotezler

Lütfen uygun gördüğünüz cevabın önüne (I) işareti koyunuz.

İlk hipotez: Irak'taki muhasebe mesleğinin mevcut durumu ve gelişim boyutu, Irak bankacılık sektöründe UFRS uygulanmasıyla uyumludur.				
N	İfade	Katılıyorum	Nötr	Katılmıyorum
1	Muhasebe mesleği ve Irak bankaları tarafından hazırlanan finansal raporlar, finansal raporların hazırlanmasında uluslararası standartların getirdiği gelişmelere ayak uydurmaktadır.			
2	Irak bankalarında kullanılan elektronik muhasebe programlarının yapısı, finansal raporların hazırlanmasına yönelik uluslararası standartların uygulanmasıyla orantılıdır.			
3	Banka yönetimi, uluslararası finansal raporlama standartlarını uygulamaya isteklidir.			
4	Muhasebecinin Irak bankalarında uluslararası finansal raporlama standartlarını uygulaması için yeterli akademik nitelikler vardır.			

İkinci hipotez: UFRS, Irak bankacılık sektöründeki finansal raporların kalitesinin artırılmasında rol oynamaktadır.

N	İfade	Katılıyo rum	Nötr	Katılımı yorum
5	Finansal raporların hazırlanmasında uluslararası standartlara uygun finansal raporların hazırlanması, Irak bankacılık sektöründe hazırlanan finansal bilgilerin doğruluğuna ve şeffaflığına yol açmaktadır.			
6	Belirli ve açık kriterlerin takip edilmesi, denetçinin denetim sürecindeki görevini kolaylaştırır.			
7	Irak bankalarının uluslararası raporlama standartlarına güvenmeleri, onları küresel ölçekte kabul edilebilir kılar.			
8	Finansal raporların hazırlanmasında uluslararası standartların uygulanması, Irak bankacılık sektöründe muhasebe mesleğinin seviyesinin yükselmesine yol açar.			

Üçüncü hipotez: Irak bankacılık sektöründe UFRS uygulanmasının önünde engeller bulunmaktadır.

N	İfade	Katılıyo rum	Nötr	Katılımı yorum
9	Finansal raporların hazırlanmasında uluslararası standartların uygulanması, bankaların kadrolarının niteliği ve eğitimi ile ilgili yüksek maliyetleri karşılamasını gerektirmektedir.			
10	Irak'ta finans, muhasebe ve bankacılık alanlarındaki bazı mevzuat ve yasalar, finansal raporlamada uluslararası standartların uygulanmasını yasaklamaktadır.			
11	Ülkedeki siyasi durum kötüdür.			
12	Irak bankacılık sektöründe çalışan muhasebeciler, finansal raporların			

	hazırlanmasında uluslararası standartları uygulayacak bilimsel ve pratik deneyime sahip değildir.			
13	Finansal raporların hazırlanmasına yönelik uluslararası standartlar, gelişmekte olan ülkelerden çok gelişmiş ülkelere uyacak şekilde hazırlanmıştır.			

Dördüncü hipotez: Irak bankacılık sektöründe finansal raporların hazırlanmasında uluslararası standartların uygulanmasının önündeki engellerin aşılmasına katkıda bulunabilecek araçlar vardır.

N	İfade	Katılıyorum	Nötr	Katılmıyorum
14	Uluslararası finansal raporlama standartlarını uygulayan ülkelerin deneyimlerini incelemek ve öğrenmek için yeterli doküman vardır.			
15	Uluslararası finansal raporlama standartlarının uygulanması konusunda muhasebe birlikleri tarafından yapılan çalıştaylar ve konferanslar vardır.			
16	Bankalar başvuru hakkında karar vermeden önce uluslararası finansal raporlama standartlarının pilot uygulaması mümkündür.			
17	Uluslararası finansal raporlama standartlarının uygulanmasında bilimsel araştırmaları teşvik etmek mümkündür.			